

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 2.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది శనివారము

No. 66.

సంపుటము ౬

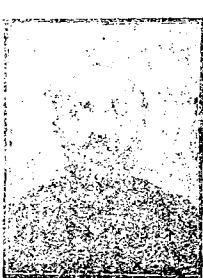
మండుభినామ సంవత్సరము, శ్వేత నూన బహుళ అష్టమి ౮.

సంచిక ౬౬

ఒకలాభకరమైన వార్త. దీనిని సకలమైనవారు గమనించవలెను.

మేము నగలపావును ప్రారంభించి కొద్దికాలమైనప్పటికిని మాతో విడిచిపోయిన కాలాదారులు లావాదేవీ నడపుచున్నారు. ఏయనగా? స్వచ్ఛమైన మొదటిరకం బెండితోను, సవరముబంగారముతోను మాట ప్రకారము సకలమునకు నగలను తయారుచేసి యిచ్చుట. చెండవని చేసియిచ్చినది తృప్తికరముగా లేదన్న వాపసువుచుకొని నైకము నిచ్చుట. గాన నగలు కొనదలచిన వారందరు ఒకసారి మాకద్ద బేరము చేసినవారితో మానమృతము వారికే తెలియను. (1742)

(1) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి, నగలవర్తకులు, చైనాబజారు, మద్రాసు.

గొల సంబంధ.

ధరలు నరసము శ్యాటలాగు ఉచితము.

కాశీ నగల, పిత్త, పిత్త, అలంకరణములతో దొరకును. చిన్నవి. కేటలాగ్ కట్టుకొనిగినవి కూడ దొరకును. మద్రాసు. రామాయ్య శెట్టి ఆంధ్రుల కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాహ్మే, మద్రాసు.

కమలినీ

ఇది యొక చక్కనినవల. ఇందలి కథ అతిమనోహరము. శైలి మృదుమధురము. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలవారి యల్లుడగు రామరాజు కాలమునాటి చరిత్రసంబంధముగు నవల. ఇందలి కథానాయకీ నాయకుల పట్టుదలయు ఆరణ్యవర్ణనయు మొదలగునవి స్వభావసిద్ధముగా వ్రాయబడినది. 190 పేజీలు గల యీ నవల ఖైదరు వేయిటు కాగితములమీద క్రాసు వైజున చక్కగ ముద్రింపబడినది. మెల రూ. 1-0-0 నలచరిత్రము, చక్రపురి రాఘవాచార్య ప్రణీతము హరిశ్చంద్రో పాఖ్యానము రూ 0-12-0 గౌరవ మంత్రి ప్రణీతము కాలికొబైందు 1-0-0. ఆంధ్రభాగవత భారత యిత్యాది గ్రంథములు కూడ దొరకును క్యాటలాగు ఉచితము

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండు కంపెనీ, పబ్లిషర్స్

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీరామదాసుచరిత్రము

ఇచ్చుది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామదాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతడు శ్రీరామ భక్తుడు. ఇందు భద్రాచలమాహాత్మ్యమును గలదు. భద్రగిరియందు ప్రస్తుత ముండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామలక్ష్మణుల ప్రతిమయు మొదలుగాగల అతిసుందరమైన 8 పటములను జేర్చబడి మేలైన బైందు రూ 1-0-0. డిటా కాలికొబైందు రూ 1-2-0. ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మద్రాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

టెక్స్టు బుక్సు
సూల్ బుక్సు
నోట్ బుక్సు
హిస్టరీ, జాగ్రఫీ
సయింసు పుస్తకములు
మాక్సిలన్ లాంగ్ మెన్సు వగైరాల
ప్రచురములు
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు మద్రాసు
భారీ ఆర్డర్లకు మంచి డిస్కంట్
సమస్తవిషయములను వివరించుచున్నది
మంచిమయము! వేసవేల కర్పరదిన!! వెతుకదొరకవు !!!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

ఆ నేక పంచలు కర్పరదినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచులారా! శృంగారమున్న వాగ్గతయున్న గలమేలైన ఆనల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముగారు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేనువర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫు నీయమైనట్టివి. త్వరపడు. 5 1/2 మూలసిడివిన్ని 2 1/2 మూల వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 3-4-0 కి పాటబుట్టులు వేరు. చిరునామ: రాజులక్ష్మి కంపెనీ, నెం 44 సంబులయ్యర పీఠి, మద్రాసు.

ఆ నేక పంచలు కర్పరదినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచులారా! శృంగారమున్న వాగ్గతయున్న గలమేలైన ఆనల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముగారు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేనువర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాఫు నీయమైనట్టివి. త్వరపడు. 5 1/2 మూలసిడివిన్ని 2 1/2 మూల వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 3-4-0 కి పాటబుట్టులు వేరు. చిరునామ: రాజులక్ష్మి కంపెనీ, నెం 44 సంబులయ్యర పీఠి, మద్రాసు.

కలంకలనీయ

ఈ దివ్యోపధము ఒక మహాస్మృతివల్ల మాకు లభించినది. గుణము పూర్ణ. ఆ నేకులల్ల పరిశీలించి ఆమితములైన యోగ్యతాపత్రములను సంపాదించిన ఈ దివ్యోపధమును మీద సాదలకు సమసాయముగా నుండునటుల స్వల్పధరకు విక్రయించుచున్నాము. మెల పీ-1 కి (10 మంది రోగులకు సరిపోవును) రూ 1 మాత్రమే పీ 12 కి రూ 10-8-0 లు, పీ 24 కి 19-8-0 లు. (తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము) పోస్ట్-ఫ్రాన్సుటరు, ఆర్డరు డ్వేచావధ నిలయము, కాకినాడ.

హనుమూక్ బోరక్సు నబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యాశ్చర్యకరముగా

కుదుర్చును.

ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు

(1729)

మండుభి సం॥ శ్వేత్య బిం శనివారము

ఆంధ్ర పత్రిక

O M Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd. Mysore.

Loans From Rs. 1,000 to Rs. 8,000.
Will be Given Without Interest and Without Security
To 200 Bondholders Every Year.
Houses from Rs. 1,000 and Upwards will be Purchased
Without Capital and Without Trouble for our Life Policy holders.
For Prospectuses and Agency Terms, Please Apply to Messrs. P. K. Rau & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency, Native States & Ceylon,
57, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఇ సా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అ ప్టె

తిమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది
యొక్కటియే. సమృక్మైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు పోల్ ఏజెంట్లు. (25)

స క ల ప ను ల కు

శ్రేష్ఠతమమైన, అతిశాకమైన అమెరికన్ హిందు ఫోర్సు పంపులు.

200 అడుగులలోతువరకు బావులను త్రవ్వవచ్చును.

అడుగుభాగమున ఇత్తలి సిలిండరు, 1 1/4 అంగుళము పీల్పు (suction) గలవు. ఒక
బాల్ను కూడ దీనిని ఉపయోగింపవచ్చును. ధర 1-కి రూ. 125.

2 అంగుళముల టాంక్ ఫోర్సు పంపు

25 అడుగులలోతుకు మించని మిట్టబావులను గుంటలను త్రవ్వట కుపయోగ
మైనవి. పీల్పు (suction), బయటికి విడిచిపెట్టుభాగము (discharge) 2 అంగుళములు
గలది. 1 గంటకు 2000 గాలనులను తీయును. ఉద్యానవనము గలవారి కిది మిక్కిలి
ఉపయోగకారి. గనుక ఒకటిని స్థాకులో నుంచుకొనుట మంచిది. పీల్పుకు (suction)
బదులు రబ్బరు గొట్టమును ఉపయోగించుటకై ఇందువెంటబడి పంపబడును. 1-కి ధర
రూ. 100. రబ్బరు గొట్టము (Hose) ధర ప్రత్యేకము.

మీరేమి కావలయునో తెలుపుచు, క్యాటలాగునకు వ్రాయును.

Limaye Bros., Ltd. P. B. No. 684, Fort, Bombay.

ఓ టో టో హి ని

మీరు బహుటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయందు నవ్వుకు, పెండ్లిండ్లు, విందులు- జరుగు
నవ్వకు దీని నుపయోగించిన మంచి సువాసన నిచ్చి ఆనందమును, సుఖమును కలుగజేయును.

రోజినియా టైలము

నగనికాలములో ఉపయోగించునూ వచ్చిన శ్రేణులకు నడవనూ పొందవచ్చునూ యిచ్చును.
అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నాడు. ప్రపంచములో ఈ టైలమును ప్రతిచోటను పాల్గొని అవశ్యకము.
ప్రియోజన నిక్రయించవచ్చును. ఓటోటోహిని వర బుడ్డి 1-కి రూ. 3, 1, 0-12-0, 0-8.

రోజినియా టైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

Shyam & Co, 6, Punder st, Madras. పి. బొంబాయి కంపెనీ, రోజినియా టైలము బుడరాను.

మంచి ఆరోగ్యమునకు

కారిజమే బీగవు చెవి పంటి దిగాన (114)

ఈ అవయవము దాని పనిని చక్కగా నిర్వహించగలందులకై

డాక్టరు ఫర్నెల్స్ లివరు మాత్రలను సేవించుట శ్రేయస్కరము

బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0

బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0

డబ్ల్యు. స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంట్ రోడ్డు, మదరాసు.

W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

ERASMIC

చర్మమును మెత్తపరచుచు సుఖముగ నుండును.
సువాసనకు ఘనతకు గుణమునకు అద్వితీయము.
ఇమిటేషనులను చూచి మోసపోకును.
అన్నిప్రార్థన వర్తకులవద్ద దొరకును.

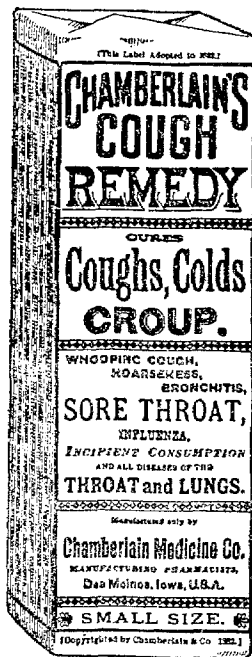
(2)

నవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సవరము బంగారుతో తయారుచేయబడిన
సకలవిధసగలం, వెండిసామానులు అమృతమునకు నిర్ద
ముగా నున్నవి. అద్దరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును.
సగలు స్వీకరముగా తేలివో వాపను తీసికొని వై
మియ్యబడును. (6)

వర్షం-మే 198 } షరాపు శ్రీనివాసులు
ఓంక కాలపీఠి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాను నెం. 880 } నాయుడు అందునన్న
నగలకర్తకులు 87 చైవాబాదు మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను విడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పం
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (2) 33

కీపు, బొల్లి, తియ, మధుమే

మాము, పురాణ నవాయి, నెగ,
మూర్ఖ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ
రోగము పక్షవాతము మొదలగు
నవి పూజీస్త్రీ కువచ్చుబడును.

గుణమిచ్చిన మీదటే నొమ్మిచ్చుట

అపురావములకు ఏమనల మహాత్ములు శస్త్ర వాసు
లగు కోడులు వైద్యులకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడు
చున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని ఆపాయ
ములకు లోనై నేర్చుకొని, చివరకొచ్చి ప్రయోగించుచున్నాము.

మాదగ్గరనుండి ఔషధము సేవించు రోగులు వారికి
గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాలవైసి సామ్యుభయ్యవచ్చును.
అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము తుదర
కచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యుభయ్య నియ్య
నవలయులేదు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తర మూలముగ నహితము చికిత్స
చేయబడును. అట్టివారికి ఔషధములు వి. పి. గా పంపబడును.

3222)

వి. ఎమ్. గాజా,

హమయనిర్మాలనము } దీర్ఘ వ్యాధులకుఘనమైన
భిమునిపట్టణము. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

అమెరికాదేశమునందు తయారుచేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేప్టిమంగల కత్తితో (1)

మీరే ఊరము చేసికొనుడు

Brownie

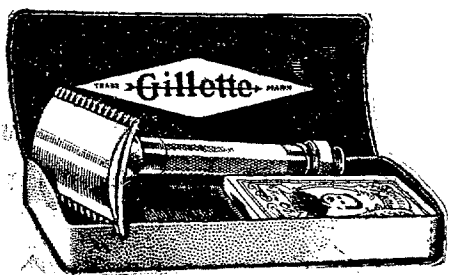
ప్రసాద

ధర రూ. 4-0-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

కొత్తగా అభివృద్ధి చేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిరూ. 18-0-0 అంతకు వైగాయుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి,
సబ్బు తడివి, ఊరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఊరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అంద
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మ
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక
ఊరములకు ఉపయోగ పడును.

జాబులు

అంధగీర్వాణ విద్యాలయము

కొత్తవందలి అంధగీర్వాణవిద్యాలయమున భర్త
కాస్త్రుపంజీకు లగు శ్రీపురుషోత్తమబ్రహ్మకాస్తులుగారు
మూల 10 లేదా యుదము 10 గంటలకు పక్షవాతముచే
కాలభర్తము నొందిరిని తెలియజేయుట కెంతయు చింతిల్లు
చున్నారము. వీరు విద్యాలయస్థాపనయైన పదిసంవత్సరముల
నుండియు దాని యభివృద్ధికి తోడ్పడుటలో పాటుబడుచు
యేవిధమైన బ్రతిఫలము నపేక్షింపక అదియే సంసారమువలె
నమ్మి తత్కార్య నిర్వహణమునకు
తమ యవసానిముషమువరకును మిక్కిలిగా పాటుబడు
చుండిరి. వీరి మరణమువలన విద్యాలయమునకు గొప్ప కొరత
వాటిల్లినది. వీరు సుప్రసిద్ధ తార్కికులగు సంగమేశ్వరకాస్తులు
వారి శిష్యులు ఉద్గాం గద్వాల, వనపర్తి, మైసూరు మున్నగు
సంస్థాన విద్యశాలరీతులయందు తీర్ణులై వారిసోదరులును వైయా
కరములగు శ్రీరామకాస్తులవారితో కూడ వర్గాశ్రమముల సంపా
దించియు వాని నపేక్షింపక వున్నదానితో కృష్ణినొంది జీవ
నము చేయుచు సంసారమునకు మృత్యువుగురుకుగా సంపరించి
వారు. విద్యాలయమునకై పాటుబడు పురిషుల్ల సోదరత్రయ
ములో వీరికరు. ఆ సోదరుల అన్యోన్యము ప్రశంసనీయును.
కాస్త్రులువారు పోవునదికి రిస్ సంజు వయస్సు. వీరి మరణ
ముచే పరితపించు వీరిస్వభావమునకును విద్యాలయకుటుం
బమునకును మా సానుభూతిని చూపుచున్నాము.

ఆచంట-సత్యనారాయణ.

ఏలూరు రేణుపేయర్ల కార్యనిర్వాహక సంఘము

18 లేదా సభలో జరిగిన తీర్మానములు

పడమరవీధిలో బాలికాపాఠశాల నిమిత్తము ఘనము 7
లేక 8 వేల రూపాయలలో నొక యిల్లు మ్యునిసిపల్ వారు కొన
వలెనని ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియజేయినది. ఇదివరకు
బాలికాపాఠశాలయున్న యిల్లు ఘనము రు 10 లు అద్దెతో
యెంతకాలమైనా వుండుటకు యింటివారు యిష్టమువున్న
ప్పుడు మ్యునిసిపల్ వారి కొన వరసరము లేవనిన్ని, సదరు అద్దె
యింటిలోనే పాఠశాల నుండవచ్చుననిన్ని యీ సభవారు
తీర్మానించివారు.

యీ పాఠశాలకు భవననిర్మాణము యెప్పుడైనా అవసర
మైనయెడల, ప్రత్యేకనిధి యున్నయెడల, దానిలో అసమాపము
లో గల మ్యునిసిపల్ ఖాళీస్థలములోగాని, లేదా సరఫమైన
వెలకు బోరుకు వికలమైన ఖాళీస్థలములోగాని, మ్యునిసిపల్
వారు ప్రకటన మూలముగా తెలియజేసి, స్థలమును అక్వయర్
చేసి పాఠశాలకు అనుకూలమగు భవనమును నిర్మించవలెనని
యీసభవారు తీర్మానించివారు.

మ్యునిసిపల్ వారు చేయు మీటింగు అలెగజాపి
కవున్దిట్లతో పాటు రేణుపేయర్ల సంఘ వ్రెసిడెంటు గారికి
పంపకోరి యీసభవారు మ్యునిసిపల్ చైరమన్ గారిని కోరడ
మైనది.

1922 సంవత్సరము జనవరి లగాయకు యేప్రియల్ ఆఖరు
వరకు జరిగిన ప్రాసిక్యూషన్సు లీప్టునున్ను, ప్రాసిక్యూషన్సు
చేయక పూర్వము మ్యునిసిపల్ వారు చేసిన చర్యయున్ను తప్పి
లుగా నొక రిపోర్టు తయారు చేయించి, యీ సంఘమువారికి
ఈ వెలఖరులోగా పంపగలండుటకు కవున్సిలరులగు మర్రా,
శ్రీ బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడు, ఉప్ప నారాయణ
మూర్తి, జలభద్ర రామకృష్ణయ్యగార్లను యీ సభవారు కోరు
చున్నాడు.

మానేపల్లి సూర్యనారాయణ,

వ్రెసిడెంటు.

చాప్ మన్ జర్ నుపాకెట్టు డై రెక్టర్

జర్నలీలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్విట్జర్
లండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు
100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రయరించి యున్నాము. వెల
రు 1-4-0 లు. అర్ధరిచ్చునప్పుడు 0-4-0 స్టాంపుతో అర్ధరు
పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అందు సన్ను. (132)

సోత్ నైటింగు ఏకెట్టు అందు స్ట్రీటుటంతులు చేయువారు.
(వి. పి.) ఈగకల్లి అమ్మనకోవిల్, జి. టి. చురకాను.

కువ్వ ఫిర్యా కాంగ్రెసు సంఘము.

ఆదాయ వ్యయపట్టిక 1922 జనవరి మొదలు 15 జూనువరకు

(తెలుగుతాలూకా పట్టిక గోదావరిజిల్లా)

రా బ డి.

వివిధ గ్రామాదులనుండి వచ్చిన కాంగ్రెసు సభ్యుల చందాలు (పూర్తి పాకలాలు).	75	0	0
పట్టిక గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు పంచి ములకై వినియోగించుట కిచ్చిన సొమ్ము రు 50 లున్న వివిధ గ్రామాదులు తిలకు స్వరాజ్యనిధి కిచ్చిన విరాళము.	581	2	9
కువ్వ గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకుగాను యిచ్చినవి.	199	4	9
	855	7	6

ఖర్చు.

పట్టిక గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు దఫా దఫాలు పంపించినవి.	431	1	9
తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు.	25	0	0
నూలుమీద నిల్వయున్నవి యీనూలుకు తెలుగు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు నెల కొల్పిన భారతఖద్దరు నిలయమునకు జరు కట్టడ మైనది.	76	0	0
తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు నెలకొల్పిన భారతఖద్దరు నిలయమునకు యిచ్చినవి.	214	0	0
మ.రా.—(నూలుమీద నిలవయున్న సొమ్ము రొక్కముగా జమకట్టిన సొమ్ము వెరకి 290 రూపాయలుకు 29 పేర్లు కొడమైనది).			
కొండాయి పాలెం గ్రామపంచములకు యిండ్లు తగుబడినపుడు యిచ్చిన విరాళములు.	50	0	0
తపాలా ఖర్చు.	2	2	9
ప్రేషనరీ.	5	15	0
మిసలేనియను.	0	12	0
చితానిల్వ.	0	8	0
వెరకి.	855	7	6

మ.రా.—ఈ ఫిర్యా గ్రామాదులవారు వివాహము లలో ఖద్దరును వాడుచున్నందులకును తిలకు స్వరాజ్యనిధికి కట్టుములు చదివించినందులకును సంతసిల్లుచున్నవారము. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి విరాళములు యిచ్చుని గ్రామాదులవారున్న కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరని గ్రామాదులవారును వెంటనే చేరి ఆ భవమును యీ ఫిర్యా సంఘమునకు పంపించ కోరుచున్నాము. తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము తరఫున నెలకొల్పబడిన భారత ఖద్దరు నిలయమునకు వివిధ గ్రామాదులవారును తమ శత్రువుసారముగ పేర్లను తినికొనవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము. పేరు 15 రు 10 లు మాత్రమే.

శనివారపు సుబ్బారావు, తెలలి సీతారామయ్య, సచివ్ కాంగ్రెసు

కాశీమణిలికధలు

వాల్యము	ఉ	అ	తై
1 వర్షకాశీమణి కథగలది	1	-	8 - 0
2 అక్షయవీర్య కథగలది	1	-	8 - 0
3 ముగ్ధకథ కథగలది	1	-	8 - 0
4 పండితరాములు కథగలది 2 భూర్ములు	1	-	12 - 0
5 శంకరాచార్య కథగలది 2 భూర్ములు	1	-	4 - 0
6 సుయ్యంపథ కథగలది 2 భూర్ములు	1	-	8 - 0
7 జితవతి కథగలది	1	-	12 - 0
8 దత్తకాది మహాకవుల కథగలది	1	-	12 - 0
ఇది ఇప్పుడు మంచికాగితములపై త్రొక్తగా అచ్చువేయబడినది			
తెనాలి రామలింగవిజయము 3 వ కథ	0	-	8 - 0
ఉత్తరభంజనానందము కాదంబి కథ	0	-	12 - 0
సావిత్రి 6 అంకములనాటకము	0	-	12 - 0
జితవతి 7 వ వాల్యములోనికథ	0	-	12 - 0

యువావలరు ఈక్రిందియద్రువమున ప్రాయము పోవుఖద్దరులేరు మధుర సుబ్బన్న డిజిటల్ కవి, రాజమండ్రి.

వేమన

సంపూర్ణజీవితము : బోధనలు

చిత్ర పటములు : సమస్త వివరములు

ఈ పుస్తక వ్యాసుస్థానాధిపతి వేపారామేశ్వరుని పీఠికతో, పులికలు, పండితులు మెచ్చుచున్నది. ఇదివఱకు వేమన్ననుగూర్చి తెలియని స్థలము, కాలము, కులము, కుటుంబము, కవనము, పుట్టుక, నిర్యాణము, బోధనలు వివరముగనున్నవి. క్యాలికో లైండు రు. 2-0-0 లింపు లైండు రు. 1-8-0 పోస్టేజీ వేటు. త్వరపడనియెడల ప్రతులు దొరకవు. కమలకుటీరము, మైలాపూరు, మద్రాసు.

శ్రీత్యాగరాజ హృదయము

సంగీతాభిమానులకు అగత్యముగా కావలసిన యొక గ్రంథము.

ఇది సంగీత సాహిత్య విద్వాంసులైన

కె. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారిచే రచియింపబడినది.

ఈ పుస్తకము నుమారు 580 పుటలుగల నాలుగు సంపుటములుగా మంచి నేజుకాకితములో ముద్రింపబడి మేలులైండు చేయబడి యుండునది.

4 సంపుటములుగల నెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుటము 1-కి రూ. 4.

మొదటి సంపుటము తయారై యున్నది.

రెండురూపాయలు ముందుగా మా కంపెనీకి పంపి ఆర్డరును 8జిస్టరు చేస్కు కొనువారికి ఒక నెట్టు 12 రూపాయల కివ్వబడును. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇందలి విషయములు:—నుహనీయులగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యంగారిచే రచియింపబడిన కీర్తనములలో 800 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మూలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగలక్షణము, స్వర సాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నవి.

(147)

ఎమ్. ఆది కంపెనీ, ఎన్.ప్లనేడు, మద్రాసు.

భ్యాతిచెందిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

THE ASIAN COMMERCIAL ASSURANCE CO., LTD., BOMBAY.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీభీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మిక్కిలి లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.

ఏషియన్ సైమల్ ఎన్ డామెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.

మొదటిసారి మీ ముసలితనమునందును, మరియొకసారి మీ ఆనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ డామెంటు (ఆధార ద్రవ్యము) యివ్వబడును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నచోట భీమా చేయించుకొన గోరెదము

ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాసి పొందగలరు.

- (1) జె. కె. రాజారావు పంతులు, కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి, పోస్టు గుంటూరు.
- (2) జి. స. ఎన్. రావు. బి. (Com) చీఫ్ ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టరు, మ కాం నూభూరుపేట పోస్టు.
- (3) తాడిమెళ్ల వెంకట్రామయ్య. బి. స. ఎల్. టి. చీఫ్ ఏజెంటు, మచిలీపట్నము.

Are you in the Full Glory of Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj Gold, Musk, etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE Kalpataru Ayurvedic Works 94 Grey Street, CALCUTTA.

(878) "కాంతామదహరణి"

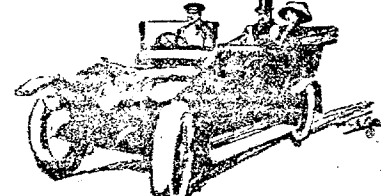
అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సత్తవ, లేహన క్షీణిండుట, స్వప్నమందు పులనము, రతిలో శిథిలమగుట, కాళ్లచేతులు లాగుట, పొగిట్టి నిత్యయానన నుభవము నిచ్చును. నీ గృహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని సేవించి స్వర్గసుఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.

చరిత్రచేసి చూచిన మీకే తెలియును. కల 1 డబ్బా 4-0-0 ఆంధ్రప్రతికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు: నేడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు అమోఘము కల 1 డబ్బా 0-8-0

ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం, కార్తవీరు పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

గ్యాల్లీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా కర్టయరై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లై సెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ. 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE. Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2113-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడీ, యోగ దృష్టిగా స్థలాభివృద్ధి, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా పాలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సుభవైన తెలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రూ. 4-0-0. త్వరపడుడు. పి. ఆర్. జనార్దనసంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

స్వదేశీవస్తువులకు ప్రోత్సాహ మొసంగుడు

జాతీయవిద్యాలయ ఇంజనీయర్లు
లిమిటెడ్, బంగోలు

మేలైన బోలుమంగళకర్తి (హోల్ గ్రాండు కేజర), చేతితో తయారుచేయబడినది. మిక్కిలి అందముగా నుండును. నునుపుగాను, పరునుగాను, కొమ్మువైన ఇత్తడిచే అమర్చబడిన పిడివేయబడియున్నది. మొదటిరకం ధర 1 కి రు 8-0; రెండవరకం ధర 1 కి రు 2-8-0. వేవాకత్తులు, చేతితోనే తయారుచేయబడినవి. అందముగా నుండును. బాగుగా కొమ్మువైన ఇత్తడిచే అమర్చబడిన శునుపుపిడి వేయబడియున్నది.

- (1) 3 అంగుళములది ఒక కత్తి గలది 0-12-0
- (2) 4 " " " 1-0-0
- (3) 5 " " " 1-8-0
- (4) 3 " " " 1-2-0

ఇనుపకమ్మలచే తయారుచేయబడిన మడుపు ఈజిప్షియన్ కూడ ఉన్నది. మిక్కిలి దృఢముగా నున్నది. మొదటిరకం ఆకుపచ్చ కాన్వాసు వేయబడియున్నది. ప్రయాణములందును, మకాములందును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ధర 1 కి రు 11-0.

కాంపు మంచములు మిక్కిలి దృఢముగాను, అందముగా నున్నవి. మొదటిరకం ఆకుపచ్చ కాన్వాస్ వేయబడియున్నది. ఒకసంచికూడగలదు. ప్రయాణములందును, మకాములందును చాల ఉపయోగముగా నుండును. తత్తణుమే ఆర్డరులను పంపుడు. ధర 1-కి రు 22-0-0

మేనేజరు

జాతీయవిద్యాలయ ఇంజనీయర్లు, లిమిటెడ్,
(ప్రోప్రై) బంగోలు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి గల్లి X జము పొడుగు X లవి. సాగవైనవి.
1-కి రు 4-8-0.

డబ్బు కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చులనేక వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగొట్టిక ఆడ్రెసు: "ఇండస్ట్రీ" వెద్దాపురం.

శ్రీకృష్ణ తులా భారము.

(మూడంకముల యాంధ్రనాటకము)

గ్రంథకర్త:—ముత్తరాజు సుబ్బారావు ఎం. ఎ.

వెల రు 1-0-0 మాత్రమే పోస్టేజీవేరు.

వలయువారు గ్రంథకర్తగారి పేరి, నెల్లూరుకుగాని లేక కానుకొల్లు వెంకట్రామయ్య, తిలకుచౌకు బండరు ఆనిగాని వ్రాసికొనిన బడయగలరు.

గృహ నిర్మాణము

109

కృష్ణగుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడవలమీద రంగూనునుంచి. చేతు కలప తెప్పించుటచే చతుకగా ప్రశస్తమైన, చేతుమానుల కమ్మలు, దూలములు, రత్నముతుండ్లు చిల్లరగానున్న వర్తకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించుచున్నాము.

చెన్నపట్టణం కెటకంఠేమా కెట్లు తక్కువ, రయలు చార్జీలు కూడా తక్కువగా నుండును, కావలిన్నివారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి

చేతు కలపవర్తకులు, కాకినాడ.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లకదలకనే తెలుగు హెచ్చరికను నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోస్పెక్టుస్సు నిమిత్త మభిజ్ఞ పంపించండి!"

(13) ఇకోఫోర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

"ఆసియావాసులు వెల్లిపోవలెను"

నేటాలులోని ప్రతికూలోద్యమము

నేటాలు భారత కాంగ్రెసు ఈ క్రింది తంత్రీవార్తను గవర్నరుజనరలుకును, ప్రధానమంత్రికిని, దక్షిణాఫ్రికా యూనియను మంత్రికిని మే 11, 1922 వాడు పంపెను.

స్వల్ప-గాంధీ సమాధానమునకు ప్రతికూలముగనుండే ధోరణిలో కాననసభయందలి మొత్తమగారి ఉపపాదనను, దాని వై జరిగినచర్చను, ప్రస్తుతము భారతీయులకుండు హక్కులను తొలగింపవలెనని యందు ఉద్దేశ్యములను నేటాలు భారత కాంగ్రెసు సభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. ఇచ్చట నుండు వారిలో నధికసంఖ్యాకు లగు భారతీయులు నేటాలు లాభ నిమిత్తమై రావించబడిరి. ఈ ప్రదేశములో నిక జన్మించు భారతప్రజలు దక్షిణాఫ్రికావాస్తవ్యు లగుదురు. భారతీయులు ప్రభుత్వమువారికి యధికాలములో గాని కాలినిసయము లందుగాని ఎల్లప్పుడును సహాయము చేయుచుండిరి. కనుక బ్రిటిషువారు న్యాయముగ ప్రవర్తించునని భారతసంఘమువారు నమ్ముచున్నారు.

కాననసభలో మే 9 వ తేదినాడు జరిగిన చర్చ 'నేటాలు మెర్క్యూరీ పత్రిక' యందు ప్రకటింపబడెను. అందలి ముఖ్యాంశముల నిట ముద్రించుచుంటిమి.

కాననసభలో మొత్తమగారి క్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి. "ప్రస్తుతముండునట్టియు, భావికాలమునచేరునట్టియు యూరోపియను నేటిపుప్రజల సౌకర్యములకును అవకాశము నొసంగుచు, దక్షిణాఫ్రికా యూనియనులో, ఆసియావాసులు నివసించి వారి వసతులను పెంపొందించుకొనుటకు వారికి నన్నిశిల్లాల యందును రాష్ట్రములందును ప్రత్యేక గూడెముల నిర్ణయించుట కేర్పాటు చేయవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని వేడుకొనుచున్నారు." మొత్తమగారి తీర్మానము నిదివరకే ప్రవేశపెట్టబడినదిగాని రాండుసమ్మెకట్టువలన ఆసియావారికి ఆతడు శ్రమ నొసగ దలంపలేదు. ఆసియావాసులయొక్కద్రవ్యమునుండి తప్పించుకొనుటకు నేటాలువారెట్లుద్దేశించిరో, ఆతడు ఆయుభిప్రాయములనే తెలిపెను. నేటాలులో నిభిప్రాయము తీవ్రముగనుండెను. కనుక ఆవిషయమై యెంతతర్కం పరిష్కరించిన అంత మంచిది. పట్టణములలో రెండు విధముల రెండుభిన్న జాతులు కలసియుండుట వలన కలిగడి యిబ్బందుల నాతిడు వర్ణించెను. అందరును ఒకే జాతి సంబంధించి ఒకే విధముగ నాచారములు గలిగినవారైపో, కలసి యుండుట లాభకర మనియు లేకున్న దగ్గర నుండుట లాభకరముగా దనియు మిల్లురు ప్రభువు ఆభిప్రాయమొసంగియుండెను. నేటాలు రాష్ట్రముకాననసభ గత సంవత్సరము ఆసియావాసులకు సంబంధించిన చట్టములను రెంటి నామోదించెను.

జాతిద్వేషము.

నేటాలుకాననసభ ఆమోదించినరెంటిలో నొకటి మనిసిపల్ ఎన్నికలను గూర్చినది. ఈచట్టము న్యాయవిద్వంసమైనదేనను, ఎన్నికలు పార్లమెంటువద్దతి ననుసరించియుండి ఆసియావాసులకు ఎన్నికహక్కు నొసంగదు. జాతిద్వేషము హెచ్చుచుండెననియు బోధపడుచున్నది. రెండవది వర్తకత్రైకోనస్థులకు సంబంధించినది. ఈ చట్టము ఆసియావాసుల వర్తకమునకు కొంత నిరోధము కలిగించు నట్టిది. జాతిద్వేషము అభివృద్ధియగుట కనేకకారణములు గలవు. దర్బీషలో స్వంతగృహములు గలవారు తమయొద్దను వివేరితపుసాము పుచ్చుకొని అద్దెలకెచ్చుచున్నారు. అందువలన గౌరవములు ఆసియావాసులతోపాటు నివసించుటకు నిరాకరించిరి. నేటాలు వాస్తవ్యుల కష్టములవలన పరికిపించుచుండిరి. మునిసిపాలిటీయను, కాష్ట్రీయకానన సభయు ఈవిషయమై కొంతచర్చ పుచ్చుకొన బ్రయత్నించుచున్నది కాని పార్లమెంటు బోక్యమే పుచ్చుకొనలేదు. భారతదేశములో నేమి జరుగుచుండునదియు మొత్తమగారికి తెలియకపోలేదు. అచ్చునుండి బ్రిటిషువారిని సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగ వెడలగొట్టవలెనని ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను. ప్రభుత్వము వారికి తియ కష్టముగ నుండెను. కాని యాలోచింపదగిన యంశములనే కములందెను. భారతీయులకు సంపూర్ణముగ ఎన్నికాధికారము నిచ్చిన మన కేతి పట్టువో చూడవలసియున్నది. సంపూర్ణాధికారము నీయవలెనని భారతప్రభుత్వమువారును, ఈదేశములోని భారతీయులును తొందరపెట్టుచున్నారు. ఆరూపాంగికన హెచ్చరిక

చున్నను. కాని యీదేశములో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును గోరువారు భారతప్రభుత్వమువారి సంగతుల నవేక్షించుట కేమి అధికారము గలదు? మనము భారత ప్రభుత్వమువారి యంగీకారముతో, భారతీయుల నిట నుండి వెడలగొట్టువలెను. అంగీకార మెప్పటికిని రాదు. అదియునుగాక నేటాలులో నుండే 160,000 భారతీయులలో సగముమంది ఈ దేశములో పుట్టినవారు. అట్టివారిని పంపివేయుట యత్రమముగను అనుచితముగను నుండును. ఉండెనట్లుచని తలచినవో మనకింకను ఉపద్రవ మేర్పడును.

ఉపద్రవము

కనుక ఆసియావాసులు నివసించుటకు వారి ప్రత్యేకముగ గూడెములు నేర్పాటు చేయుట యుక్తమని అతడు నూచించెను. వారి స్వాతంత్ర్యమును అణగద్రొక్క నుద్దేశింపలేదు. సముద్రతీరమునుండి ఇరువదిమైళ్లకన్న దూరమున నుండే ప్రదేశములలోనికి వెళ్లని యగూడదని ఏషియాటికు కమిషనువారు భిప్రాయపడిరి. ప్రత్యేక నిర్దేశములకు వెళ్లి వర్తకము చేసికొనుటకై నష్టపరిహారముగ కొంతశియవలెనని మొక్కర్తిమగారు మాటలాడిన పిదప మాన్యమగారి తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

సర్. ఏ.బి. యెల్లిగారు వై తీర్మానమున కి క్రింది భాగమును చేర్చవలెనని కోరిరి "(అ) దక్షిణాఫ్రికా యూనియను నుండి ఆసియావాసులు తొందరగా వెళ్లుట కుపాయముల నన్నేషింపవలయును. (ఆ) ఆసియావాసులు ఇచ్చటికి వలస రాకుండ చట్టములను గట్టి పఠించవలయును" ఆసియావాసులుండుట శ్వేతజాతుల యభివృద్ధికి భంగకరముగ నున్నది.

చెదలుపురుగులు

ఆసియావాసులు ఈ దేశమునకు చెదలుపురుగులు వడివారు. శ్వేతజాతుల శివపోషాయముల కన్నివిధముల వారడ్డుపడుచున్నారు. వారిని ఎంత శిక్షముగ తమస్వదేశమునకు బంపిన, మనకంత శ్రమస్మరముగ నుండును. ఇప్పుడు చర్చలో నున్న తీర్మానమును పరిష్కరించుట దుస్సాధ్యమని నే నెన్నటికిని తలంపను. భారతీయులెచ్చట నుండుట అపేక్షణీయమా? కాదు. వారు దక్షిణాఫ్రికా కుషద్రమమును గల్గించుచుండిరా? అవును. భారతీయులందరు తెల్లవారి సానుముల నాక్రమించి తెల్లవారిని అందు మూలమున వారిని దేశమునుండి వెడలగొట్టుట యందు పాల్గొనుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాయందు గతసంవత్సరము 45,000 మంది జననమొందిరి. వారందరును భారతవర్తకులవద్ద గుమాస్తాపని చేయవలసినదేనా? అవకాశములు లేవు. అవకాశములను వినియోగించుటకును కాదు. మొక్కర్తమగారు వాసవరణ సంగీకరించెదరని తలంచుచున్నారు. బ్రాన్స్వాలలోని పట్టణములను చూచితిమేని, వర్తకులందరును భారతీయులే కన్పించును. భారతీయులు నేటాలులో చక్కెరగడలవాటుటకు మంచిభూములను కొననుండిరిని వింటిని. నేటాలు సమీపమున సముద్రతీరమునుండి యిరువది మైళ్ల పశిమతీని నిర్ణయించినను ఆప్రాంతములలోని యువద్రవము హెచ్చుకరకప్పుడు. నల్లవారిని ప్రత్యేకించు పద్ధతిని కలానియల్ కార్యాలయమున నుండగా మిల్లురు ప్రభువు నిశ్చయించుకొనెను. సంగతులమార్గములను ఒట్టి యాలోచించుచున్నను, నేటాలులో నుండిన 158,000 ల మంది భారతీయులలో యధ్యక్షునందు 702 మంది పాల్గొనిరి. కెన్యా, జాలెబెరు, యుగెండాలో నుండిన 12,000 ల మందిలో 376 మందిమాత్రమే పాల్గొనిరి. యధ్యక్షులు చేయుచుండగా, ఒక్కరైనను మృతికొందలేదు. అయితే మోసకార్యములందు పాల్గొనినగులకు 5 గురు ఉరి దీయబడిరి. కెన్యా భారతీయులు గాంధీ యద్యమము వెడల సానుభూతి గలవారు. వారియెడ గాంధీని సానుభూతి గలదు. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించిన పిమ్మట కత్తులు, కటారులు, తుపాకులు మున్నగువానిని దక్షిణాఫ్రికాకు దెత్తుమని దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు బెడరించిరి. ఆఫ్రికాలో నిట్టిసితియందు భారతీయులతో మెలంగ వలసియున్నది. అమెరికాలోని నీగ్రో లిప్పటికే వారికి సహాయము చేయవద్దానను గావించిరి. బరుదక్షిణాఫ్రికాలోని తెల్లవారికిని, నేటిపులకును విరోధభావములు గల్పించురు. భారతము, చీనా, జపాను మున్నగు ప్రాచ్యదేశముల నుండి జనులు వచ్చుచుండి నందునను యూరోపియను కరువులను నిరాకరించుచున్నందునను, యూరోపులో ననేకులకు వృత్తిలేకయుండుట తటస్థించినది. యూరోపులోని దేశము లొకదానితో నొకటి పోట్లాడుకొనుచుండ, నల్లజాతులనారు చేతులు జోడించుకొని మిన్నక యున్నాడు.

“ఆసియావాసులు వెళ్లిపోవలెను”

ఆసియావాసులు వెళ్లిపోవలెనని వోటరులందరూ యెడ్డేశ్యము. వారిని నిర్బంధముగ వెళ్లగొట్టవలెను లేకున్న వారికి ప్రత్యేకముగ నివాసస్థలములను నిర్మింపజేయవలెను. ౧౯ ఏప్రిల్ చార్లమెంటులో సభ్యుడుగ నుండినది తన దేశీయులక్షేమము కొరకే గాని భారతీయుల క్షేమము కొరకే గాదు. భారతీయులు రాజధానికేరాయణులగుటచే, వారివిషయమై యాలోచించడగు నని కొందఱు చెందురు. కాని గతకొలదిసంవత్సరములు, భారతీయుల టెటి రాజద్రోహపరులు మరక్కడను నుండిరు.

ఆసియావాసుల యుద్ధవర్తమును తప్పించుటకు పారిశ్రామికాభివృద్ధియే తోడ్పాటును. ప్రభుత్వమువారు వ్యాపారమునందు సందర్శనవిధానము నవలంబింపగోరుదురు. కాని వ్యాపారములపట్ల ‘స్వేచ్ఛావ్యాపారము’ నే యనుగమింతురు. (నవ్యులు) అమెరికను యుద్ధవైద్యులై టెటిను, కానడా, ఆస్ట్రేలియాను దిదివరకే శ్వేతజాతులకును, నల్లజాతులకును భేదభేదముగ నుండెను. నేటివులుగూడ వారిలో కలిసికేరి ఇక దక్షిణాఫ్రికావంతయు నల్లవారియే మగును. ఆసియావాసుల కిప్పుటికి దివ్యమైన నిలయమగును.

౧౯ ఏప్రిల్ యెల్లీ మాట్లాడెనది భారత మెట్రిమెనుగా గుర్తించిరి. ఇప్పుడు ఆసియావాసులు వెళ్లిపోవలెనని వాదించిన ౧౯ ఏప్రిల్ 1౯03 వ సంవత్సరమునందు ఆసియావాసులు రావలెనని వాదించెను. ఆసియావాసులు మనకోసము ఎంతో కష్టపడిరి. వారిని వచ్చుట తెచ్చినది నేటాలువారే. వారు మనదేశములను వ్యవసాయమునకు తగినట్లు చేసిరి. ఇంతియేకాదు శ్రమ ప్రయత్నించినవారిని మనము వెళ్లగొట్టవలెనని యనుచున్నాము. మెట్రిమెనుగారు తొందరపడకుండు రని నా హెచ్చరిక. ఇట్లు చెయుట వలన ఆసియావాసులకును మనకును పోరాటము హెచ్చును. జాతీయమితిలో జపాను చాల పలుకుడి కలిగియున్నది. వారి కాగ్రహము కలగరాదు. భారతీయులు నెమ్మదివారు. బాగుగ పనిచేయువారు. అట్టి వారిని మనము మోటుగ చూడవలెనని యెంచుచున్నాము.

వైరమున వాని (ఒకసభ్యుడు) ఉన్నక నెను.

మెట్రిమెనుగారు నరల మాట్లాడిరి. భారతీయులను వెళ్లవలయుట మోటుతనమే యనియు అందులకు భారత ప్రభుత్వము వారికి సంబంధించినది చెప్పెను.

దంకను గారు: ప్రత్యేక నివాసముల నిర్ణయించువద్దతి నంగీకరింపరైరి. గౌరవనీయుల వో ఆసియావాసి ‘ఆసియావాసు’ నందు ఇట్లు కట్టుకొనుట కుత్సేవు గోరగా, 15 వాసుల విలువకు గొప్పవానిని కట్టించుకొనుట కనజ్ఞ నీను లేదు. మనము భారతీయులకు ప్రత్యేక గూడెముల నిర్మింపుముకముగ నుండును. ౧౯ ఏప్రిల్ యెల్లీగా రుపపాదించిన తీర్మానముతో నేకీభవించును.

స్వదేశాంగ మంత్రి

స్వదేశాంగ మంత్రియగు దంకనుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడిరి. భారతీయులను కట్టికాఫ్రికాకు తీసికొనివచ్చినది నేటాలువారు. నేటాలులోని భారత వర్తకులను వారి స్వదేశముకు బంపి కూలీలనుమాత్ర ముంచుకొనిన చాలావని కొందరు వాదింతురు. కట్టిచేయుట యంభ్యము. మన యిష్టమునచ్చిన వారి నుంచుకొని మనయిష్టము లేనివారిని వెళ్లగొట్టుట యన్యాయము. కూలీవా డెప్పటికిని కూలీవాడుగ నుండడు. ఇదియొక ప్రపంచ సమస్య. ఇచటికివచ్చిన ఆసియావాసు లందరును భారతీయులేమని తలంపవలెను. ఇతరదేశములవారును నున్నారు. వారు మన హోమ్లనులనుండి తురు, మాపింతురు. భారత ప్రభుత్వమువారి శత్రువులని భారతీయుల యెడ సమాజముగ నే క్రధపుచ్చుకొనుచుండును. ఇప్పుటి భారతీయులకు సమానస్వత్వమును లేనంతి చాలము భాషా వారియెడ ప్రవేశము కల్పించుకొనక తప్పదని భారత ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. మన మాయుద్దేశ్యము అసాధ్యుని చెప్పుటకును వీలులేదు. దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకు హక్కులు త్వరలో లభించు ననునాచనలును గన్పింపవు. ఈ ప్రశ్న చాల క్లిష్ట మైనది.

అధినివేశ రాజ్యములు

ఈచర్చ అధినివేశ రాజ్యముల ప్రతినిధుల సమావేశము నందు వచ్చెను. కానడా, ఆస్ట్రేలియా లందు భారతీయులకు పౌరసత్వప్రసక్తులను సంపూర్ణముగ నిచ్చిరి. కాని క్రొత్తవారు రాకుండ నిషేధపుటముల గావించిరి. ‘తెల్ల ఆ

స్ట్రేలియా’ గూడ రంగునుబట్టి భారతీయులను వెళ్లగొట్టలేదు. మనవిషయములను కాతచ్చునో నేటాలులోని యూరోపియ, నులసంఖ్యయే జాస్తి యగుచున్నది. 1911 వ సంవత్సరమునకున్న యూరోపియ నలిపుడు నూటికి 50 నుండి వంతున జాస్తియై. 1911 తరువాత భారతీయులు 100 కి 5 మందికంటెనును యూరోపియనులు 100 కి 40 నుం. వంతునను క్రొత్తగ నిచ్చిరి. కనుక భారతీయుల సంఖ్య యధిక మగుచున్నదని గోలపెట్టుట అన్యత పూరితముగ నున్నది. నేటాలు గాకను మిగిలిన ప్రదేశములలో భారతీయుల సంఖ్య చాల కొద్దిగ నున్నది. బ్రాస్విలులో 1890 నుండిమాత్రమే యున్నాడు. క్రీస్టేటునందును, కేఫుటోనునందును ఇంకను చాల కొద్దిగనుండి యున్నారు. కనుక యూరోపియనర త్వములలో యూరోపియనుల సంఖ్యయే హెచ్చినది.

ఇష్టమును ద తంపివేయుట.

పంచదార యభివృద్ధి విత్తమై భారతీయులను, వారి యంగీకార మిదనే పంపు మంటిమని కొందరు సమాధానము పలుకుదురు. భారతీయులను విత్తముగ బంపివేయుటయే కాక వారి దేశము చేరిపెనుకొట కొంసామునుగూడ నిర్మిచున్నాడు. ఇప్పుడు మూడవ పంపివేయు నేర్పాటు 1914 లో ప్రారంభమయ్యెను. 1920 లో మరింత ప్రోత్సాహము కలిగెను మొత్తముమీద 121,945 నుండి పంపివేయఁడిరి. గతపదిసంవత్సరములలో జనన మొంది వారిసంఖ్య సుమారు పదుకొంక వేలు.

తెలుగుగారు:- ఇంచుమించుగ చెందును ఒకటిగ నేయున్నదే!

దంకనుగారు:- నారు వెళ్లవలెనని, సంఖ్య యింకను అభివృద్ధి యయ్యెడిదని యెరుగవలయును. భారతీయులను బ్రిటిషుగవారావారు పంపకలెనని తలంచుటయే కాని ఆయుద్దేశ్యము నెఱవేరినదికాదు. ఆసియావాసులలో వర్తకులసంఖ్యయు జాస్తియగుచుండెనని యందురు. అది వాస్తవము కాదు. మెట్రిమెనుగారు కోరికవిధానము నవలంబించుట రాజనీతియని నారు తోచదు. నేటివులకును, కుప్పగో, వైద్యాలయముల కను మారు తావు దొరుకుటలేదు. ఆసియావాసుల ప్రత్యేక గూడెముల కెక్కడ దొరకలదు? అందరను వెళ్లగొట్టవలెననుద్దేశ్యముగ నుండునని నారు తోచదు. నేటాలుభారతీయులలో మూడింట రెండు పాళ్లు నేటాలులో పుట్టిన వారే. వారి నేదేశమునకు పంపవలెను? ఇన్నీయు అంతర్జాతీయ సమస్యలు. వీనిని సభ్యులనుకొనినంత నులభముగ పరిష్కరించుటకు వీలులేదని దంకనుగారు పలికిరి. తీర్మానము వై చర్చ ఆనాటికి ఆపియుంచుడెను.

Noble College, Masulipatam.

In line with the action of the Telugu Missions Conference which met in Bezwada in December, 1921, the C. M. S., Masulipatam and the A. E. L. M., Guntur have agreed to cooperate in the management of the Noble College. Other Telugu Missions are considering the question of union, and at least two of these have passed favourable resolutions and have urged their Home Boards to sanction cooperation.

The staff of the Noble College has been strengthened by the addition of the following Lecturers in the Department of English: the Rev. A. B. Johnston, M. A. (Lantab), formerly Vice-Principal of St. Paul's College, Calcutta and a Lecturer in English in the University of Calcutta; Douglas J. Ewart Esq., B. A. (Ohio Western University), a post-graduate student of Columbia University, New York City and of the University of Edinburgh; and the Rev. G. H. Kedman, M. A. (Oxon). A Tutorial Scheme will be put into operation from the reopening, in accordance with which all the Lecturers in English will meet the students in small groups week by week.

All classes will begin work on the 26th June. The competitive examinations for scholarships will be held on the 24th inst.

J. ROY STROCK, Ag. Principal.

నెల్లూరు టవున్ హాలులో (169) శ్రీకృష్ణ హిందూ థియేటర్

(ఫస్టు కంపెని) తెనాలి
20-6-22 మంగళవారం రుక్మాంగద
(ఏకాదశి మహాత్యం)
22-6-22 గురువారం ప్రహ్లాద
నాటకములను ప్రదర్శింతురు
రేట్లు 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0
స్త్రీలకు 1-0-0, 0-8-0
ఎ. వి. శాస్త్రి,
కలెటర్.

మృత్యుచి (సోఫిస్టికము) కి మందు లేదా? కలదు. డాక్టరు గోవిందరాజులు (గౌతమ మెడికల్ హాల్) వారు కనిపెట్టిన “మృత్యుచి నంజీవి” అమోఘముగా నా వ్యాధిని మాన్పుటకును, ఇతరుల కిది అంటుకుండ నాపుటకును, నుంచి వస్తాను వెళ్ళుమాట లేల ఒక సారి తెప్పించి చూచిన నిజస్థితి తెలియకలదు. సీసా 1-కి తపాలభాగ్యులు వస్తే గాక గూ 1-0-0 నలయువారు యిట్లు వ్రాసెడి: భారతవస్తుధనము, బెజవాడ. కండ్లకలక, కామిష్ట, జ్వరములు వస్తే గాక గోగులుకు ఔషధములు దొరుకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

WANTED.
Agents for life assurance work in Northern Circars and Ceeded Districts. Only persons capable of guaranteeing business and willing to deposit nominal security need apply to
NARNON BROS. & Co.,
Chief Agents,
The East & West Insurance Co., Ltd.,
169 12 Jones Street, MADRAS.

ముఖ్య గవనింపు
యోగ్యతాపత్రములు
(8) బెనారస్ కిటింగ్ నందు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుముఖనివారిణి నాకు ఆత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చింది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను నా కృజ్ఞతాపూర్వకమున వందనములు చేయుచున్నాను.
బాంబాయి } కె. జాన్ సన్,
28-8-20 } రిటైర్డ్ పిఛు డిప్టి కలెక్టరు.

నికంటే ముందు ఏమిటి బావ యెందుకలదా?
అట్లుండిన అన్ని నిధముల సేత్రవ్యాసులకు నిధులు మై నట్టియు, నమ్మక మైనట్టియు, మిక్కిలి పొడవగునట్టియు ఔషధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏల వాయకూడదు?
(8397)
L. H. Sellar Dept, 4 Semt. Bangla.

చాటుపద్యమణిమంజరి
ద్వితీయ భాగము.
ఆతొండనుండి యుఖండపరిశ్రమ చేసి యాంధ్రదేశ మన్ని భాగముల నుండి నుం రత్నములవంటి చాటుధారలను సంపాదించి నేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి గారు దీనిని వెలయించివారు. ప్రథమభాగమున లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-8-0. గ్లెజు పేపరు ప్రతి 1-10-0
మూన్సాన్ల ముచ్చట
వృద్ధుడుగు చిన్ని పద్యప్రబంధము. ప్రభాకర శాస్త్రి గారు రచించినది పద్యములమృతగుళికలవంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపుది. నీతితో నిండినది. వెల 0-8-0.
జూలై నెల ముగియులోగా, కంటికిని ఆర్డరు పంపువారికి పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి పంపుదును.
అడ్రెసు:- మణిమంజరి మేనేజరు,
(142) తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు.

పీలు ప్రభుత్వ ప్రథమ వంచన కార్యము

వైశ్విక క్రింద జూను 16 వ తేదీ న్యాయాధికారి పత్రిక యిట్లు ప్రాయశ్చిత్తుది :-

ఇండియాలో సంస్కరణవిధానమును ప్రవేశ పెట్టుటవలన కారణముచేత భారత సేవ జేయ నోల్లని కొందరు యావద్భారతీయోద్వోగులు సర్వమును దగిన పెన్నులకొరకు దంభాస్తులను పెట్టుకొనవలసిన కాలనిర్ణయము తొలగించుటకు భారత రాజ్యాంగ మంత్రి యగు వైకాంటు పీలుగారు అంగీకరించినను దుఃఖవార్త ను సేవ రూపురూపమున న్నాడు. ఈ సమస్యయొక్క చారిత్రమును ప్రజలందరూ అమిత ఆసక్తితో గమనించుచున్నారు. గత నవంబరులో భారత ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము లో ప్రకటించిన మేతులను బాగుగ సంస్కరింపవలసినదిగ, వివిధ ములగు వి.సి.యస్. సంఘములవారును, యింపిరియలు సర్వముల శ్రేయోభివృద్ధిని కోరువారును మొదలెట్టుచుండిరి. ప్రభుత్వములో క్రొత్తమాన్యులు ప్రవేశ పెట్టబడినపుడు యిట్టి మేతులే యీ సర్వములలో పనిజేయువారల కొరకుబడునని యిదివరలో గా విచిన సంస్కరణము పాతకులకు దెలియును. ఇది నవంబరు తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ గావించబడెను. ఆ తీర్మానములో నెట్టి సంస్కరణములు గాని చేయుటకుని యూహించ వీలులేదని స్పష్టముగ దెలుపబడెను.

వైకాంటు పీలుగారి తీర్మానము ప్రకారము, ఇదివరలో ఆచరణలోనున్న దానికి తోడు క్రొత్త పెన్నులను స్థాపించ నిశ్చయించినట్లులేనది. గత వత్సర తీర్మానములో పెన్నుకాలము గానిదే పెన్నువుచున్నట్లును దరఖాస్తులు 1924 మార్చి 31 లోగా పంపుకొనవలెనని కోరబడెను. ఏలననగా అప్పటికి ఆయన ద్వారా సంస్కరణములవలన తమలాభమున కెట్టి నష్టమును గలుగదని తెలిసి నట్లుచున్న యూహించబడెను. ప్రస్తుత వంచన కార్యమున లని ఫలితముగ ఇండియాలో నీవిలుసర్వము ఉద్యోగులు కోపము వచ్చినపుడు ఉద్యోగమును వదిలివేసి భారత భావిసౌభాగ్యమువై ద్వేషమునకు గాను బహుమానముగ మంచి పెన్నుల పుచ్చుకొనవచ్చును.

ఉన్నతోద్యోగుల దుర్భాగమున కిటుల తోడ్పడుపద్ధతిని జూడ చాల కష్టముగనున్నది. ఇట్టి పని ప్రజలకును వారి ప్రతినిధులకును తెలియకుండ జేయుటను జూడ చాల వేధగ నున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమమూలము తాము ముంగివేయుట కిష్టపడిరేమో మాకు దెలియును. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వము నిటుల అలక్ష్యముచేయు చెడుపద్ధతిని మేము ఏ మాత్రమును సహించజాలము. భారత రాజ్యాంగమంత్రికి యింపిరియలు సర్వములపై సంపూర్ణాధికారమున్న మాట నిజమే కాని అట్టి ముగియకమును చలాయించుటకు ముందు భారతీకోశమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన యావిషయమును భారత ప్రభుత్వమునకు దెలుపకుండజేయుట నూతన సంస్కరణముల భావమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. కావున భారత కాసన సభవారు ఇట్టి యుద్ధంధకార్యమును వెంటనే ఆక్షేపణ జేసి యీ యాధికారము ఇండియాకు మార్చుటకు కోరవలయును. ఏమాత్రమును ఆలస్యమున జేయక యీవిధిని వెంటనే నిర్వహింప వలయును.

ఇచ్చాపురము కాంగ్రెసు ప్రచారకులు సెక్యూరిటీ కేసు వాయిదాపడుట (స్వకీయ విలేఖరుడు)

ఇచ్చాపురము కాంగ్రెసు ప్రచారకులు శ్రీయుతులు డిల్లీ లచ్చయ్య గోపినాథ చాదరిగార్లమీదను కాంగ్రెసు ప్రచారకుడును వాలంటీరును కూడ కానట్టి కృష్ణచాదరిగారిమీదను, (కీ॥ ప్రా॥ కో 108 సె॥ క్రింద తేబడిన సెక్యూరిటీ కేసు 14 వ తేదీని బరంపురం డివిజన్ లో మేజిస్ట్రేటు ఇ. సి. వుడ్డుగారి మొదట కంచరి మకాంలో విచారణకు వచ్చెను. మొదటి యిద్దరు ముద్దాయిలను కాంగ్రెసునకు చెందినవారగుటచే డిఫెన్సు పెట్టుకొనవలసివచ్చెను. మూడవవారు మాత్రము కాంగ్రెసునకు చెందియుండని కారణముచేత, డిఫెన్సునకు గాను డిక్లర్ బచ్చ జగన్నాథదాసు ఎం. ఏ. (ఆనర్సు) ఎం. ఎల్ (మదరాసు) బులును లక్ష్యమునార్చి బి. ఏ (బరంపురం) గార్లను పెట్టుకొనిరి. కాని, కేసులు జూలై 1, 2 తేదీలను బరంపురములో విచారణ జరుగుటకు వాయిదా జేయబడెను. ఈ విచారణము నరయటకు మండలములోని సహాయనిరాకరణనాయకుల సేవలు విచ్చేసియుండిరి.

ఎనిమిదవ క మ్మ మహాజనసభ శ్రీయుత, శతావధాని త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి వారి పరుగారి అధ్యక్షత క్రింద 24, 25 తేదీలుందు బంగోలు తా॥ టంగుటూరు గ్రామముందు గూడును

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి అయ్యుచ్చేద కళాశాల:- ఈ కళాశాల జూలై నెల మొదటివారమున తెరువబడును. అప్పుడు విద్యార్థులను చేర్చుకొనటకయి ప్రవేశపరీక్ష జరుగును. కళాశాల యందు చేర తలచుకొనిన విద్యార్థులు తక్షణమే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయునని కళాశాల ప్రెసిడెంటు ప్రకటించుచున్నాడు.

ఒక విందు:- ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు వైద్య విశారద ఆర్. భరతకాశ్రి గారికి వైద్యరత్న విరుదము నొసగిరి. జూలై నెల 20 వ తేదీ మంగళవారము సాయం కాలము మైలాపూరునందలి నల్లపును వీధిలో 11 వ నెంబరు గృహమున పిరికోకవిందు జరుపబడు నని గ్రామీణ వైద్యమండలి అధ్యక్షులు తెలియజేయు చున్నారు.

చెంగల్వరాయ నాయకరు ఉచిత ఆయుచ్చేదన వైద్యశాల, వేపేరి:- సహసమున యీ వైద్యశాలలో 10552 మంది కోసులకు చికిత్స చేయబడెను. ఇందు 418 మంది యూరేషియనులు, 279 మంది సహమృతీయులు, 1569 మంది క్రైస్తవులు నుండిరి. సగటునగమము కోకరోగికి దాదాపు 8 దమ్మిడిలు విలువగలచుండు ఇచ్చబడెను. అని వైద్యశాల కార్యదర్శి మాకు వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీరామచంద్రంగ భవత్కథా ప్రసంగసభ:- 1922 సం॥ జూలై నెల 18 వ తేదీ, ఆదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ, బహుశ్రీ శంకరాస్వామి భాగవతులవారివల్ల చంద్రహాస ధాఖ్యానమున్ను, సదరు నెల 25-వ తేదీ ఆదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు క్రిశ్చియన్ లయిన పండితులు, టి. లక్ష్మీచార్యులవారి శిష్యులగు వంధకోణముటి. గోవిందాచార్య భాగవతులవారివల్ల శకుంతో ధాఖ్యానమున్ను చెన్నికట్టానకు పిడారిగడి వీధి, 62-వ నెంబరు గల గృహమునందు కాలక్షేపము జరుపబడును.

మహాత్ముని నిర్వంధదినము

చెన్నపురి శాంతి సైనికులు

కాంతి సైనికుల రిక్రూటింగ్ ఆఫీసుకు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- శ్రేష్ఠ గాంధీయముని నిర్వంధదిన మగుటచే కాంతి సైనికుల పతాకు జరుగదు. కాంతి సైనికులందరు భజనసంఘములతో చేరి తిలకు స్వరాజ్యోగి విరాళములను ప్రోగుచేయవలెను. సాయం కాలమున తిరుక్కేళి సముద్రతీరమున గొప్ప బహిరంగసభ జరుగును. ఈ క్రి శిష్టానబడిన స్థలములనుండి ఉదయము 6 1/2 గంటలకు భసంఘములు బయలుదేరును.

(1) హిందీ ప్రచార కాలయము, బిగ్ స్ట్రీట్ తిరువళ్ళేళి, (2) పుదుపేట కాంతి సైనికుల కార్యాలయము, పుదుపేట, (3) 17 నారాయణ మొనీషి, సాహుకారుపేట, (4) కృష్ణనిగూడి, పగడాలవీధి, ముత్యపేట, (5) రావిన్నపాడు, రాయపురము, (6) కాంతి సైనికుల కార్యాలయము, చూశ.

చెన్నపురి దేశీయ సాజము:- తేపటిదినము సమాజభవనమున (317 లింగి కెట్టి) గాంధీయమహాత్ముని నిర్వంధదినము జరుపబడును. సభ్యులు తమిళులతో కుటుంబముతో రావలయునని సమాజపు కార్యక్రమ ప్రకటించుచున్నాడు.

ప్రకటన

చందాదారులు వ ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనితర్రులు గాని పునపును తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించుచుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పుకొనింపవలెనని కోరుచున్నాము. ఆ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

వాతావరణ సీత

1922-వ సంవత్సరం జూలై నెల 17-వ శనివారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక వర్షము X 24 గంటలలో	అత్యల్ప వర్షము X 24 గంటలలో	వర్షము X 24 గంటలలో	వర్షము పెక్కిన 1-వ వర్షము	వర్షము పెక్కిన 1 వేరి నుండి వర్షము
విక్టోరియా పా॥ ట్రి	82.8	78.8	0.14	17.77	...
హైద్రాబాద్	87.8	78.1	...	12.66	1.01
స్రిపేట ద్వీపము
దేవండు ద్వీపము	85.0	79.0	...	10.15	2.78
సాగారు ద్వీపము	88.0	78.0	0.86	19.07	13.97
గోపాలపురం	88.5	82.2	...	4.00	1.41
కొర్రాపుట్	91.2	72.8	0.01	2.27	1.10
విశాఖపట్నము	90.2	83.4	...	0.94	2.04
కాకినాడ	96.6	81.8	...	1.01	1.16
చుచిలీపట్నము	100.8	83.2	0.02	0.64	1.96
గుంటూరు	100.5	80.8	...	1.51	0.28
నెల్లూరు	103.6	77.6	0.40	1.46	0.78
మద్రాసు	99.2	82.5	...	1.88	0.26
కడపూరు	96.8	79.8	...	0.59	0.18
కాకత్యము	95.8	79.2	...	1.51	0.88
పాంబన్	92.8	80.4	...	0	0.10
క్రింకోమలీ	98.6	78.1	...	0	...
కొళింబో	87.2	78.7	0.12	5.54	0.87
తిరువేలూరు	85.0	77.8	...	5.88	2.85
కొచ్చిన్	85.8	76.0	0.02	8.81	8.22
కాలికట్టు	84.8	78.8	...	7.57	18.44
మంగళూరు	85.8	76.4	0.19	13.70	9.44
మెరకార	78.8	65.0	0.02	7.00	6.86
కారవార్	86.8	78.7	0.16	18.50	4.97
కర్నూరి	85.8	78.8	0.88	12.96	...
కాంతాయి	84.2	78.6	1.01	8.20	0.26
వైదరాబాద్	92.6	76.2	...	16.0	1.19
రైమారు	94.8	...	0.81	1.41	0.64
అనంతపురం	98.5	76.1	...	1.28	0.14
బళ్లారి	97.8	78.2	...	0.09	1.19
కర్నూలు	88.8	77.8	0.48	0.61	0.87
కడప	105.5	77.0	0.15	1.10	0.55
కొస్సాన్	86.7	67.6	...	0.15	2.11
కెంగుళూరు	90.1	67.9	1.42	2.86	0.16
కొడెకనూర్	65.8	54.1	0.81	1.84	1.11
ఉదకమండలము	78.4	55.2	0.89	0.78	3.88
కోయంబత్తూరు	92.8	78.8	...	0	1.07
దోలూరు	101.5	77.5	...	3.78	1.99
నీలము	99.5	71.9	0.84	8.67	1.67
తిరుచనాపల్లి	98.1	76.2	0.88	0.57	0.27
కరుక్కోటై	10.34	77.9	...	0.88	0.49
కుడుర	102.2	77.4	1.45	1.45	0.67
తిరువల్వేరి	0	0.47

దక్షిణమున చుట్టులు స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములందరికిముగ నుండెను. మైసూరునందు ఆర్ద్రత సాధారణముగ నుండెను. సర్కారులందు తక్కువ, పశ్చిమతీరము, మైసూరు, బొంబాయిలందు వేడిమి హెచ్చెను. హైదరాబాదునందు మార్పు లేదు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ.

పశ్చిమతీరమున ఆర్ద్రవాతములుందు బలము తక్కువ.

ఎన్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది

శనివారము

హిందూదేశస్థితి: కామన్వేషణలో ప్రసంగము

—:~::~~::~—

ఇండియా ఆఫీసు ఎస్టి మేటలును కామన్వేషణలో ప్రవేశపెట్టునమయమున, హిందూదేశస్థితి గూర్చి సంవత్సరమున కొకసారి ప్రసంగించుట ఆచారమై యుండెను. ఆయాచారము ప్రకారము ఇండియా ప్రభుత్వకార్యదర్శిపక్షమున సహాయ కార్యదర్శి యగు అరల్ విన్టరుటనుగారు ముచ్చటించిరి. వీరు దెలిపిన యభిప్రాయములు, ప్రస్తుతాధికారుల అభిప్రాయముల కనుగుణముగ నున్నవి. ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును వికటరుటనుగారు సమర్థించిరి. అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయుల స్థితి గూర్చి వీరు దెలిపిన సంగతులు ఆశ్చర్యకరమైనవి. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సునందు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నేభాగమునందయినను నివసించే భారతీయులకు పౌరస్త్వపుహక్కులుండవలెనను తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానము కాగితముపై నిలిచియున్నది గాని, ఇంతవరకు అమలులోనికి రాలేదు. దక్షిణాఫ్రికా వారీ తీర్మానము సంగీకరింప లేదని, వికటరుటనుగారు సూచించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయందు తీవ్రకష్టములు గల వని, వీరికి దెలియును. కాని, కాలమే వీరిని మాన్యగలదని, వికటరుటనుగారు భావించుచున్నారు. పురుషప్రయత్నములను వదలి కేవలము కాలమునేనమ్ముకొని కూర్చున్నయెడల, భారతీయుల స్థితి ఇంకను దుస్సహమగును. వికటరుటనుగారి యాహ్వానము నమ్ముకొనక, భారతీయులు స్వరాజ్యస్థితికి పాటుపడుట లాభకరము. కెనియా భారతీయుల దుస్థితిగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వము వారు విచారించుచున్నారు. ఈ విషయము గూడ అనుకూలముగ పరిష్కారమగునని, వికటరుటనుగారు ఊహించుచున్నారు. వికటరుటనుగారి యాహ్వానముగాని, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ప్రసంగములుగాని, పలుభాషలకు లోనగుచున్న భారతీయుల కుపశాంతి గలిగింపజాలవు. ఫిజీని, బ్రిటిషు గ్వయానాకును, భారతీయులు వలసపోవు విషయమును విచారించుటకై ఇటీవల రాయభారములు పంపబడెను. కేశవశిల్లగారి బ్రిటిషు గ్వయానా రాయభారము తిరిగివచ్చినది. ఇప్పుడు వలసపోవుట వలన భారతీయులు అష్టకష్టముల ననుభవించుచుండ, మరల క్రొత్తవారలు వెడలనే? స్వరాజ్యము సిద్ధించువరకు భారతీయు లింటనుండి, దేశ సాభాగ్యముకొరకు పాటుపడుట శ్రేయస్కరము.

వికటరుటనుగారు, సర్వీసుయద్యోగుల విషయమై విశేషాభిమానము గనుబట్టుచుట వింతగాదు. సర్వీసు యద్యోగులకు ఇంకను ఎక్కువ పాకర్వముల నొసగుటకు, అధికారవర్గము ఆతురముగను బట్టుచున్నది. సంస్కరణములకు పిమ్మట, వీరి పెన్షనులు, జీతములు, అల్ల పెన్షనులు వృద్ధిజేయబడెను. కారణమేమి? సంస్కరణములవలన వీరి పలుకుబడి తగ్గెనట. దీనిని భర్తిజేయుటకుగాను సర్వీసులవారిని ఇన్నివిధముల నభిమానింపవలసివచ్చెను. ఇదివరకే, హిందూదేశపు ఉన్నతోద్యో

గములు ప్రపంచమునందెల్ల వ్యయకరములని ప్రాజ్ఞులు వా కొనుచుండిరి. తలబరువు పరిపాలనముతో, హిందూదేశము క్రుంగి కృశించుచుండెను. సంస్కరణముల వలన, ఈ బరువు తగ్గిపోవుటకు మార్గ మరిత హెచ్చినది. ఉద్యోగవేతనములు హెచ్చినవి. మిలిటరీబరువులు విపరీతమయ్యెను. వ్యయ మత్యధికమగుటచే, దేశపు బాక్సీసము నట్టిదయ్యెను. దేశము ఋణముదీసికొనవలసివచ్చెను. క్రొత్తపన్నులను భరింపవలసివచ్చెను. సంస్కరణముల వలన, దేశస్థితి మరింత యధ్వాన్నమయినది మాంటాగూగారు ఆచేతితో నిచ్చినది ఈ చేతితో దీసివైచిరి. పేరునకు, ధ్వంసప్రభుత్వవిధానము, మంత్రులు, శాసనసభలు మొదలగు నట్టహాసమునకు కొరంతలేదు. కాని, సర్వీసువారేదే రాజ్యము. సర్వీసు యద్యోగులను నియమించెవారు ఇండియా ప్రభుత్వకార్యదర్శి. వీరిని నియమించుటకుగాని, తీసివైచుటకుగాని, మంత్రులకు హక్కులేదు. తమ యద్యోగులను తాము నియమించుకొనలేని స్థితి ప్రబలినపుడు, మంత్రు లెవరి పరిపాలింపగలుగుదురు? ఉద్యోగుల నెట్ల వశపరచికొందురు? మంత్రుల యాజ్ఞలను సర్వీసుయద్యోగులు నెరవేర్చబూనుదురా? సంస్కరణఫలదారి, సంస్కరణము లది. సర్వీసుయద్యోగులవారి, సర్వీసు వారిది. సివిలు సర్వీసు యద్యోగు నడవడి, పరిపాలనా వ్యవహారములను ప్రేరేపించుచున్నదనుటకు సందియములేదు. వీరికి ప్రయోగు నిర్బంధవిధానము యథేచ్ఛగ కొనసాగుచున్నది. జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధమున కెట్టియాటంకమ గలుగుటలేదు. సంస్కరణములకు పూర్వపుస్థితిను ఇప్పటికన్న మేలని తోచుచున్నది. ప్రజాశయములకు సర్వీసుయద్యోగులు మొదటినుండియు క్షుపడుచుండిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనము విఫలమగుటకు, కారకులు వీరు. పిమ్మట, మార్గసంస్కరణములు విఫలపరచబడెను. మాంటుఫర్డు సంస్కరణముల ప్రయోజనమును తగ్గించుటకు వీరు యావచ్చెడి భారపోసితుడకు విజయులయిరి. నూతనసంస్కరణములవలన, తమ అధికారమునకు భంగము లుగునని తెలుపుచు, సర్వీసులవారు గగ్గోలుపెట్టచే, 1924 సంవత్సరము మార్చి 31 తేదిలో పనిజేయ నిష్టములేని వారు కొలువును చాలిదుకొని ఉపకారవేతనముల బడయుట కేర్పాట్లయబడెను. సర్వీసుల వారు మొదట బెదరించి, పిమ్మట తమమాటను చెల్లించుకొనుట కిష్టుజూపలేదు. సంస్కరణములవలన తమ పలుబడి తగ్గ ననుమాట, యధార్థము గాదని, వా దెలిసికొనియుండురు. సివిలుసర్వీసురాజ్యము బాటంకముగ నడుచుచుండెను. వారికి పలువిధాలుగు సౌఖ్యము లొనగూర్చబడెను. రిటైరుగుటవియమై ఏదియో యొక రీతిని నిర్ధారణ జేసికొనవలసి గడుపుదినము సమీపించుచుండ, సర్వీసుయద్యోగులలో కలవర ముదయించెను. వారిపక్షము హించినవారు, గడుపుదినమును తొలగించి, ఎప్పుడట్టిన నప్పుడు పెన్షనులను గైకొనుటకు సర్వీసుయద్యోగుల కవకాశముండవలెనని, ఆందోళన సలుపసాగిరి. ఇట్టి కోర్కె ఎంతయసభ్యమునుండెనో వెనుక సూచించియుంటిమి. కాని భ్యాసభ్యతలను పాటించువారెవరు? ఇంకా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యగు వైకౌంటు పీలుగు, సివిలుసర్వీసువారి కోర్కెపైని గడుపుదినము తొలగించి రని, మాటరు ఇప్పుడు తెలుపున్నాడు. ఈ సంగతిని అరల్ వికటరుటనుగారు మన్వసభలో బయట పెట్టిరి. సర్వీసు యద్యోగ ఆందోళనము ఫలించినది. ఇక ముందు వారుప్పుడు పట్టిన నప్పుడు

కొలుపు విడిచిపోవచ్చును. హెచ్చు పెన్షనులను, వారు ఇంటియొద్ద కూర్చుని హాయిగ ననుభవించవచ్చును. ఇండియాభారము ఇంకను వృద్ధియగును. వ్యవహార మీతీరుననుండ, పరిపాలనావ్యయమును తగ్గించుట కెన్నికమీషనుల నియమించిన లాభ మేముండును? అధికారవర్గతి కివి మరింత ప్రోత్సాహము గలిగించునేగాని వేరులాభ మొనగూర్చవు. న్యాయండియాపుత్రిక సయితము, వైకౌంటు పీలుగారు గావించిన ద్రోహమును నిరసించుచున్నది. ఇకమీద మితవాదకోటిలో మరల కలవరముదయించుట నిజము. అసమ్మతితీర్మానములకు కొదవయుండదు. వ్యవహారము మాత్రము యధాస్థితియందే యుండును. సివిలు సర్వీసు యద్యోగులపై సిగ వాలకుండజేయుటకు, వికటరుటనుగారు దీసికొనుచున్న శ్రద్ధ, వారి యపన్యాసమునందు గనుపించును. బ్రిటిషు సివిలు సర్వీసు యద్యోగులకు వెనుకటి ఆక్షర్ణములు, లాభములు, హిందూదేశమునం దిప్పుడు లేవట. పదివత్సరములక్రిందటి కన్న, వీరు ఆర్థికముగ చెడిపోయియున్నారు. తమ కగు వ్యయముల నన్నిటిని భరింపజాలకున్నారు. సర్వీసులకు జీతముల నింకను వృద్ధిజేయుచో, ఆ లాభమును సివిలుసర్వీసువారుగూడ పొందవలయునట. జీతముల విషయముననే గాక, సివిలు సర్వీసు వారు ఇతరవిధముల గూడ అసంతృప్తి జెంది యున్నారు. తమతో బనిలేదని ప్రజలు భావించుచున్నటుల, వారు గ్రహించిరట. అనేకదూషణములకు వారు లోనగుచున్నారు. భారతీయులు ఉన్నతోద్యోగములను ఆక్రమింపవలయు నను నభిలాష ఎంత బలముగ నున్నను, జాతిద్వేషమువలన బాధ్యతాయతప్రభుత్వము చేరువకు రాలనియు, హిందూదేశము అధినివేశ రాజ్యస్థానము నాక్రమించెడి యవకాశము నశించుననియు, వికటరుటనుగారు మందలించుచున్నారు. భారతీయులు లున్నతోద్యోగములలో బ్రవేశింప నాతురము జూపెడిమితవాదు లీసంగతిని గుర్తింపవలయును. విన్టరుటనుగారు పెట్టినచీవాట్లనుండి వీరెటుల తప్పించుకొందురో చూడవలెను. సివిలు సర్వీసు వారితో సఖ్యముగనుండి, వారియభీష్టము ననుసరించి మెలగుచు, వారిని విమర్శించుట మానుకొనినగాని, మితవాదులకుతరణోపాయ ముండదు. సర్వీసులలో బ్రిటిషువారు చేరకుండ, కష్టములను కలిగించెడి వారు గాని, లేక ఆటంకపరచెడివారు గాని, ఎవరయినను, హిందూదేశమునకు గాని ఇంగ్లండునకుగాని సహాయము జేయరని, వికటరుటనుగారు మందలించిరి.

సివిలుసర్వీసు యద్యోగుల కష్టముల గూర్చి ఇంతగ విన్నవించెడి వికటరుటనుగారు, హిందూదేశమున ఒక్కపూటకయినను తిండిలేని ప్రజలస్థితి గూర్చి ఇంచుకయైన విచారించిరా? కడుపునిండ తిండిగాని, కట్టుకొనబట్టగాని లేకయల్లాడుచున్న బీదజనుల కుపశాంతిగలిగించుట కేమయిన ప్రయత్నములచేసిరా? హిందూదేశము సివిలు సర్వీసువారి కొరకేబుట్టెనో, సివిలుసర్వీసు హిందూదేశము కొరకే బుట్టెనో, తెలియకున్నది. హిందూదేశమునకు ముఖ్యముగ కావలసిన దారి ద్రవ్య సమన్యాపరిష్కారము గూర్చి, అధికారవర్గముగాని, మితవాదులుగాని యోచింపకున్నారు. ఉన్నతోద్యోగములలో శేరి, సుఖపడుచున్నవారికే మరింత సౌఖ్యమును కలిగించుటకు, హిందూదేశ ద్రవ్యమును వెచ్చింప నెంచుచున్నారు. హిందూదేశపు ప్రస్తుత స్థితి గూర్చి వికటరుటనుగారు చేసిన ప్రసంగము, వారి దృక్పథమునకు తగినటులున్నది. గాంధీని అరెస్టుజేసిన నాటినుండియు, దేశము ప్రశాంతముగ నుండె నని వికటరుటనుగారు రంగీకరించుచున్నారు.

కాని, అరెస్టు మూలమున శాంతి గలిగెనని మీ యుద్దేశము. ఇది పరిహాసాస్పదమని వేరుగ చెలుప నక్కరలేదు. గాంధీ అరెస్టునకు పిమ్మట, దేశమున జనించిన ప్రశాంతవాతావరణమునకూ, మహాత్ముని యు ప దేశము లేము ఖ్య కారణములు. అహింసా ధర్మము ప్రజల మనములలో నాటుకొనెననుటకు సందియములేదు. ఉదేకరాహిత్యము ఇందుకు ఫలితము. మహాత్ముని యుద్దేశమున కిది విజయవిహ్వమేగాని, నిర్బంధముల కిది ఫలితము గానేరదు. మహాత్ముని అరెస్టుచేయుట వలన, శాంతిచేకూరినచో మరల నిష్పాదు నిర్బంధములను విధించుటలోకో తెలియదు. దేశమునందంతటను దండనపద్ధతి తీవ్రముగ నవలంబించబడుచున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగకుండ అభ్యంతరములు గల్పింపబడుచున్నవి. ఇందునుబట్టి నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల అధికారులు కలత జెందుచున్నటుల విదితమగును. ప్రభుత్వపద్ధతి యందు ఎట్టిమార్పుండదని, వికటరుటనుగారు చెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమంతట తాము పరిపాలనాపద్ధతిని మార్పుకొందురని, ఎవరును తలచియుండలేదు. సంస్కరణములను మార్పుటకు వీలులేదని, వికటరుటనుగారు స్పష్టపరచిరి. సంస్కరణములలో మార్పుగలుగునని ఆశపడుచున్న మితవాదులకు వికటరుటనుగారి స్పష్టప్రతిపాదనము, లేనిపోనియాశలను పారద్రోలగలదు.

వికటరుటనుగారి ప్రసంగమునకు పిమ్మట ముచ్చటించినవారిలో, బెన్స్టూరు, వెడ్డిపుడ్డుగార్లు మాత్రము హిందూదేశాభిలాషను కొంతవడి తెలుపుటకు ప్రయత్నించిరి. సైన్యవ్యయము మితిమీరెననియు, రాజకీయనిర్బంధితుల నందరను వదలివేయవలయుననియు, సంస్కరణవిధానమును గడుపులోపలనే సరిజూచి, అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును హిందూదేశమునకు త్వరలో బ్రసాదింపవలయుననియు స్పూరుగారు కోరిరి. ఆశ్లెండుగారు, సైనికోద్యోగుల వేతనమునుకొంతవడితగ్గించిసివిలు సర్వీసుయద్యోగుల వేతనమునుమాత్రము ఇంకను హెచ్చింపవలయుననికోరిరి. సర్ థామ్స్ బెన్స్టూరుగారు సివిలుసర్వీసువారి కెట్టిలోపము గలుగకుండ కాపాడవలయునని కోరిరి. హిందూదేశవిషమస్థితిని దొలగించుటకు వేల్పుయువరాజుగారిని రప్పించినందులకు, సర్ ఛార్లెసు ఓమరుగారు అధికారులను నిరసించిరి. వేల్పుయువరాజుగారిని రప్పించుటలో అధికారులకు రాజకీయోద్దేశము కలదని చెప్పినవారిని, ఇదివరకు నిందించుచుండిరి. పార్లమెంటు సభ్యుడిటుల బలుకుచున్నపుడు, అధికారులేమందురో తెలియదు. పార్లమెంటుసభ్యుల ప్రసంగమునకు జవాబిచ్చుచి, వికటరుటనుగారు, హిందూదేశపు మిలిటరీ ఖర్చును సమర్థించిరి. మిలిటరీఖర్చు విపరీతముగ నున్నదనుసంగతినీ, వికటరుటనుగారు రంగీకరించుటలేదు. సైనికోద్యోగుల జీతములు హెచ్చుగలేవని, మీ సూచించిరి. సరిహద్దుప్రాంతములను రక్షించు నిమిత్తము మిలిటరీఖర్చు హెచ్చుచున్నదనియు, ఈ ఖర్చును త్రోసివేయుటకు వీలుపడదనియు, వికటరుటనుగారు చెలుపుచున్నారు. వజిరిస్టాను గ్రామింపుటకు, రెండు సంవత్సరములక్రిందటనే నిశ్చయింపబడెనట. ఇటీవల ఈ దేశమును సైన్యముగ్రామింపుచుండుటచే, ఇందువిషయమై నిపుడు చర్చించుట పాడిగాదని, వికటరుటనుగారు నుచువుచున్నారు. ప్రస్తుతపుమిలిటరీఖర్చుముఖ్యపరమని, ఇండియాప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ఆఫీసువారును ఎంచుచున్నారు. దేశరక్షణప్రధానవిషయమగుటచే, ఈ ఖర్చును తగ్గించుటకు ఏ రంగీకరింప

రు. ఇది పాలిసీకి సంబంధించినవిషయము. పరిపాలనపు వ్యయమును గూర్చి విచారించుట కేర్పడిన ఇంచికేపు కమిటీవారు పాలిసీకి సంబంధించిన విషయములను నిర్ణయించియు ప్రయోజనముండదని, ఇంతకుమున్ను ప్రచురింపబడెను. మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుట కందుచే, వారు పూనుకొందురని తోచదు. విచారణసంఘములు మొదలగు ఆడంబర మొంతయున్నను, హిందూదేశమునకు కలిగిడి లాభమేదియు లేదు. ఇరువదివేలమంది రాజకీయనిర్బంధితులు గలరని వెడ్డిపుడ్డుగారు చెలిపిన సంగతి సరికాదని వికటరుటనుగారు పలికిరి. సరియగు సంఖ్య ఏదియో వారు చెలిపిన బాగుండెడిది. రాజకీయనిర్బంధితుల లక్షణము లెవ్వయో, వారు నిరూపించిన లాభకరముగ నుండెడిది. కామన్సునభలో జరిగిన ప్రసంగములబట్టి, పార్లమెంటుసభ ద్వారా హిందూదేశమునకు ముక్తిగలుగు ననుట కల్ల యని తేలినది. తనశక్తిపై తానాధారపడియుండుట దప్పు. భారతదేశ విమోచనమునకు వేరొకసాధనము గనుపింపదు. ఈ సాధనము నవలంబించుటకు, భారతీయులలో నన్నిపక్షములవారును బూనుకొనుట శ్రేయస్కరము. స్వతక్తిని విడిచి, బరులపై నాధారపడియుండుటచే పెక్కుయనర్థము లిదివరకే వాటిల్లినవి. అట్టియనర్థములనుండి దేశము నికనయినను తప్పించుట, భారతీయుల పరమధర్మము.

గ్రీను ఆగడములు

గ్రీను ఆగడములు నిరాటంకముగ సాగుచున్నవి. యూరపుఖండమునందెల్ల గ్రీనునకును, తుర్కీకిని మధ్యనే పోరాటములు జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకును గ్రీను విజృంభణము నాపుటకు, మిత్రమండలివారు ప్రయత్నింపకుండుట అవమానకరము. ఆసియామైనరులో గ్రీకులు తురుష్కులను పెట్టిన బాధలు ఇదివరకే వెల్లడియయ్యెను. నానిని విచారించువారు లేరు. తురుష్కులు కలిగించినటుల చెలిపెడి బాధలగూర్చి విచారించుటకు మాత్రము విచారణసంఘము లేర్పడుచున్నది. న్యవహారమిటులుండ, తురుష్కులుండెడి శాంసోకాను కేవుపట్టణమును గ్రీకులు ముట్టడించినటుల, విదేశవార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఈ పట్టణమునకు కోటలు లేవు. దీనిని సంరక్షించుట కేర్పాటులు లేవు. ఇట్టిపట్టణమును గ్రీకులు ముట్టడించుట విరుద్ధమనియు, శాంతిసాధనకు భంగకరమనియు, లండనులో సయుతము భావించుచుచున్నారు. తామిటుల ముట్టడిగావించెదమని గ్రీకులు మిత్రమండలి కయినను తెలుపలేదని, సెనల్ హార్మునర్రుగారు కామన్సు సభలో సూచించియుండిరి. ఇట్టి సూచనములందు, తురుష్కులు గ్రీకులపై పగదీర్చుకొనవలెననుట, సహజము గాదా? ఇట్టి జాతీయవాదనాయకుడగు సీనార్ ముస్సోలినీ అనునాతడు, సెనర్సు సంగతినీ, అనుచుచున్నాముగ గలిగిన ప్రాంచి, బ్రిటీషు మాండేలులను రద్దుజేయవలయునని, ఆదేశపు ఛేదనకు తీర్మానమును పంపిరి. సెనర్సుసంధి త్వరలో రద్దు గానిచో, ప్రపంచశాంతిసంరక్షణము దుర్లభ మగుననుటకు సందియము లేదు.

బర్రెండు వ్యవహారము

బర్రెండునందలి, శివలరా, కాలిన్దుపక్షముల వారికి గుడిదినసంధి, బ్రిటీషుయొడంబడికకు భంగకరమని బ్రిటీషుమంత్రివర్గము ఇంతకుమున్ను కలవరపడెను. కొంతకాలమునుండియు, బ్రిటీషుమంత్రులకును, సిక్ఖీనుప్రతినిధులకును ఈవిషయమైతలోచసలుజరుగు

చున్నది. తుట్టతుదకు, బర్రెండు రాజ్యాంగవిధానము బ్రిటీషుయొడంబడికకు అనుగుణముగ నున్నదని, చర్చిల్ గారు ప్రకటించిరి. ఇది కొంతనయమే. చర్చిల్ ప్రభుత్వము ఇకముందయినను తడవలేదవకును, ఉలికిపడకుండుట మేలు.

దేశీయవార్తలు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాననసభ:—25-7-22 మొదలు 12-8-22 వరకు కాననసభ జరుగును.

ధారుమహారాజుగారికి మేజరు అధికారము:—బార్లి చక్రవర్తిగారు తమసేవలో హిందూ మేజరు అధికారమును ధారుమహారాజుగారి కిచ్చిరి.

అండమాను ఖయదీలు:—59 మంది ఖయదీలను బక్కరుకు పంపుటకు అండమానునుండి కలకత్తావర్గానివచ్చిరి. వారిని 16 వ తేదీన స్టీమరులో బక్కరుకు పంపిరి.

అలహాబాదు బాంకి బండిపోటుకేసు:—ఈకేసులో తాము నిర్దోషులమనియు తమకద్ద బాంకినో ప్లేయియు దొరకలేదనియును ముద్దాయిలందరను చెప్పిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము:—కేవలవిద్యార్థివిషయమున మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆదాయపుపన్ను నియ్యనక్కరలేదని మైసూరుదొరతనమునా రాజ్ఞాపించిరి.

జర్మనుకు బంగారు పతకము:—రాయలు సామ్రాజీవారు సర్ బార్టిల్డర్డుడు బంగారు పతకమును రాగలసంవత్సరమునకు సర్ బాను మార్షలు (ఇండియాలో ఆర్మాలిజీ కాఖతు డైరెక్టరు జనరలు) గారి కిచ్చిరి.

విషపు వైటుపాడుగారు:—పీఠచెన్నపురి క్రైస్తవమత కాఖాధికారిగానుండిరి. వీరిస్థాన మింతలో ఖాళీ కాలేదనియు ప్రస్తుతము వీరిస్థానమున మరియొకరిని నియమించు నాలో చూడె తమకు తెలియదనియును యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ఇండియా సేనానిపట్టణము:—ఇండియా సేనాని యీసెల 15 వ తేదీన రాజ్ కటు, దులికటు, చాబటియాలలోని సేనలను చూచి ఆసాయంత్రకి నానిటాలుకు వచ్చెను. 17 వ మరల నటనుండి బయలుదేరి 18 వ తేదీ వుదయమునకు సిమ్లా చేరును.

మొయిల్ స్టీమరు:—జూను సెల 1 వ తేదీ ఓపాలను తీసికొని మెసిడోనియా అను మొయిల్ స్టీమరు 16 వ తేదీ ఉదయమునకు బొంబాయిచేరినది. న్యాయమూర్తులు కంపుప్రాలు గార్లును బొంబాయి ఆధ్వర్యము జనరలు కే. బి. కాంగ, సర్ బాను పాల్కుండు కే. సి. బి గార్లును, 'ఈజిప్టు' వాకలోని నావికులు 100 మందియు ఈ వాకలో వచ్చిరి.

ఈజిప్టువాక్ మునిగినపుడు ఆవాకలోని నావికులు (భారతీయులు) తమ ప్రాణములను కాపాడుకొనుటకు పడవలలోనికి తాము ముందుగా దిగిగోరి ఆడవచ్చినవారిని తుపాకులతోను కత్తులతోను కఢించి రనువార్త నిజము కాదు. ప్రయాణికులు పడవలలోనికి దిగినపుడు నావికులు గూడ కొంద రాపడవలలోనికి దిగిమాట సత్యమగునని పోట్లాట ఏమియును జరుగలేదు అని బొంబాయికి మెసిడోనియాలో వచ్చిన భారత నావికులను (కళానులు) గోవా నావికులునుగూడ చెప్పిరి. వారి కద్ద తుపాకులను పిస్తోలును లేకలేవని కూడ వారు చెప్పిరి.

రంగూను పడవలలో ధాన్యపు దొంగతనము:—రంగూనులో పడవలమీద ఎగుమతికి సంపు ధాన్యమును దొంగిలించుటకు కొంతమంది వేరి గొప్పయేర్పాటుచేసిరి. వారు పడవలవాండ్రకు పోలీసులకు పోర్టుకమీషనరు యుద్ధ్యగులకు లంచముచ్చి పడవలమీద వేయబడిన ధాన్యమును దొంగతనముగా స్టీమరులకు కంపుచున్నారు. దినమునకు 500-700 రూపాయలు కేలగల ధాన్యమును వారిట్లు ప్రతిదినమును దొంగిలించుచున్నారు. సెలకు బొంబాయిలోని 500 రూపాయల ధాన్యమును దొంగిలించుచున్నానని పోలీసు దృష్టిపెట్టించుటకు పి. ప్రెస్టు గార్లవైకు మరి 7 గుమియను తేదీచేరి. ఈవిధరణ రెండు నెలలు పట్టును.

ది॥ బ॥ కేశవస్వామి గారు

బొంబాయిలో ప్రవేశించుట

బొంబాయి జూన్ 16:—బ్రిటిషు గవర్నమెంటు ప్రభుత్వము వారిచే బొంబాయిలోని తరపున రాయబారులుగ బంపబడిన ది॥ బ॥ కేశవస్వామి గారును, అలహాబాదు వాస్తవ్యులగు పండిత వివేకానంద గారును నేడు బొంబాయి చేరిరి. వీరు ఇండియాను వదిలి 7 మాసము లామెను. బొంబాయి క్యవసాయాధికారిగ నుండి విశ్రాంతి గొనుచున్న కీటింగ్సుగారు మూడవ రాయబారి. ఈయన లండనులో నున్నారు.

వీరందరను బ్రిటిషుగవర్నమెంటు ప్రత్యేకముగను, సమష్టిగను విచారణనుసల్పిరి. బ్రిటిషుగవర్నమెంటు అట్లే అర్హుని. సాక్షులను విచారించిరి. వారి వాక్యాలములను వ్రాసికొనిరి. మరల వీరందరను లండనులో గలసికొని ఇతర విషయములను చాల పరకు ఛర్చించిరి. వీరు వ్రాసికొన్న సాక్షివాక్యాలములు చేరుట ఆలగ్యమగుటచే వీరి నివేదికమును ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించుటకు ఆలస్య మగుచున్నది. బ్రిటిషుగవర్నమెంటు సంబంధించిన కొన్ని కార్యములు అధికారులు పంపక పోవుట నివేదికము ఆలగ్యమగుటకు ఇంకొక కారణము. పంచదారవాస్తవ్యులను మందముగ నుండుటచే ఇంకొక రెండేండ్లవరకు బ్రిటిషు గవర్నమెంటు ప్రభుత్వము వారే కూలీల వలనకు అంగీకరించుటలేదు. చాలావరకు పంచదారను తయారుచేయు కార్యాలములు ఎత్తివేయబడుటచే ఇప్పుడక్కడున్న వారికే (కూలీలకు) చాలినంతవని సంపూర్ణముగ దొరుకుట లేదు. అందుచే తాము దీసికొన్న సాక్ష్యమునంతను ఆముఖ్యముగ పరిశీలించి సంపూర్ణముగ నివేదికమును కొంచెము నిదానించి రాయబారులు సమర్పింపవచ్చు ననుచున్నారు.

లక్ష్మణపురపు చవుకుదారి హత్యనేరము

లక్ష్మణపురం, జూన్ 16:—నైసేరము మరల నేడు విచారణ ప్రారంభ మాయెను. ఇదివరలో వారెను గారితో జూన్ 6 తేదీన ఈటె వేరను గార్లు మృతుని నూతిలోనికి త్రోసితిమన్న సంకటలను నొప్పుకొనిరి. వానినే ఇప్పుడు మరల వారికి చదివి వినిపించిరి. వానిని వారు ఒప్పుకొనిరి. ప్రాసిక్యూటరు ఇన్స్పెక్టరు ఈటె గారు 302 సెక్షన్ ప్రకారము నేరస్థుడనియు స్త్రీవేషముగారు అదే సెక్షన్ క్రిందను, 109, 201 సెక్షనులలో ఏదో ఒక నేరము క్రిందను నేరస్థుడనియు నూచించిరి. ఈటె గారు నేరమును చేయకుండ చాలవరకు స్త్రీవేషము గారు ప్రయత్నించిరి. అందుచే స్త్రీవేషము గారిని వదిలి పెట్టవలయునని ముద్దయిల న్యాయవాది కోర్టువారిని గోరెను. విచారణ మరల సోమవారమునాడు జరుగును.

ఇండియా ఎమ్మ్యారెన్సు కంపెనీవారినిమోసబుచ్చుట

కరాచీ, జూన్ 16:—కరాచీలో ఒక వర్తకుడు ఇండియా ఎమ్మ్యారెన్సు కంపెనీవారిని మోసపుచ్చుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. మోసబుచ్చుటకు ఒక నెలనుండి జూచుచుండెను. ఏకత్వార్థమునైతే నడు కాలమును తగులబెట్టుకొనెను. ఈరెండు నేరములకు ఆతను నిర్బంధింపబడెను. 30000 రూపయల జాచినుమీద విడుదల జేయబడెను. ముద్దయిల న్యాయస్థానములో క్రమప్రకారము విచారణ చేసెదరు. ఈమధ్య రుకాణములు చాల అంటుకొనుటచే ఈసంగతి మరింతతీవ్రతరమున గరమున కలుగజేసింది. అందరు నివేదయమును జాగ్రత్తో కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. ఇన్ని రుకాణములు తగులబడుటకుగల కారణములను జాగ్రత్తగ కనుగొనుటకు ప్రారంభించిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి క్రొత్తబుణము

ఈబుణము మొత్తి మెంతయో చెప్పవీలులేదు. యుద్ధ ధనముల తాలూకు 75 కోట్లను ఇండియావారసమువారు యీ సంవత్సరము తీర్చవలెను. రివిన్యూవ్యవస్థను ప్రారబ్ధము చేసెను. ఇనుపదారులకు 30 కోట్ల నియ్యవలెను. బొంబాయి అభివృద్ధి కార్యములకు దాదాపు 10 కోట్ల కావలెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల నష్టప్రారాధిక యితరవ్యయములకు నెడ్ల మొత్తములను బదులుగా నియ్యవలెను. ప్రైవేటీలైలల తాలూకు బదులుగూడా తీర్చవలెను. అంగ్లదేశమున నెడ్ల మొత్తములు బదులు దొరకు విషయము స్థిరముగాలేదు. కాన దొరికినంత సామ్యము ఇండియాలోనే బదులు వుచ్చుకొనవలసి యున్నదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అధిక సభ్యుడు అసోసియేటు సెక్రటరీ ప్రతినిధి తెలిపెను.

ఆస్ట్రేలియావలస-డెమో క్రెటికుపక్షము

డా. వి. ఎన్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఎం. కే. రెడ్డిగారిలేఖ

భారతీయుల వలసపక్షపు విషయమున తెల్ల ఆస్ట్రేలియా పద్ధతి ఇండియా కానసభలోని డెమోక్రటిక్ పక్షమువారి భావములకు కేవలము భిన్నముగానున్నదని శాస్త్రిగారు తెలుపుట చాల వింతగానున్నది. భారతీయుల పట్ల ఆస్ట్రేలియా వా రెట్టిపద్ధతి నవలంబించిన భారతీయులుగూడ ఆస్ట్రేలియా వారిపట్ల నట్టి పద్ధతి నే అవలంబింపవలెననియే డెమోక్రటిక్ పార్టీ వారి అభిప్రాయమని ఇండియా కానసభ్యుడు డెమోక్రటిక్ పక్షమునకు కార్యదర్శియు నగు ఎం. కే. రెడ్డిగారు యూనెల 14 వ తేదీన వ్రాసిన ప్రకటన లేఖ మా కార్యాలయమునకు చేరినది.

ధనబాదు ఖనిజ పూర్వకాస్త్రపాతశాల

ఈపాతశాలకు 31-3-22 వరకు పరిపాలక సంఘసభ్యులుగ నుండుటకు ఇండియా కానసభ్యులగు కే. సి. నియోగి, మహమ్మదు యామినఖాను గార్లను ఇండియావారసము వారు నియమించిరి.

సింధురాష్ట్రీయ కల్యాణతు సభ

పిమ్మిధాలుగారి అధ్యక్షత

నుక్కూలో జరుగనున్న సింధురాష్ట్రీయ కల్యాణతు సభాసభ్యులకు బోంబే క్రానికలు పత్రికా సంపాదకుడు పిమ్మిధాలుగారిని కల్యాణతు కార్యసంఘసభ్యు లేకగ్రీవముగా నియోజించిరి.

స్త్రీ మరులు కొట్టుకొనుట - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

రంగునూనెలో 5-8-22 వ తేదీన బావా అనుస్త్రీమరును లక్ష్మీ అను లాంచుమును కొట్టుకొనెను. అందువలన 50 మంది చనిపోయిరి గాన ఆరెండు ఓడల కెప్తానుల సర్టిఫికేటులను రద్దు చేయవలెను. మునిగిపోయిన వారిని రక్షించుటకు వెంటనే ప్రయత్నింపకపోవుట గొప్ప నేర మని బర్మా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

మిల్లు పనివాండ్ల సమ్మెకట్టు

జూలై 14 వ తేదీ బుధవారమునాడు కలకత్తాలో గార్లెమరీచి కిడ్నూరు హుగ్లీ యంత్రశాల పనివాండ్లు 3000 మంది సమ్మెకట్టిరి. కారణము రూఢిగా తెలియలేదు గాని సరదారుల నిర్దేశని పనిలోనుండి తొలగించుటచే కారణమని తెలియుచున్నది. వెంటనే పోలీసువారు వచ్చినందున అల్లరి తగ్గిపోయినది. పోలీసువారు కాపుకాయుచున్నారు.

బొంబాయి జాతీయ కళాశాల

అప్లయిడు కెమిస్టరీ పాఠశాల

బొంబాయి జాతీయ కళాశాలకు చేరిన అప్లయిడు కెమిస్టరీ పాఠశాలలో మరల పాఠములు ప్రారంభమైనవి. 8 ఏండ్లలో కెమిస్టరీని విధి విధాన పురస్కరముగా (ఫియరీ-ప్రాక్టిసు) ను అప్లయిడు కెమిస్టరీని నేర్పుటకు నిశ్చయించిరి. కెమిస్టరీ సహాయ మకసరమగు కొన్ని పరిశ్రమలను గూర్చి ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధపుచ్చుకొందురు. ఆపాఠశాలలో యారసాయనిక శాస్త్రమే గాక పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రము, గణితము, భూగర్భశాస్త్రము, లోహశాస్త్రము, మున్నగు వానినిగూడ నేర్పెదరు.

జమిందారు వ్యక్తికపై మానసవృత్తుదావా

పంజాబు సి. వి. డి. పోలీసు డిప్టీ యిన్ స్పెక్టరు జనరలు లీమాంజరుగారు జమిందారుషతికపై తెచ్చిన మానవృత్తు దావా విచారణ లాహోరు సీనియరు సబ్జడ్జ్ కోర్టులో 15 వ తేదీన జరిగినది. పత్రికాధిపతి యగు మా లా నా జా ఫ రా లీ ఖా ను గారు ప్రతివాది యగుట చే బాగవంతుల చెరసాలనుండి ఆయనను కోర్టుకు తీసికొనివచ్చిరి. అదివరకు ఖానుగారు మాంటిగోమరీ జయిలులో నుండిరి. ఖానుగారిని చూచుటకు బంధుమిత్రులు పలువురు కోర్టుకు వచ్చిరి. ఆయన చాల ఆరోగ్యవంతుడుగానుండెను. ఆవ్యాసమున వ్రాసిన గ్రంథము (పత్రికాసంపాదకుడు) ఇప్పుడు చెరసాలలో నున్నారు. ఆయనతో వాలోచించుటవసరమని ప్రతివాది చెప్పగా జూలై 5 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

నారకురుపు

బొంబాయి జూన్ 16:—బొంబాయి రాజధాని గ్రామములయందు నారకురుపు వ్యాపించుటచేతను, ఈ రోగము బొంబాయిగరమునందు గూడ అంటువ్యాధిగ పరిణమించుటచేతను తెప్పి నెంటు కర్నలు స్ట్రెక్టర్స్ సి. వి. ఇ. వి. ఎమ్. ఎస్. గారు ఇట్లు పర్యవేచిరి. ఈరోగ మొకపుడు బొంబాయిలో సామాన్యముగ నుండెను. కాని కొలొనియీరు రాగనే అది అదృశ్యమాయెను. మరల జనులు నూతినిరును త్రాగుట ప్రారంభించుటచే ఈరోగము తాత్కాలికముగ వ్యాపించినది. దీనికిమందు నీరును వడిగట్టి త్రాగుటయే. ఇదియే రోగమునకు విరుగుడు.

నారకురుపును సంహరించుట వలన మన్యజ్వరము, రక్తవిరేచములు, వాంతిబేరులు, సన్నిపాతజ్వరములు చాల వరకు తగ్గిపోవును.

ఎరెవస్తువర్వత ఆరోహణము

మే 28:—మే 18, 21 తేదీల మధ్య, ఇదివర కెన్నడును చేయని సాహసకృత్యమును జేసిరి. చాలావత్తుగ పగ్వతము నెక్కిరి. ఇంతవత్తు ఇదివరలో పోలేదు. కొండకనములు మంచుతో నిండి నపుడుకన్నములేకుండ వైకిపోవుటకు వీలుగనున్నది. ఇట్లు లేవన్న ప్రతివాడును వైకెక్కుటకు ఇనుపకట్టలను దగ్గరబెట్టుకొనవలెను. మా మ కాములో ఆహారపదార్థములు వంటచెట్టు అన్నియు పూర్తిగ నున్నవి. వంట కుభ్రముగ చేయు మనిషిగూడ గలడు. కావలివారి పాదరక్షలను ఎప్పటి కప్పుటికి బాగుచేయుటకు మార్గవాండుగూడ ఉన్నాడు. హిమాలయ పర్వతము అంత అనుకూలముగ లేదు. వైకి పోను పోను శీతలము హెచ్చు. ప్రాణ వాయును సప్లయ చేయువారు, ఛాయాపటముల నెత్తువారును గలరు. గాలి అనుకూలముగ లేకపోవుట కాలము చాలకుండుటయే మాకు శత్రువులు. తక్కినవర్షియు అనుకూలమే. గాలి ఎంత ప్రతికూలముగ నున్నను పట్టుదలతో వైకెక్కిరి.

ఒక పాశ్చాత్య వైనికని అరెవస్తు:—ప్రయత్నము లాయుడు అను వైనికడు కలకత్తాలో నుండి ఫర్లీ నెలపు పుచ్చుకొని నెలపు ముగిసిపిచ్చుట మరల పనిలోకి వెళ్లనందున నతనిపై వారంటు జారీచేయబడెను. దాని ననుసరించి లక్ష్మణము లనుబట్టి బెంగుళూరు కంటోనుమెంటులో 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వాస్కెటు అను పోలీసు సార్వెంటు పాముగ్రోవునోడ్డునం దొకనిని అరెవస్తుచేసెను. అరెవస్తు కాబడినవానిని కలకత్తా పంపుటకు వలయు సిబ్బందివచ్చురకకు నడనిని చెజనాలలో నుంచుటకు కంటోనుమెంటు మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను ఆరాత్రిజరిగిన స్ఫుర్త్యము నుండి యిండ్లకు పోవుచున్నవారి రాకపోకలను పరిశీలించుచుండగా సార్వెంటు వాస్కెటుగారిపై వెనకోముగ్గురు ఆకస్మికముగ పడిమొగముపై బలముగతన్నిరి. సార్వెంటుకు బలమగు దెబ్బలుతగిలెను. వైద్య కాలకుగని పోయిరి. మొదటకోడ్డుమీద అతనికి తాత్కాలిక చికిత్సను చేయుసమయమున నచటికి చాలమంది వైనికులు వచ్చిరి. దెబ్బలుకొట్టినవారు పారిపోయిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

నోటీసు (170)

“రత్నసామానుల వేలం నోటీసు

బందరు సాదకు రోడ్డుమీద నున్న మారైసుమిల్లు వద్దను 25-6-1922 తేదీనయున్న ఆ మరుదినమున యున్న శీమకమలాలు అనగా రవ్వలు వగైరాలు గల వుంగరములు, దుద్దులు జతలు వగయిరాలు 40 వస్తువులు వేలం వేయబడును.”

ఇట్లు

“మా జేటి లక్ష్మీనరసింహారావు సాహుకారు”

మలయచందనము గనేరియా

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విధముల నెగ రోగము ను మాడు పూటలలో మాన్యును. స్త్రీలకును మన్యజ్వరము వ్యాధులకు గూడ ఇది రాజోపధము, (1251) డబ్బీ 1 కి నెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

హిందుస్థాన పంచాయితీ.

మొదటిసారి సమావేశము.

మంశవారము సాయం కాలము హిందుస్థానపంచాయితీ మొదటిసారి సమావేశము తిరు. శి క్షేప బిదియ దుజరిగెను.

సభా ప్రారంభ సమయమున అధ్యక్షు లిట్లు చెప్పిరి:— ప్రజానందం లగు నామకులు ప్రతినిధులను నిష్పక్షపాత బుద్ధితో విమర్శించుటకు ప్రజాసామాన్యమునకు లాభకరమగు విధమున ప్రవర్తించు చుండవలెను.

శ్రీమూర్తి సింగార వేలు తెట్టిగారు

పిమ్మట శ్రీమూర్తి సింగార వేలు తెట్టిగారు ఇట్లు పన్నుసించిరి:— ఈపంచాయితీ ముప్పదియేండ్లు క్రిందటనే స్థాపింపబడినది.

మన సభ్యులు యందు ఎన్నియో మనస్ఫూర్తి భేదము లున్నను మనము సద్దుకొని పోవుచున్నాము.

కొందరు అధిక ప్రసంగాముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. వీరితో వాదము పెట్టుకొని కృధగ లము పడవుటకు మాకు ఇష్టములేదు.

పిమ్మట సింగార వేలు తెట్టిగారు మొదటిసారి ఆదాయము భర్తులవివరములను తెలియ చెప్పెను.

పంచాయితీ ప్రభుత్వవిధానమున అభివృద్ధియుక్తమగు పనియే ఆయనను ప్రజలందరు కా గ్రహించి కార్యక్రమము జయప్రదముగ కొనసాగునట్లు సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలె ననియు అందులకే ఎల్లరు అన్ని కాలములందు పాటుపడుచుండ వలయునని శ్రీయుత రాంగోపాల రావుగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షులకు వందనములు సమర్పింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

కన్యక కావలెను

మర్యాద గల వైశ్యకుటుంబమునకు చేరి ట్టియు మూలమైనందు చదువు విన్నట్టియు, అరిశెట్ల గోత్రము గల వైశ్య వరుని వివాహము చేసికొనుటకు కన్యక కావలెను.

వివరములకు యిట్లు వ్రాయుడు:— నూచ్ ౦/౦ ఆంధ్రపత్రిక - మద్రాసు.

అకాలమరణము

భాక్త సాహెబు మిర్జా మహమ్మదు షేఖు సాహెబు బహదూరు 13-6-22 తేదీన యమ్మిగూరులో వారి స్వగృహమున దు స్వదయదౌర్బల్యముచే అకాలమరణమును పొందిరి.

యమ్మిగూరు పురవాసులు 14-6-22 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు గొప్పసభ జరిపి యీ క్రింది తీర్మానమును చేసినారు.

“క్రిక్రేషులైన భాక్త సాహెబు విద్వాంసహమ్మగు షేఖు సాహెబు బహదూరు వారి అకాలమరణమునకు అస్థింతము చింతిల్లుచు వారియెడల తిరుగుగల గౌరవమున సానుభూతియును కఃపరుచు యమ్మిగూరు పురజులు సభయందు తీర్మానించుచు దుఃఖపూరితు లయిన వారి కుటుంబమునకు సభవారు గౌరవపుష్కరముగా సానుభూతిని కనపరుచుచున్నారు.”

నోటిసు ది కర్నాటిక్ వేవరువిల్లు, లివి:టెడ్

“వెక్కుఫార్డు హౌసు” కీల్వకం, మద్రాసు

1920 సం॥ రమునందు కంపెనీ ప్రాప్తైక్తనును ప్రచురించి పంచి పెట్టినప్పటినుండి మద్రాసులో గాని లేక మద్రాసుకు సమీపమునగాని యంత్రాలయమును స్థాపించు ఉద్దేశ్యము లేదు.

యంత్రాలయమునకు కావలసిన సామగ్రిలన్నిటిని ఏర్పాటుచేసి, కాగితమును తయారుచేయుటకై కావలసిన (కెమికల్సు) రసాయన సామగ్రిలన్నిటిని అచ్చటనే చేసికొనుటకు అగత్యమైన కర్మాగారము నొకటిని స్థాపించుటకును డైరెక్టరులు ఉద్దేశించియున్నారు.

కావున కంపెనీ మూలధనము రూ 10,00,000 ల నుండి రూ 30,00,000 లకు పెంపొందింపబడినది.

రూ 20,00,000 లు మూలధనము వాటా 1 కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000 వాటాలుగాను, వాటా 1 కి రూ 20 లు చొప్పున 50,000 వాటాలుగాను విభజింపబడియున్నది.

రూ 100 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 25 లును మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 25 చొప్పున చెల్లించవలెను.

రూ 20 ల వాటాలు—దరఖాస్తుతో రూ 10 లును, మిగిలిన సొమ్ము కోరినప్పుడు దఫా 1 కి రూ 5 లుచొప్పున చెల్లించవలెను.

ప్రాప్తైక్తనునకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మానేజింగు డైరెక్టరు “వెక్కుఫార్డు హౌసు,” కీల్వకం, మద్రాసు.

కృష్ణ వేణి— ఏమిటి?

ఆంధ్రదేశమున ఒక పుణ్యనది — ఇంకా ?

ఆంధ్రదేశమున తయారయి మేలైన సిరాలు.

నీలి-నలుపు, నీలి, ఎరుపు, ఆకుపచ్చ. ఉపయోగించువారికి, వర్తకులకు గూడ లాభకరము. 8 అణా చిల్లలకు నమూనాలు పంపుమము.

స్టూడెంట్సు అండ్ జనరల్ స్టోర్సు — మదరాసు.

నియోగి మహాజనసభ

ఈ సంవత్సరము నిదడవోలులో జరిగిన యీసభకు వెల్లియంటిని. నూతనపద్ధతుల నవలంబించి భవిష్యత్కార్యక్రమము నేర్పాటుచేయుటకు బహుమంది నియోగి ప్రముఖులు విచ్చేసెదరని ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రచురించుటవలన అక్కడకుపోవుట తటస్థించినది. నియోగిలలో నిత్యనేమిత్తే కాచారకాండ బొత్తిగా తగ్గుచున్నందున దానిని బాగుగ వ్యాపింపజేయుటకు కోటి శ్రమకర్మగారు పదునారుసంవత్సరములనుండి యీ సభను సమావేశపరచుచున్నారు. కాని యీసభ కయిన వ్యయమునకును వీరు పడిన కష్టమునకును తగిన ఫలము రాలేదనియు దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము నెఱవేరులేదనియు, ఈసారి సమావేశమయిన సభ చెప్పుకనే చెప్పుచున్నది. అనేక సౌకర్యములు కలిగి ముఖ్య పట్టణములకు కూడలిసానమయిన నిదడవోలుకు గ్రామాంతరములనుండి వచ్చిన సభ్యులు యేబదిమంది లోపుగ నుండిరి. ఈసభను, యికముందు ఆంధ్ర బ్రాహ్మణసభగా మార్చవలయునని తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిగా, అనుకూలరు 15 గురును, ప్రతికూలరు 24 గురును అగుటచేత, సభవారిచే త్రోసివేయబడినది. అటుతరువాత వచ్చిన మాతనప్రతినిధులు బహు కొద్దిమంది. కాబట్టి యేకాగ్రణముచేత నైననెమి, నవనాగరికవిద్యార్థికులకు దీనియందు విముఖత్వము కలిగినట్లు స్పష్టమైనది. మతసాంఘిక ఆర్థికసమస్యలు ఇట్టి కాళాసభలు పరిష్కరించలేవని కూడ కలగజేసినది.

1. ఆచారకాండవ్యాపనము.-ఇదియే యీసభను సాగించుచున్నవారి ముఖ్యోద్దేశ్య మగుటచేత, పల్లెలలో దీనికి కొంత ప్రోత్సాహము రావచ్చునుకాని, సన్మానసంఘాభ్యుత్థుని యుపన్యాసమునుబట్టియు, సైక్లటర్గారి రిపోర్టును బట్టియు, శ్రమకర్మగారుచెప్పిన విషయములను బట్టియు యీ సభాజన సామాన్యమున కంతగాను పంచరించినట్లు కనుపడదు. స్థాయిసంఘములో చేరిన ఆంగ్లేయవిద్యార్థికులు దీనివిషయమే యెట్టి శ్రద్ధయు తీసికొనలేరు సరికదా కావలసిన ధనసహాయము మతవ్యాపనకు చేయుచుండనట్లు కనుపడుచున్నది. ఇది సహజమే. ఆధ్యాత్మికవిషయములను యీ మతాచారములను అవి నాభావసంబంధములేదు. మోక్షసంపాదనకు స్మారాచరణ ఒక సోపానము కావచ్చును కాని యీ మార్గము గొణమని నవలో అనేకమందిన భిన్నాయము. వివిధ స్మృతులను చదివినయెడల, మన మతాచారము లనేకవిధములుగ మారినట్లు మనము దెలిసికొనవచ్చును. ఈ కాలములో, భారతదేశములో, వివిధప్రాంతములందు వివిధాచారములు ప్రబలియున్నవి. నిత్యకర్మావస్థానము వదలిసంతమాత్రమున స్మృతులలోచెప్పిన సరకకూపములలో పడుదుమని భయపడనక్కరలేదు. భాగవతధర్మములు మొదలగు మార్గము లనేకము లున్నవి.

ఉపవాసవ్రత శౌచశిలముఖ సంధ్యోపాసనాగ్నికీర్తనా! జపదానాభ్యయనాదికర్మముల మోక్షప్రాప్తిసేవకరం ద! చృశుభక్తికినివారి బుండరీకవయనన్ సర్వాతికాయన్ రమా! ధిఘ్నై బాపఘ్నై బరేశునమ్యతుని నర్థిం గొల్వలేకుండినన్!! భాగవతము.

ఇట్లేజ్ఞానయోగ, నిష్కామకర్మయోగమార్గములు మన ఆర్యవ్రతములో నిమిదియున్నవి. దీని లోని స్థూలమాత్మ ధర్మములు, ఆచారకాండమీదనే యాధారపడలేదని, మన ధర్మకాస్త్రములే నిదర్శనములు. అనేకులు, తమ సంఘమును విడనాడుటవలన తమకు కష్టములు కలుగుననిగాని, లోకసంగ్రహార్థమునకుగాని, పూర్వసాంప్రదాయములు విడువజాలకగాని, తమకు నమ్మకములేని యాచారముల నవలంబించుట సహజము. ఇంతమాత్రముచేత మనయార్థమతము నిరర్థక మెట్లుగును? వేదములు సరమప్రమాణము లని నమ్ముచు, శ్రీ దయానంద సురస్వతీస్వామిలవారు, ఆర్యసమాజమును ఆచారకాండలో అనేక గొప్పమార్పులు చేసి, స్థాపించలేదా? వేదములు పౌరుషేయము లని భావించి, వానిలో తమకు యుక్తమని తోచిన విధులను అవలంబించువారు మనలో ననేకులున్నారు.

(2) సాంఘికాచారసంస్కరణము.-ఇతర కాళాబ్రాహ్మణులను తమలో చేర్చుటకు వెనుదీయు యీసభవారు అంతఃకాళా వివాహముల నెట్లు అంగీకరించెదరు? వర్ణాంతరవివాహములు, క్రాద్ధములందు మాంసమును పెట్టుట, సముద్రయానము, కూడ్రులచేత వండించుకొనుట మొదలగునవి కలియుగములో విగృహీతమైనవి దీని వృద్ధ పరాశర స్మృతిలో చెప్పబడినవి.

కాని మనవారు సముద్రయానము నంగీకరించుటయు ఆస్మృతిలోనే అంగీకరింపబడి యాజుష వివాహ ప్రయోగములో స్పష్టముగా వివరింపబడిన యువతీవివాహముల నంగీకరింపకుండుటయు తటస్థించుచున్నది. అక్షతయోనికై నను పునర్వివాహము నంగీకరించు స్మృతివాక్యము లున్నవి. ఇట్టి విషయములను యీ సభలో చర్చించినయెడల, వ్యవస్థకరమగు నని దీని సంస్థాపకుల యభిప్రాయము.

3. ఆర్థికవిషయములు.-ఇది రాజకీయ సమస్యలతో కూడికొని యుండగూడదని యీ సభవారి యభిప్రాయము. బహుమంది జనుల సహాయమువలన గాని, మనవారి బాలుర ఆర్థికస్థితి చక్కబడదు గనుక, బ్రాహ్మణు లందరైనను కలసి యాలోచించి, తగువిధానము నేర్పరచవలెను గాని, కేవలము కాళాభిమానమువలన యీ ఆర్థికసమస్య నెరవేరనది కాదు. ఈవిషయములో యీసభవారు యంతివరకు యేమియు చేయలేకపోవుటయే దీనికి తార్కాణము.

కాబట్టి, మేముడు విషయములను చర్చించి, తగువిధానమును యేర్పాటు చేయగలుగుటకు బ్రాహ్మణులలోని అన్ని కాళులవారును సమావేశ మగుచుండిన ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయములో లాభదాయకము కావచ్చును. శ్రీకోటిశ్రమ శ్రమకర్మగారి పట్టుదల వలన, మరియు కొన్ని నియోగి కాళా సభలు జరుపబడగలిగినను వీనికి సరియైన పోషణ లేకపోవుటయే గాక అంతఃకాళాభేదములను, మరియు బలవరచి వీనిని కాళ్యేయముగా నిలుపుటకు ప్రయత్నించి తుదికు విఫలమనోరథుల మగుటకు నెట్టి సందేహములేదు. కాబట్టి యీ నియోగి కాళులవారు తమపూర్వుల సాంప్రదాయముల ననుసరించి సంకుచితబుద్ధి వదలివేసి తమకు లేని ప్రత్యేకతను ఒకటి కల్పించుకొనక దురభిమానము వీడిసామరస్యబుద్ధితో తమతోడియంతర కాళాబ్రాహ్మణులలో కలసి తమ మతసాంఘికార్థికరాజకీయ సమస్యలనుండిటిని పరిష్కరించుకొనుటయే, మేలు. తక్కిన కాళులవారు యీ బ్రాహ్మణసభలలో చేరలేమో యని యీ నియోగిలు ఏలసందేహించవలెను? అట్లుచేరనియెడల వారిలోప మేకాని మనము వికాలవృద్ధయముతో నిచ్చిన యవకాశమున కెట్టిలోటును లేదు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

హిందీ హాటెలు డిక్టనరీ

వెల పోస్టేజి గాక ఒకరూపాయ

వర్తకులకు ధారాళమైన కమిషన్!

సాధారణముగ వాడుకలో నున్న పదములు మూడువేలకు వైగాగలవు. విషయముల వారీగా చివట సస్టిమెంటు కూడ చేర్చబడినది. విద్యార్థులకు, వర్తకులకు ప్రచారకులకు, యాత్రికులకు చాల నుపయోగించును. హిందీపరిక్షిత నిచ్చువారికి ముఖ్యముగా ఇది దగ్గరయున్న మంచిది. కొలదిప్రతులే అచ్చయినవి. కనుక కావలసినవాడు వెంటనే మాకు వ్రాయవలయును.

పం. ఆదినారాయణ శాస్త్రి,

నెం 10 అరుముగం సెందు, వేంకటరంగం పిల్లపేడి; (938-90) ట్రిప్లికేన్ - మదరాసు.

అన్నియు మందులేనా?

కలరాకు లెక్క లే నన్నిమందును వాడుచుండురు. అని గుణము యివ్వలేదని ఆద్యైవపదవలదు. డాక్టరు గోవిందరాజులు గారు తయారుచేసిన "కలరా సంచీవి" కొద్దికాలములో నా రోగములను రూపుమాపి రోగికి కుశలత నిచ్చును. మాటలవనసరము. ఒకసారి వాడుడు. దాని ప్రయోజనము కనుగొనుడు. సీసా 1-కి ధర రూ 1.0-0. టిపాఖర్చులు వేరు. వలయువారు యిట్లు వ్రాసుకునేది: భారతవస్త్రపువనము, బెజవాడ. కండ్లకలక, కామిర్లు, జ్వరములు వగైరా రోగములకు ఔషధములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

జాతకరత్నము

సంవత్సరము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంతకృత ఫలితములను క్యాకెట్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంతకృతములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము అయు రాశోగ్యము మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రూ 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1.0-0 మాత్రమే (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖిశోట, వికాఖట్టుంజిల్లా.

ఆంధ్రనాటకములు

హరిశ్చంద్ర 1-4-0 రుక్మాంగద 1-4-0
రామరాజు 1-4-0 చాందుబీబి 1-4-0
కుశలవ 1-4-0 దాపదీవస్త్రాపహరణ 1-4-0
ప్రహ్లాద 1-4-0 పాదుకాపట్టాభిషేకం 1-4-0
ఆంధ్రీకృతాగస్త్య బాల భారతము 0-12-0

ప్రమాదము
అన్యాయధన్యపురి మహిమము 0-3-0
నాచిపార్తి 0-3-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము:-
యీ ఆద్రెస్సులలో నెవరికైనను వ్రాయుడు.
కె. శత్రుఘ్న రావు,
మద్రాసు ఏజంట్లు:- సివిల్ లెన్సు, బర్మి.
యం. పి. శర్మ అండ్ కంపెని,
(62) పోస్టుబాక్స్ నెం. 287 మద్రాసు.

రిజిస్టరు చేయబడిన మేల్లెన లక్ష్మీ బ్రాండు

జమా ఆయిలు సర్వరోగ నివారిణి.

ఇంగువల జ్వరము, దగ్గు, పిత్తము, గొంతునొప్పి, కలరా, యిన్ ఫ్ల్యుయెంజా, పల్లు నొప్పి, ఒడలు నొప్పలు యింకా యితర వ్యాధులకున్న ఉపయోగము. వెల బుడ్డి 1-కి రు 0-6-0
డజను 1-కి రు 2-12-0
గ్రాను 1-కి రు 30-0-0
ఆర్ధరుతో అద్వాన్యపంపించవలయును. 8 గ్రానులు ఒకేదబా తీయువారికి రైలుచార్జి ప్యాకింగు కర్చులు యిహం. మా యొక్క జామా ఆయిలు లక్ష్మీ బ్రాండు ఆద్రెసు చూచి తీయవలెను. ఆమర్ చెందు, సోబా చెందు, యింగ్లీషుమందు పలసరుకు ఆద్రెస్ వ్యాపారస్తులు. నెం 63, నైన్ థూనాయని పిడి, మదరాసు.

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి

సుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ తిగువలిసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-2 Harrison Road, Calcutta.

పురాణోపాసనార సంగ్రహము

ఇహపరముల విషయములు 340 ప్రధానాంశములు గురించి 18 పురాణములు, ఇతిహాసములు, భగవద్గీత మొదలగు గ్రంథములనుండి ఓపికచేసి ఎత్తి వ్రాయబడినది:-

వెల పోస్టుఖర్చులు గాక రు 1-8-0

బుక్క-పట్టణం తిరుమల వెంకటాచార్యులు

ఈ రంగాచార్యులు.

పాతరామన్నపేట, మచిలీపందరు, (కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు)

భారత ఆర్థిక పరిస్థితులు

పార్లమెంటు నందు చర్చ

వింటర్ ప్రభుత్వ బెడకింపులు

[వ్యయ నివారక సంఘము - రైల్వేలను పెంచుట భారత సహజసంపత్తిని అభివృద్ధి పరుచుటకు ముఖ్యము - వాణిజ్యాభివృద్ధి - ఖిలాఫతు సమస్య - విదేశములందు భారతీయుల జన్మహక్కులు - కెన్యా సమస్య - వలసపంపు సమస్య - సివిలు సర్వీసు యుద్వ్యోగుల చర్యను సమర్థించుట - అధినివేశ స్థానము ప్రసాదించబడి దని బెడరించుట - సివిలు సర్వీసు యుద్వ్యోగుల విరామమునకు గడువును తొలగించుట - దేశమునందలి రాజకీయ ప్రశాంతి - భారత శాసన సభలు - ఆంగ్లేయుల ఆత్మవిశ్వాసము - చర్చలు - స్వారు గారి సూచనలు - లంక పైరువారి పట్టు - వింటర్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము - పైనికవ్యయమున దత్తివ్యయము లేదు - దానిని తగ్గించుటకు వీలులేదు.]

లండను, జూలై 16: - భారత కార్యాలయ యెట్టి పేట్లను కామన్వెల్త్ లకు ప్రవేశపెట్టును భారత ఆర్థిక పరిస్థితిని నిండు వలసల మొనర్చుచు వింటర్ ప్రభుత్వ పట్టు నుడివెను.

గతవర్షమున ప్రపంచము నంతను ఆవరించిన జ్వరరూమాండ్రమువలన జనించిన కష్టములకు భారత ప్రభుత్వమువారు గూడ లోనైరి. కాని ఫిబ్రవరి మాస్సి యెప్రిలు మాసముల భారత ప్రభుత్వము లెక్కలను బరిక్షించిన యెడల పరిస్థితు లనుకూలముగ మారుచున్నట్లు గన్పించుచున్నది. గత రెండువర్షములలోను భారత ప్రభుత్వమువారు 37 కోట్ల రూపముల ఆదాయము నెక్కువజేయుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. భారతదేశ ఆర్థిక పరిస్థితిల జక్కజేయుట యొక్క యావశ్యకమును భారత ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి ఇదివరకు ఆర్థిక వ్యవహారములం ద్వారా సాధ్యమగునది భారత ప్రభుత్వమువారు రిప్పుడు గూడ నా గౌరవమును నిలబెట్టుకొన నుభయలను నమ్మకము బలపడుచున్నది.

వ్యయ నివారక సంఘము

ఇంచీకేపు ప్రభువు దేశ సేవాయత్రిచిత్తుతో, ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించ నియమించిన సంఘమున కధ్యక్షు తి జమీం నంగీరించుట భారత ప్రభుత్వమువారికి చాల వాసం దమును గలుగజేసెను. భారతవ్యవహారములలో సంపూర్ణమును గల ప్రముఖులు ఈ సంఘసభ్యులుగ నియమించబడిరి. ఈసభ్యుల నాయములను ప్రకటించిన తరువాత వీరియందు నమ్మకము గలిగి తిరును. ఈ సంఘమువారి కార్యము గడ్డిను సంఘనియమముల ననుసరించియే యుండును.

రైల్వేల అభివృద్ధి

సూతనముగ గొనబడుచున్న భారత రైల్వే యుని య భారతదేశమున రైలుమార్గముల అభివృద్ధి కొరకు మాత్రమే వినియోగింపబడును. భారత ప్రభుత్వమువారు ఆదాయవ్యయ పట్టికయందు రైల్వేలపై వినియోగింప సిక్కుయించిన 30 కోట్ల రూ ప్యములకును రైల్వే ఆదాయముననే గాక భారతదేశ సంపద నభివృద్ధిపరచుటచేతను అందుములమున ప్రభుత్వ ఆదాయ మధిక మగుటచేతను ప్రతిఫలము లిప్పుక చేకూరును. భారతదేశ గొప్ప సహజ సంపదల (ఖనిజములను) ఉపయోగమునకు దీనుకొని రావలసియున్నదని భారతదేశమును, ఆంగ్లేదేశమును గూడ గమనించుచున్నది. రైల్వే అభివృద్ధి యన ఇట్టి సంపదలనుగూడ అభివృద్ధికొందును.

వాణిజ్యాభివృద్ధి

భారతదేశ భావివాణిజ్యాభివృద్ధి విషయమున భారతీయులు చురుకుగానే యుండిరి. భారతీయతీరులకు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక కార్యములను లభించిన అధికభాగమువలన భారతవాణిజ్య సంపద అభివృద్ధి నందితియ. అందువలన ప్రభుత్వాదాయము పెచ్చును. భారత ప్రభుత్వాదాయము నందలి లోటును పూర్తిజేయుటకు ఆ ప్రభుత్వమువారు రైల్వే ప్రయత్నముల నొనర్చుకొని జెప్పు నికను వీలులేదు. వాణిజ్యాభివృద్ధివలన దేశ ప్రకారత పరిస్థితుల వలనను ఈవర్షమున ఆదాయ మెక్కువగా వచ్చును కాని పరిస్థితు లెట్లు సంభవించినను ప్రభుత్వమువారు వాని నెదుర్కొన సిద్ధముగ నుండిరి.

వస్త్రములపై దిగువతీతముల గురించియు, వైద్యవిధానమును గురించియు సేమియు, బెంబు నెంచలేదు. పైనిక విధానమునం దెట్టిమాన్యులను లేవు. అందుచే నూతనముగ కలపవలసిన దేమియు లేవు.

ఖిలాఫతు సమస్య

టర్కీని శత్రుత్వసామ్రాజ్యముగ నుంచవలెను భారత మహమ్మదీయ శాసనములను ప్రతిపాదన చేసింది. ప్రభుత్వ

మునా రీపరిస్థితులను సంపూర్ణముగ గ్రహించిరి. వీరిఆశయముల సంపూర్ణ శారవమును గన్నరుచుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఒక మతమును మరొక మతమునకే ప్రేరేపించువిధానమును ప్రభుత్వము వారెన్నడును దల పెట్టలేదు సాధ్యమై కనంతరన్న పక్షములవారికిని న్యాయ మొనర్చుటకు మాత్రము ప్రయత్నించుచున్నాడు.

విదేశములందు భారతీయులు

విదేశములందు భారతీయుల పరిస్థితిని గురించిన విషయము భారతీయులు ముఖ్యమైనదిగ నెంచుచున్నారు. అధినివేశములందు చట్టసమృత్తుల గ నివాస మేర్పరుచుకొనిన భారతీయులకు సమాన పౌర సత్వ హక్కుల నీయవలెనను సిద్ధాంతమును గతసామ్రాజ్యసమావేశమునందు దక్షిణాఫ్రికావా గొప్పకొనలేదు. ఈ ప్రాంతములందు చాలిష్టపరిస్థితులు జనించు యెడలను విషయమును నిర్ణయ మొనర్చుకొను. కాలమే ఈ సమస్యను పరిష్కరించునని నమ్మి యూరప్ లందెదను. ఇటీవల భారత ప్రభుత్వము వారి విషయమున దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారి తో ప్రత్యుత్తరముల జరపిరి. భారత ప్రభుత్వము వారి కష్టములను గురించి ప్రయత్నమై యుండలేదని ఇందువలన దెలియనగును. ఇతర అధినివేశము లందు పరిస్థితులపై కంటే నుకరముగ నున్నవి. కెనడా అస్ట్రేలియా, న్యూజీలండులవారు సామ్రాజ్యసమావేశ తీర్మానము నంగీకరించిరి. ఆ ప్రదేశములందు తీర్మానము ననుసరింప బెట్టుటకు మాత్రమే వేచియున్నది.

కెన్యా సమస్యను గురించి ప్రభుత్వము వారి కను ఆలోచించుచునే యుండిరి. ఈ విషయమై ఇప్పుడేమైన జెప్పటయను చితముగ నుండును. ఈ సమస్య నుండు భారతీయులకు సంకృష్టికరముగ నిర్మాణము కురుచునని నమ్ముచున్నాను.

వలస సమస్య

బ్రిటిషు యానా ఫీజీలక పంపబడిన భారత రాయబార సంఘముల నివేదికములు భారత శాసనసభవారి కంపబడును. ఎట్టిమార్గమైన నికమిద సివిదేశములకు వలససంపుట యెచిత మో భారత శాసనసభవారు నిర్ణయించుదురు.

సివిలు సర్వీసు

భారత ప్రభుత్వ యుద్వ్యోగ కాలల విషయముననే కామన్వెల్త్ సభ వారి కాయద్దా గా నున్నది. ఇది చాల కష్ట సాధ్యమగు సమస్య ఈ యుద్వ్యోగ కాల లందని యధికారులకు చాల ఇబ్బందులు గలిగిన విషయము సత్యము. భారత ప్రభుత్వమువారును వీలు ప్రభుత్వమువారును ఇందులకు సానుభూతిని బెంపుచున్నారు. భారత దేశమునందు సివిలు సర్వీసు యుద్వ్యోగముల కిదివరకుగల అక్షణ శక్తియు సాఖ్యములును ఇప్పుడు గన్పించుటలేదు. కొంతకు ఆర్థిక విషయములందు పదివర్షములకు పూర్వమున కంటే గూడ కష్టముగ నున్నది. భారత ఆర్థిక పరిస్థితులకు దగినట్లు మాత్రమే వీలు ప్రభుత్వమువారు వెచ్చించగలదు. ప్రతిరాష్ట్రీయ ఆదాయ వ్యయ పట్టికయు లోటునే జూపించుచున్నది. ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించుటకు మాదవల గావించుటకుగా నొక సంఘము నియమించబడెను. ఈ యుద్వ్యోగల వేతనాభివృద్ధి విషయమిప్పుడు ఆలోచించ దలపెట్టలేదు. ఆర్థిక పరిస్థితు లభివృద్ధినించిన కొలది, ఆలాభములకు ఈయధికారులు గూడ పాల్గొనెదరు. నేవ యొన్నట్లును గురించి ప్రస్తుతము సమస్య యుద్వ్యోగంబలేక. సివిలు సర్వీసు యుద్వ్యోగులు ప్రభుత్వమువారు తమ సేవయొక్క విలువను అలక్ష్యముజేయుచుండిరి యెంచుచుండిరి. వీరు ప్రతిదినమును నడుము విరుగుట్టు పనిజేయవలసి

యుండును. వీరు ఆ సేవల నిండలకును నేరాలోపణలకును దలయొగ్గుచు పనిజేయవలసినవైనను. బాధ్యతల గొప్పనాయకులుగూడ కొందరు ఈ యుద్వ్యోగులపై నిండలను తొలగించుటకు మారుగా తామే నిండలను మోపుటకు గడంగిరి. ఉద్వ్యోగములను భారతీయులవల మొనర్చు విషయమునందు భారతీయుల సహజాతురత తోనున్నారను విషయమును గమనించి యే ఇట్లు దెలిపి తిని భవిష్యత్తి యెట్లున్ను జాతిద్వేషమువలన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము త్వరలోరాజాలదు. జాతిద్వేషములన భారతదేశమునకు ఆధినివేశసాసాప్తి అతగూడ అసంభవము గావచ్చును.

సివిలు సర్వీసు యుద్వ్యోగలు సంకృష్ట లయినయెడల 1924 సం॥లో గాతాము ఉద్వ్యోగమునందేమిమించు కొనవలెనను నీయమును వీలు ప్రభు వతికష్టముమీద తొలగింప సమ్యుతించిరి ఈ యుద్వ్యోగులు దను యిష్టము వచ్చినప్పుడు విరమించుకొనవచ్చును. ఇండిలి విరమములు త్వరలో ప్రకటింపబడును. ఇందువలన బ్రిటిషు సివిలు సర్వీసుల సంఖ్యను తగ్గువ యొనర్చుట భారత ప్రభుత్వము వారి యొక్క గాని వీలు ప్రభువు యొక్క గాని యుద్వేషము గాదు. ఇందువలన నిరమించుకొను వారి సంఖ్య తగ్గునని వారియుద్వేషము. ఇంతవరకును 40 పోలీసు యుద్వ్యోగులును 30 మంది సివిలు సర్వీసు ఉద్వ్యోగులును విరమించుకొనుటకు దరఖాస్తులనుపుకొనిరి. ఈ సంఖ్య ఇంత అధికముగ నుట శోచనీయము. కాని ఇకమిద నిది అధికముకాదని నమ్మెదము. అధికారిగాని అధికారిగాని యెక్కరైనను. ఈ కాల లలోని కిత్తులు ప్రవేశింపకుండ నొనర్చుటచే భారతదేశమునకు గాని ఆంగ్లే దేశమువారికి గాని సహాయమునర్చు చుండుటలేగని దెలిసికొనవలెను.

రాజకీయ పరిస్థితులు

గాంధీగారి నిర్బంధము తరువాత దేశమునందు కొంతవరకు ప్రశాంతి పరిస్థితులు ఏర్పడెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ప్రజల యొక్క నెజ్జను గు కష్టములను తీర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇందువలన తిరిగి అభివృద్ధికర పరిస్థితులేర్పడును. రాజకీయ వివాదములందేమియు అభివృద్ధిగ నుండుటలేదు. అసహాయోద్యమమునందలి అతివాదాలవలనను ఆ యుద్వ్యయము వలన వారి ఈప్రీతికొరకు నెవ్వరూబలదని సత్యముంచుచు, చట్టసమృత్త క్రమమార్గముల చేసించుటకు యత్నించ దలంచుచున్నాడు. ఈ యుద్వ్యయ మధికముగా వచ్చును. భారత కార్యాలయమునందలి వ్యక్తులు మారినను వారి విధానము మాత్రము మారలేదు. ఈ 18 మాసముల అనుభవము లోను సంస్కరణలయందు కొన్నిమాన్యు లావశ్యక మని తెలియవచ్చెను వాదనయు, సంస్కరణలు విఫలములాయె గాన వానిని తుడిచివేయు వలెనను వాదనయు గూడ సత్యమారములే.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారత శాసనసభలు తమ యోగ్యతలను బొందెను. ఈ సభలందు చర్చలను వ్యవహారములను గంభీర భావము క్షములగును, గౌరవరముగను నుండుచుండెను. సంస్కరణలకు తగిన శక్తియిచ్చి పరిక్షింపకపోయిన యెడల ప్రభుత్వము వారు తమ విధులందు దిప్పిన వారగుదురు. కాని భారతదేశమున వోల్టర్ శక్తుల నింకను యెంతమాత్రమును పరీక్షింపలేదు. వోల్టర్లను వివేకవంతులుగ నొనర్చుట అనధికార సభ్యుల విధ్యుక్తము. ఇంతవరకును భారతదేశమున ఎన్నికదాదలకు రాజకీయములతో పరిచయములేదు. ఉన్నను వారి కొక్క పక్షమువారి రాజకీయములతోనే సరిచయము గలదు. భారతీయులు గూడ పరిక్షించి చదవ యొందకపోవుట అన్యాయము. బ్రిటిషు క్రమ రాజకీయముల మాన్యునండి భారతీయులు కొంచెము తొలగినపుడెల్ల వారిని నమ్మగదని యనము వాదించుచుండెదరు. భారత ప్రభుత్వ పునాది బలపడుటయందు వారి కల్లరిభయముతోడ్పడుచుండవలెను.

ఆంగ్లే ఆత్మ విశ్వాసము

(గ్రేటు బ్రిటను తన యాత్మవిశ్వాసమును కోల్పోకలేదు. బ్రిటిషు వారికి క్రిస్టియన్ ధర్మములను సామ్రాజ్యమునం దితరజాతుల సంపదలను, నుకలములను ప్రదర్శించుటకు మహా సంగ్రామము తోడ్పడెను. మనమాత్మవిశ్వాసమును ప్రపంచమందలి మనకన్న తక్కువపరిజ్ఞానమును కొంచెమైనను వదలకుండగనే ఇతరజాతుల వారితో సహకారమును మెలంగ యత్నించుచుంటిమి. విప్పుకారు లెప్పుచున్నయు లాసర్పినను ఈ భారతాంగ్లే సంబంధ బాంధవ్యము విజయమునని నమ్మెదము. (హర్షధ్వజులు).

సూర్యుగారు

బ్రహ్మాండమున సైనికవ్యయమును తగ్గింపవలె నని నుడి విరి. పదివత్సరముల గడువునకు పూర్వమే తిరిగి సంస్కరణల నొనగవలసినదని కోరిరి. రాజకీయభయముల విడువలేనయ్య, త్వ రలో భారతదేశమునకు అధి నివేశస్వపరిపాలనము నొనగవలెనని నూచించిరి.

భారతదేశమున ప్రతిపంట సభివృద్ధి జేయవలెనయ్య వస్త్రముల దిగువతియైనను దేశీయమిట్లులయైనను పన్నులను సమూహ మొనగవలెనని వాడించుటగు గారి కోరిరి.

ఇండియను సివిలు సర్వీసువారి పింగునుల విషయమై పార్లమెంటువారిపూనీని తొలగించుటను గర్ చారల్ను ఏ టుగారు ఖండించిరి.

భారతదేశమునందలి బ్రిటిషు వైనికోడ్యోగుల జీతము లను కొంచెము తగ్గింప వలెనయ్య సివిలు సర్వీసువారి వేతనము తక్కువగనున్నదనియు సభివృద్ధి యొనగవలెనయ్య ఆక్లండు గారు నుడివిరి.

సివిలుసర్వీసు భారతీయోద్యోగులు ఆంగ్ల యోద్యోగుల వలెనే అసంతృప్తు లైనని గర్ థాయను బెన్నెలుగారు నుడి విరి. సివిలు సర్వీసుబాధకు తగినక్షణ యొనగవలెను. భారత సైనికవ్యయ మధికముగ నున్నదనియు, సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారిభారమును భారతదేశముకై ద్రోసివేసినభావమును తొల గింప యత్నింపవలెనయ్య వీరు నుడివిరి.

భారతదేశమునకు త్వరలో స్వపరిపాలన మొనగవలసినదని ఇటీవల బెన్ నూర్సుగారు గావించిన యుపన్యాసమువలన భా రతప్రభుత్వమువారి స్థితి మరింత క్లిష్టమాయెనని గర్ విలియము జాయ్సను హిక్సుగారు నుడివిరి. భారతీయసైనికులయందు రాజభక్తిని పెంపొందించుట ప్రయత్నించినందులకు గాను శీఘ్రంప బడిన భారతరాజకీయ ఖయదీలకు సానుభూతి గన్పించుచు కలనర్ పెట్టివుడ్డుగారు వ్రాసినలేఖలలో నొకదానిని వీరు చదివి ఇట్టికార్యములవలన భారతదేశమున రాజద్రోహ మెక్కువ యగునని వీరు నుడివిరి.

కలనర్ పెట్టివుడ్డుగారు తమచర్యను సువర్ణించుకొనుచు, రెండుబాతులవారికిని పరస్పర ద్వేషములు గలుగజేయుటకుగాను దానట్లుజేసితినియు దానురాజప్రతినిధి గారికి లేఖలంపితినియు ఆలేఖ లపాఠ్యకరము నుండఁ పోయ్యయెడల వానినిపంపవలసిన దని కోరితినియు పెట్టివుడ్డుగారు తెలిపిరి. గవర్నర్ల యభిప్రాయములను గనుగొనుటకుగాను వింటర్స్టన్ ప్రభువు భారతదేశము నకు జని పోవటమునకు బాగుండునని ఈయన నూచించెను. విశేషముచుండి గవర్నర్ల ప్రస్తుతకష్టపరిస్థితులకు ప్రజలలోని ద్వేషభావముమాత్రమే కారణము. దేశ పెదరని నూ, ప్రస్తుత పరిణామకాలమును తగ్గించి భారతదేశమునకు అధినివేశస్వపరి పాలనము నొసంగుటయే యుచితమని తెలిపెదరనియు పెట్టి వుడ్డుగారు తెలిపిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమును గురించి విచారించుట కొకసంఘమును నెలకొల్పవలెనని వీరు కోరిరి.

ప్రస్తుతపరిస్థితులందు భారతదేశమున యువరాజవర్సట నము నేర్పాటుజేసిన వారిని గర్ చారల్ను ఓచునుగారు నిరసిం చిరి. భారత రాజకీయాందోళనమును తప్పించుకొనుటకు యువ రాజు గౌరవమును బలియిచ్చిరని వీరు నుడివిరి.

భారతదేశమును స్వేచ్ఛగ వదలివేసినయెడల ప్రపంచ ములోని కల్ల రక్షణవ్యాపార విధానము నవలంబించునని గర్ పెర్సె న్యూసనుగారు తెలిపిరి.

వింటర్స్టన్ ప్రభుత్వము

సైనిక వ్యయము తగ్గింపవలెను

వింటర్స్టన్ ప్రభువు ప్రభుత్వ మిచ్చుచు నట్లు నుడివెను. భారతదేశమున సైన్య సభివృద్ధి జేయుట దేశసంపత్తి చాల ముఖ్యమగు కార్యము. ప్రస్తుత సర్వ ఆదాయ వ్యయపట్టిక ఆమోదింపబడెను. గాన వస్త్రముల వైపుననుగురించి ఇప్పుడు ప్ర సంగింప ను. ఈ సమస్య చాల క్లిష్ట మైన ను ముందొక పుడు దీని విషయ మాలో చించెదను. లాంకామైరు వారి రాయబారమును ఆదరముతో విచారించెదను-కాని భారతవ్యవహారములన్నిటిలోను లంకామైరు వారిలాభమే ప్రధానగణనీయ విషయమనిదలంచుకాలము చాటి పోయెను- విరమింప దలచుకొనిన సివిలుసర్వీసు యోద్యోగులు సంతక మొనగవలసిన సమూహా భారమును మాపుట సాధ్యమగు నేమో జూచెదను- భారతదేశమున బ్రిటిషురాజ్య సంఖ్య సభివృద్ధి జేయువిషయము కష్టమే యైనను అందులకు ప్ర యత్నించెదను.

భారతదేశమున సైనికుల కధిక జీత మిచ్చుట చున్న దను విషయ మనత్యము. వ్యయమును పొనుపు జేయుటకు గాను వారిజీతముల తగ్గింపకాలము. భారతప్రభుత్వ సైనికవ్యయ చమితముగ నున్నదను విషయమును నే నంగీకరిం ప జాల ను. రక్షింప వలసిన స రి హా డ్దు ల ను బట్టి జూచిన యెడల, ఇతరవ్యయముల కంటె సైనికవ్యయ మధికముగ నుండి తీరవలెను. భారతదేశమున నెట్టి ప్రభుత్వ మున్నను ఈ విష యమున వ్యయము తగ్గింపజాలదు. క జీ రు స్థా న ము నాక్ర మించవలెనను విధానము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారి యను మతివై రెండు వత్సరములకు పూర్వమే యవలంబింపబడెను. ఆ పు టి నుండి యు నం దెట్టి మార్పు ను లేదు. ఆప్రదేశమునం దిటీవల మాత్రమే ప్రకాంతపరిస్థితు లేర్పడుటచే ఆవివరము లెల్లడు చుట్టించు టుచితముగాను. కాని అచ్చట దీనికొనిన చర్యలన్నియు నవసరములే.

భారతదేశమున 20000 రాజకీయభయదీలు గలరను విష యములందు పారబాటు గలను.

లంకామైరువారి లాభములే భారతప్రభుత్వ వ్యవహారము లందు ప్రధానముగ గమనింపవలెనని కోరుటలేదనియు స్వేచ్ఛా వర్తకమును మాత్రమే కోరుచుంటిమనియు దెన్నినుగారు తెలిపిరి.

ఎస్టి మేట్లు ఏకగ్రీనుగ నంగీకరింపబడెను.

టర్కో గ్రీకు సంబంధములు

లండను, జూన్ 15:- గ్రీకులు సామ్యునై ఫిరంగు లను గాబ్బుటను లండనునందు నిరసించుచుండిరి.

సెవర్న్సంధిని రద్దుపఱచుట

లండను, జూన్ 15:- ఇటాలియను జాతీయవాదుల చాయకుడు ముసలోనిగారు. సెవర్న్సంధిని రద్దుజేయవలె ననియు, ఆసంధికింద ఈయబడిన మాండేలులను రద్దుపరప వలెనను తీర్మానమును ఇటాలియను పార్లమెంటునందు ప్రవేశ పెట్టెదరు.

చైనా యందు చిల్లి మెగ్నియను పటాలములకు చాల తీవ్రముగ పోరాటము జరుచున్నది.

శాస్త్రీగారి పర్యటనము

సిడ్నీ, జూన్ 15:- పౌరతీదినమున శాస్త్రీగారికి స్వాగత మొసగిరి అచ్చటను భారతీయులకు వాఙ్మక్తపింఛములను బోనసులను ఇచ్చు హక్కులను కోరుటకు జను దెంచితినిని శాస్త్రీగారు తెలిపిరి.

శాస్త్రీగారికి మిలియన్లక్లబ్బు వారు వింవొసంగిరి. శాస్త్రీగారు జూన్ 27 వ తేదీన పార్లమెంటుసభ్యుల యెదు ట నుపసగించుచు. శాస్త్రీగారు తమభావములను దెలుపు చుండుట లేదని భారత డెమోక్రాటిక్ పక్షము ప్రకటించెను.

లండను వార్తాపత్రికా సంఘ సహాయధ్యక్షుడును దై రక్తరును నూత్నక్లిప్త ప్రభువునై మానవత్వపు దావాను తెచ్చిరి.

బాల్జన్ పరీక్షలందు 16 గురు స్త్రీలు విజయవందిరి.

అయిర్లండు పరిస్థితులు

పరిష్కారము కుదురుట

లండను, జూన్ 15:- అయిర్లండు ప్రభుత్వనిర్మాణ నూచ నలు గంధియొడంబడిక కనుకూలముగ నే యుండెనని కామన్సు సభయందు చర్చిల్లుగారు ప్రకటించిరి.

ప్రభుత్వనిర్మాణనూచనలు రెపు పత్రికలందు ప్రకటించ బడెను. అయిర్లండు యెన్నికలు పూర్తియైన తరువాత అయిర్లండు వ్యవహారములను గురించి మంగళవారమునాడు ప్రభుత్వ ప్రక టనను గావించెదరని చర్చిల్లుగారు తెలిపిరి.

అల్పసంఖ్యాకులరక్షణము

అయిర్లండుసమావేశమున పాల్గొనిన దక్షిణయూనియని ట్టులు, తమగలహాలు, అయిర్లండుసెనెటు, రెండవశాసనసభలకు మాత్రమే ర ర్తించుననియు, తమకు ఈయబడిన ప్రత్యేకహక్కుల గమనించితిమనియు నూచనలందు దెలుపబడినప్రకార మెన్ను కొనబడిన సెనెటువారు అల్పసంఖ్యాకులకు తగినరక్షణ నీయ జాలరని యెంచుచుంటిమనియు వారు తెలిపిరి.

దక్షిణ అయిర్లండు పార్లమెంటువారు 2-వ శాసనసభను నియమింప వచ్చును. సాంఘిక ఆర్థికవిషయములందు ప్రత్యేకసం ఘముల నియమింపవచ్చును - సభయందు 2/5 వంతులు గాని సెనెటునందు ఆధికసంఖ్యాకులు గాని కోరినయెడల ఒకటిల్లును మూడు మానములవరకు నిలిపియుండు వచ్చును. యెన్నికదార్లు ఏదైనచట్ట మొనర్ప గోరినయెడల 50 వేల సంతకములతో మహాజరు నంపవలెను.

హేగ్ సమావేశము

హేగ్, జూన్ 15:- రష్యావ్యవహారములను విచారిం చుటకుగాను అంతర్జాతీయ ప్రతినిధుల సమావేశము హేగ్ నందు "శాంతిభవనము"న గూడెను. దచ్చి విదేశాంగమంత్రి ఆధ్వ యముగ నెమ్మకొన బడెను. రాజీగారి తరపున ఆయన ప్రతిని ధులకు స్వాగత మొనగెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతినిధులు సమావేశమై తమవిధాన మును చర్చించిరి. రష్యాప్రతినిధులు పాల్గొను సమావేశమున పా ల్గొను నిషయమున తమ ప్రభుత్వములవారితో సంప్రతింపవలెనని తెలిపిరి. న్యూజిలండు వారాసంఘమున పాల్గొన నంగీకరింపలేదు దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులు మాజరు గాలేదు. ప్రతినిధులందరును ఇంకను జేరలేదు.

కనిగిరి వార్తలు

ఇదివరలో జరిగిన ముగ్ధాశ్రీ దర్శి రంగయ్య బి. యే గారి వివాహమునకు కర్నూలునుండి దోమా వెంకటసామి గుప్త (బాలకవి శిఖామణి, శతావధాని) పిల్వబడి విచ్చేసిరి. కావలినుండి తాను పెండ్లివారితో కనిగిరివెళ్లి, అచ్చట నిద్రిస్తు ముగా అప్రవహము ఈ నెల 8 వ తేదీని చేసిరి. అవధానసమ యమునందును చురునాడును శ్రీ గుప్తగారు తమ ఆత్మధృతా శుభారా ప్రభావము వెల్లడించిరి. మొదటినాడు గంటకు ను మారు 160 పద్యముల ధారతోను, రెండవనాడు 100 పద్య ముల ధారతోను శిష్యు మెప్పించిరి.

9వ తేదీన ఆపవరయ్యవైఖ్యలు గుప్తగారికి శ్రీ దర్శి చెంచయ్యగారి యాజమాన్యమున 116 రు॥ ల సొమ్ము నొసంగి, యూరేగించి సత్కరించిరి. - విలేఖరి

అమృతాంజనము

గాయము వుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కనిదెబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు సిద్ధామృతము.

అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదిరిగల మాయమందు గాదు.

నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.

పంచభాషచిటీని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శైబిషి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
లేక 109 ఫ్రేరీస్ట్రీట్, భోర్లు - బొంబాయి.

దుందుభినామ సం||రం జ్యేష్ఠ బ|| ౮, శనివారము

హినువంతము

మేల్మీ బంగారు రంగును మించజాల
వెన్నులనుదాల్చి వరివైరులున్న మడులు
నేత్రపద్మంబు నొందింప భాత్రీ యంత
సన్మతాలిని యగుచును జాలనొప్పు
పశుగణంబులు చక్కని పాడినీయ
జానపదులెల్ల సంతోష మూని మదిని
తమకు పండిన సరిక్రొత్త ధాన్యములచే
నధికభక్తిని నాగజయంబు జేయ
రాజులెల్ల విజయయాత్రలకు బోవ
నన్ను లుపభోగ్యమై నీర మనుషభోగ్య
మగుచు, రవికిని శాంతంబు లలవడంగ
అరయ నా రవి దూరస్థు డగుటజేసి
కేతననామ సార్థక్యసిద్ధి నొంద
మనదుశ్వాసల విడిచిన మైల గాంచు
నద్దపట్టు తుపారమునా ఆవరింప
నూర్యకీరణంపు సంపర్కశోభ గాంచి
యరుణమై యొప్పుచంద్రబింబంబుతోడ
అలసమారుడు మంచుతో గలసి నీవ
నెల్లవారల మేనులు తెల్లఁబాట
దినకరం డెంతో తనతేజమునను తగ్గి
యమదిశను కేరం బగలు ఆహస్సు తగ్గి
రాత్రు లెంతయు దీర్ఘతరంబు లగుచు
భరంగ, నీధాత్రీ నీహారపరుష మగుచు
పచ్చికబయల్లు మంచుచే పొండురముగఁ
దోడ, ఖలములు అతివిషతుల్య మగుచు
చలికి నోర్యంగలేమంచు జనులు గుండ
నడవులన్నియు శూన్యంబు లయ్యె ననుచు
దుఃఖిలందువులాకుల దొరలుచుండ
పుడమి పనసలు మామిళ్లు పూను దోడఁగ
వింతవెంటైన వాసనల్ పీచుచుండ
పండుగల కెందు మూలమై యుండినట్టి
కాలములనెల్ల సంతోష కాల మనఁగఁ
బరగుహిమవంతముతువు సంస్కర్యమయ్యె.

తల్లాప్రగడ వేంకటసుబ్బారావు.

ద్విపదరచన - గణభేదము

(దువ్వూరి రామిరెడ్డి గారు)

నాగరకాంధ్రసారస్వతము పురాణముల తత్వమాలో
ప్రారంభ మగుటవలన నవ్వలి యాంధ్రవాఙ్మయ మంతయు
సంస్కృతపద భూయిష్టమయి, సంస్కృత కావ్యగదా
మర్యాదలకు లోబడి, నుదీర్ఘ సమాస ఘటనముల కనువగు
ప్రగ్ధర, శార్దూలము, మత్తేభము మున్నగు వృత్తముల కాశ్రయ
భూతమైనది. వృత్తముల గతి ప్రసరణముల కభ్యంతరము లేక,
గణభంగము గలుగకుండుటకయి కొన్నియెడల సంస్కృత
సమాసములు తప్పక యుపయోగింపవలసి యుండును. ఒక
భావయందు సహజసిద్ధమైన ఛందమునందు మఱియొక భావను
నిమగ్నమనె వచ్చినప్పుడు ఇట్టికష్టము లనివార్యము లగు
చుండును.

నన్నయకుఁ బూర్వము తెలుగునందుఁ గవిత్వరచన లేద
నియు, ఆయన కర్ణాట ఛందోభేదముల ననుసరించి యాంధ్ర
భారతమును రచించెననియుఁ గొందరు వి శ్వ సిం తు రు.
నన్నయకుఁ బూర్వము గణ ప్రస్తారము వలన
గతిగిన Mechanical వృత్తములు లేక పోయినను
తెలుగుభావయొక్క ప్రతిభకుఁ దగిన కొన్ని గతులు
స్వతస్సిద్ధములై యుండినవి. కాని యవి యవ్వలిపద్యరచనల
దాడికి నిలవలేక నశించియుండును. “క్రొత్తయొకరుచి, ప్రాత
యొకరోత” యనునటుల నన్నయచేఁ బెలుగునందుఁ బ్రవేశపెట్టఁ
బడిన పద్యరచన ప్రజలహృదయముల నాకర్షించి పేరుపెట్టివు
లకు మార్గదర్శకమై యుండును. నీసములు, నీతములు, ద్విప
దలు, రగడలు, పదములు, మున్నగు పోకడలు, తెలుగుభావకు
సహజసిద్ధములు. కర్ణాట ఛందస్సునందుఁ గూడ నిట్టి రీతు లగు
పడుటవలన నివియెల్ల వానినండి యనుకరింపఁబడినవి కొందరు
తలంతురు. కాని యిది యంత యధార్థముఁ దోఁపదు. ద్రావిడ
భాషాకవిత్వములందు మాత్రాత్మక గణములు ప్రధానము
లైనవి. యాగణములతో నిర్మింపఁబడిన పద్యములందు
(elasticity and flexibility) యెక్కుడుగ నుండును.
ఈరచనలు ద్రావిడభాషలధోరణి ననుసరించి యుద్భవించినవే
గాని యొకభావమండి మఱియొక భావలోనికి గొనితేఱబడి
నవిగావు.

ప్రాచీనాంధ్ర సారస్వతమును, ఆంధ్రప్రతిభయు, పాటలు,
కీర్తనలు, జంగమకథలు, ద్విపదలు, ఏలలు, జావికీలు, మున్నగు
రచనలలో నిండి తెలుగుదేశమం దంతటను వెనవల్లుఁబడి యు
న్నది. ఈ పురాతనరీతులను బునరుద్ధరించుట యాంధ్రకవుల
ప్రధానకర్తవ్యము. ద్విపదకవిత్వము కొంతకాలము వఱకు
నిరాదరింపఁ బడినను, ప్రలాసామాన్యముకొఱకు సోమవాధుడు
రంగనాథుడు, శ్రీనాథుడు, గౌరన్న మున్నగు కవులు ద్విపద
కావ్యముల రచించిరి. వృత్తములందుకంటె ద్విపదయందు
భావములను నిరాటంకముగ వెలిపుచ్చరచ్చును. ఇంగ్లీషునందు
Blank verse భావ ప్రకటనమున కెంతటి యకుంతసాధనమై
యున్నదో తెలుగునందు ద్విపదకూడ యట్టి పరిపూర్ణత నేపొంద
గలదు. కావున గతిప్రసరణములకు భంగము కలుగకుండ గణము
లలోఁ గొంతమాత్రు గావించియు ద్విపదరచన మఱింత నుభవు
చేయవచ్చును.

నీయందు లీనమై నినుగాంచువేడ్క
నాకురపడు మతి నాడంగలేక
వాకిటనిలుచుండి వన వీధి నెపుడు
కనికని నాకన్నఁ గవనీరుగ్రమ్మె?
నింతకక్కసమేల యింతకనియేల?
చంపనెంచిన నింత చాటుఁ దనమేల?

ఈ వై ద్విపదను చదివినప్పుడు వినువారికి గణభంగమైనట్లు
తొలఁపదు. గతియందును లోపముగ వడదు. ఈ ద్విపదను నేను
చాలమంది కవుల యెదుట పరిష్కారము చదివితని. వాతవ్యయను
ఇందు గణభంగము గలిగినదని వాకొన్న వారుకారు. ఏలనన చెవికి
వినఁబడునప్పుడు గతిభేదింపలేదు. కాని యాద్విపదనే కాగితము
వైచాసి వారిచేతికి నిచ్చినప్పుడు కడపటి రెండుపాదములలో
గణభంగము కలిగినదని చెప్పిరి. శబ్దమును కొలుచుట యందు
జెవియే ప్రమాణముగాని కన్న గారు.

కావుననే మహాకవి తిక్కన “కావ్యంబు సరసులైన కవుల
చెవుల కెక్కవలయు”ని నడివియున్నాఁడు. అయిభుదేశపు
అభినవ సారస్వత ప్రబోధమునకు సంబంధించిన జె. పాచ్.
కనన్సు అను కవి టోకయో విశ్వవిద్యాలయమునఁ గవిత్వమును
గుఱించి యుపన్యసించుచు నిట్లు నడివియున్నాఁడు.

“We should be far nearer the secret of
poetry if the ear had a larger share in our
judgements of verse. Once upon a time,
before printing called away the attention of
the world from the ear to the eye, sound was
poetry's main characteristic.”

ఇంత కక్కసమేల యింతకనియేల?
చంపనెంచిన నింత చాటుఁదనమేల?

అనుపాదములందు నాలుగవ గణముయొక్క కడపటి
యక్షరము గురువు గ నుండవలయుటకు
బదులు రెండు లఘువులు గ మాన్పఁ బడినది.
ద్విపదరచనయందు ఒకగురువునకు మాటు రెండు లఘువుల నుప
యోగించు నలవాటు ఇదివఱకే గలదు. ఎట్లన అయిదవగణము
వాగణ్య గణములలో నేదైన నొకటి యుండవచ్చును.

క॥ ఒక గురువు రెండులఘువులు
నకలంకత సమముగాన వానములు తమలో
నొకడొకడు వీడువడుచుకొ
వికటింపక చల్లు నొక్కవృత్తము దక్కకొ.

(కావ్యాలంకారమాదామణి)

తెలుగుఛందస్సు మాత్రాత్మకముగాన నొక గురువునకు
మాటు రెండులఘువుల నుపయోగించుటవలన నేమాత్రమును గతి
భంగము కలుగదు. కాని శార్దూలాది వృత్తములయందు నియత
గణభంగమువలన గతిభంగముకూడ గలుగును.

నే నీ మాతృనూచించుట, చాల గొప్ప యావిష్కారమని
తలపోసి యీ వ్యాసమును వ్రాయబూనుకొనలేదు. భాషకును
భావములకును దగిన ఛందస్సు మనకు సిద్ధము కావలయును.
ఛందస్సుకొఱకే మనము కవిత్వ మల్లుటలేదు. తెలుగు కవిత్వ
మునకుఁగల వైశాల్యమును సులభవశ్యతయు నితరభాషాఛం
దస్సుల నంగీకరించుటవలన గొంతవఱకు నశించినది. తెలుగు
కవిత స్వచ్ఛందవిహారణియైగాక, శిల్పమునకు వలయు కొన్ని
నియమములకు లోబడి, స్వతంత్ర యగుటకుఁ బెలుగు కవులం
దఁగ బ్రయత్నించుట పరమకర్తవ్యము.

సంఘాలశాస్త్రీ యిట్లు పలికెను:-

ఎవ్వడో వైద్యుడు సాక్షి సంఘమునకు వ్రాసిపంపిన లేఖను జంఘాలశాస్త్రీ యిదివఱకే చదువుచుండెను. అదిగఱ కేమి చదివెనో కాని శేను సభకుబోయినతరువాత నిట్లు చదువ నాగెను.

“లేవు- వానికన్న రోగము లేకగడిచి? ఇంత చిత్ర విచిత్ర వ్యాధి సమాహము పశువుల కక్కడికి? నరుడు తన బుద్ధి మాత్రముచే నిన్ని యపూర్వవ్యాధుల సంపాదించుకొని నాడనుట కేమైన సందేహమా? బుద్ధి రోగవృద్ధికే యుపయోగించినదా? సృష్టించిన వైద్యగ్రంథములు సృష్టించుచునే యున్నారని. వృద్ధియునుగూర్చు రోగములు వృద్ధియునుగూర్చునేయున్నవి. క్రొత్తరోగములకుఁ గారణముల నూహించుచునే యున్నారు. ఆ కారణములను వాళన మొనర్చుటకుఁ బ్రయత్నించుచునే యున్నారు. ఆ ప్రయత్నముల వలననే క్రొత్తరోగములు పుట్టుచున్నవి. వీనిని తగ్గించుటకుఁ గ్రొత్తక్రొత్త వైద్యపద్ధతులు కల్పించుచున్నారు. ఆ పద్ధతులవలననే యెన్నఁడెఱుంగని వింత వింత రోగములు వందలు వేల పుట్టుచున్నవి. నరుడే కెట్టి యోచనలు కల్పనలుచేయక నోరు మూసికొని యుండియెడలఁ బ్రపంచమున నింత రోగవృద్ధి యుండదేమో? పశువులవలె నింత కంటే సహజగుణములైన యారోగ్యములిగి నరుడు పథ్యపు తిండి లేక మాత్ర మ్రుండుటలేక కత్తికోరికలే నూడిపోటు లెక గవంత నుఖముగా నుండునేమో? మనుజునకు బుద్ధియున్నంత కాల మట్లు నోరుమూసికొని పడియుండుట కవకాశమేదీ! వయసుచేరినో యేదైన ప్రమాదముచేరినో దంతము కదలుచున్న యెడల నింతలా యేమిపుట్టి మునిగిడి? నాల్గదినులు నోరు మూసికొని పడియుండరాదా? ఉపల-అది కారుచే నూడలాగిం చుకొనువలె కొకటే తపాతమా- తనంతదా నూడిపోదలచిన వంతమునుగూర్చి నరుని దౌర్జన్య మెందులకు? సరే. ఏలమూసిన కంటిలోటి నోటిధాటి యవకలకక యపాతికరియెద్దకో సో పును. ఆ లోందరలో సరినిచేత జబ్బుపన్నుతో మంచినన్ను కూడ నూడ లాగించుకొని ముఖపక్షివాతమునకో మూర్ఛాకో శోనగును. ముఖపక్షివాతమునకై వైన రాచిన గాటగు మందు లతో కంటిలో నుడుకు బయలుదేరి లోని రసము వారింపఁ జేయును. ఇప్పుడైన సిగ్గుపడి లెంపలవై ముకొని యాతఁ డూర కుండునా? ఉపల. ఆ యెందుకంటి కాపరేమను చేయుచు కొనును. అందువలన నది పూర్తిగ లాట్టపడిపోవుటయేకాక తల తిరుగుడు, మెదటిలో నొకవిధమైన వికృతియుఁగలుగును. దాని వలనఁ ద్వఁలో మతిపోవును. అది తగ్గుటకు తలగూరుపడని, నిమ్మ కాయ ముదనలని మృత్తికాస్నానములని నస్యములని, యిర చందములని, సంకలని కొరడాదెబ్బలని యనుభవించువలసిన యాపదలన్ని యనుభవించి యంత మొందును. ప్రథమమందు బన్నుడ దీయించుకొని దాని పథ్యసానుగా ప్రాణమును బోగొట్టికొనినాడు. వైద్యుడు పట్టుకారుతో లాగినది పన్ను కారు ప్రాణమేయని నిశ్చయింపఁదగినట్లు కలఁబడుచున్నది ఇట్టి ప్రళంఛమందు నిమిసమునఁ కొక్కడు బుద్ధి పూర్వకముఁ దెచ్చుకొన్న మతియేవో రోగకరంపరచే జచ్చుచుండును.

నరునకుఁ బరమాయువు నూట యిరుపదియని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. కాని జనసంఘముయొక్క సామాదాయ కాయవ్యయమిగుల దక్కువగానున్నట్లు లెక్కలవలన స్పష్ట మగుచున్నది. ఆరోగ్య శాస్త్రజ్ఞుల మాకాశయంపైన యాం గ్లేయ దేశమందుగూడ సామాదాయ కాయః పరిమాణము 45.5 అయియున్నది. అన్ని యారోగ్యకాసముల నలక్ష్యముచేయు బయోకాక యవావశ్యకములని ప్రార్థింపన్న బంగాళాఖాత ములోను సపరదికనున్న యరే బి యా సముద్రము లోను గట్టికట్టిపాటువేయ సంకల్పించుకొన్న యారాస్ట్ర వర్తదేశ కమున నా సామాదాయ కాయవ్యయి యెట్లున్నదోవిందురా? ముచ్చడియో ముప్పనికి దక్కువయో యున్నది. మనకట్టియాగో గ్యకాసనోల్లంఘన మెందులకుఁ గలుగవలయునో? శరీరారోగ్య కాసజ్ఞానము నటుంచుండు. మనలో స్వభావ వైసజయవులని న వారందఱున్నారో చూడతిరా? నూటికిఁ బదివంతుచొప్పున నున్నారు. నూర్వలలో దొంబగుగుల కత్తురజ్జానమే లేవప్పుడా రోగ్యకాసజ్ఞాన మెటునుండివచ్చునో? రోగమునచ్చివచ్చుచు చచ్చి పోవుచునేమో యని విచారించుచున్నారు. రోగము

పోయినప్పుడు యాథాత్మాముగాఁ బ్రవర్తించుచున్నారోగ ము తనంతలాను రావలసి వచ్చియుండెను గాని యారోగ్యకాస నోల్లంఘనమున వచ్చినదని వారి మాటామేలేదు. ఉడికి యుడుకుని పప్పుతినినందువలన వారినికే గడుపునొప్పి వచ్చినదని నీ వెనఱి తొడవైన జెప్పినను వందల పప్పుంతయు వాతఁడొక్కఁడే తినె నాయనియు మిగిలినవారందఱు తినలేవాయనియు నందఱకుఁ గడుపునొప్పిరాక యాతనికి మాత్రమే యేల రావలయు ననియు నాడుకుని పప్పునకుఁ గడుపునొప్పికి సంబంధము లేకమాత్రమును లేదనియు నట్టిసంబంధ మున్నదని తలఁచువారందఱు పరమమార్గ లని యు ర వలసి వచ్చినప్పుడు కడుపునొప్పి రాక తీరనియు నతఁడు నిన్నుఁ దలవాఁచుట్లు మందలించును. ఆవకాయ తినిం చువలనఁ గాక చేయలేదు కాక చేయవలసి కాక చేసినది. కుళ్లునీటి లో మునిగించువలన జలుబుచేయలేదు జలుబు చేయవలసి చేసి నది. వేటు సెనగ కాయలు చాడఁ దినిన మవలనఁ బ్రత్యేకము చేయ లేదు ప్రత్యేకముచేయవలసి చేసినది. తినఁగూడని యన్ని వస్తువులు తినినను దినఁదగినవస్తువులన్నియు మితిమీరితినినను, జేకువలసిన పనులు వేళకుఁ జేయవచ్చును, జేయఁ గూడని పను లన్ని చేసెను వ్యాధికచ్చుటలేదు. వ్యాధిరావలసి వచ్చుచున్నది. ఈ సూత్ర మానకు మినహాయింపులేదు. ఇట్టియట్టిపాటుము గలవా రనేకు లున్నారు. వీరిలో శ్రీలంకకముగా నున్నారు. మఱివారిలో ముసలివారు ప్రబల సంఖ్యగలవారై యున్నారు.

ఇదిగాక విద్యావంతులైనను సమాచారముగ వచ్చుచున్న యాచారముల మీఱలేక కొందఱు వ్యాధిని గొనితెచ్చు కొనుచున్నారు. వారిలోను శ్రీలంకక సంఖ్యగలవారే. ఏకభుక్తి యగు శనివారమున సాయంకాలముం దుప్పడిపిండియో మినుప రొట్టెయో తిని వటునాటికి గుండెబురుగుతోఁ దలనొప్పితోఁ గడుపువీరతుతో విలవిలలాడు చున్నారు. నాగులవతి నాడు పచ్చిఁ బిండి చిమ్మి యుండలు తిని యాగ్రాతినుండియే గ్రహణి కలనఁ బరువైదు దిముల నెఱకు బాధపడి చావు తప్పి కలు చున్నారు. తీర్థయాత్రలకై పోయి దారిలోఁ బచ్చిపులుసుమెదు రులు పచ్చిపెర పప్పు పచ్చడి పగులు మాడు గంటలకుఁ దిని వాంతులకు భేమలకు లానై యమద్యము తర వాయి యిన్ని కృత్యములు నెఱవేర్చుకొనుచున్నారు. ఈకారణములవలన మన వారిలో ననేకులు బుద్ధిపూర్వకముగ వారోగ్య కాసనోల్లంఘన మును చేయుచున్నారు. అంగులవలన గలిగిన రోగములచే ననే కులు మరణించు చున్నారు. మరణించినవాడైనను రోగముచే మరణింప లేదనియు మరణింప వలసియే మరణించినాఁ డనియు మనవారు నిర్ధారితకరించుచున్నారు. మృతితల్లి నిర్ణయముగ గూర్చి విచారణ మిప్పుడక్కఱలేదు. ఎట్లులైనను బుద్ధిపూర్వక ముగనో యబుద్ధిపూర్వకముగనో యారోగ్య కాసములు లుంఘింపఁ జూచున్నది. ఏ కారణములచే నైనకేమి? ఆ సేక విధములగు రో గములు నరులలోఁ గలుగుచున్నవి. ఈరోగములు పశుభాతిలో గల్గురోగములకంటే సంఖ్యగాఁ హెచ్చు తీరతలో హెచ్చు. విచిత్రతలో హెచ్చు. వ్యాధి లో హెచ్చు. వాళనకత్తిగాఁ హెచ్చు. ప్రజారోగములకీ పశువిధ ప్రాబల్య మేల కలిగి నదో రవంతిపరిశీలింతము. పక్ష్యములైన ఫలములను భుజించి పరి శుద్ధమైన యుదకమును మాత్రమే త్రాచి మనుజుఁడు బహు గుఖ ముగాఁ బ్రాణయాత్ర జరుపుకొనగలఁడు కాని - మనుజుఁ డట్టి సామాన్యహారముతో సంతుష్టిపండి యుండగలఁడా? ఉచూ భగవత్ప్రసాదితమైన బుద్ధిని బహువుల కంటే నదనముగాఁ గలిగి యున్నవాడు కావున నాబుద్ధిని బాడిచిపాడిచి యుపయోగ పఱచి యాహారము సాధ్యమైనంత రుచిచు. తమగా నుండునట్లు చేయుటకు బానియమును సాధ్యమైనంత యాస్వాదక యోగ్య ముగ నుండునట్లు చేయుటకు మఱితరయాహారమును దినుటకు మఱితర సానియమును ద్రావుటకుఁ బరిపూర్ణప్రయత్న మొనర్చును. చిత్రవిచిత్రములైన నరుచులు చిత్రవిచిత్రమైన మృగమున నుగ్ధః సంఘ జేయుట కుత్సహించును. చిత్రవిచిత్రాతి విచిత్రమహావిధి త్రములైన రుచులు గలిగించుటకు బుద్ధికిన్ని కల్పనలు, నెంత పాత్రాచిత్రము నెంత భాగభాగీర్యము నెంత యర్థవైకల్యము ఎంత కవిత్వవైచిత్రము! వ్యాకరణశాస్త్రముకంటే దర్శన శాస్త్రము కంటే వేదాంతశాస్త్రముకంటే ముందుగాఁ గల్పింపఁ బడిన వేశాస్త్రము! పాకశాస్త్రము. భగవద్గణానందసంధానమున కయి యాయఁబడిన బుద్ధి ప్రకరణమునఁ బ్రధానముగా నెందు లకు నియోగిం పఁపడినది. పొగపు సాగసునకు మసాలా మజాకు- తిరుగతోల పరిమళమునకు. దేవులకయి యుపయోగపడ వలసిన బుద్ధి తిండికయి యుపయోగపడు చున్నది. ప్రార్థనచేసి నెడకల సిన నోరు పన్నీటి మిఠాయిచే నిడుచున్నది. మహాదేశకంఠూ యని పలుకవలసిన నోరు మసాలాపకాడిని మ్రుంగుచున్నది. పా ర్థకలింఁపూజ చేయవలసిన చేయి పమాన్నమును బావుకొను

చున్నది. వడలలోఁ గొత్తిమిరము కాకరకాయ! పులుసులో నీ రుట్టిపాటు పనస కాయ కూరలో నావరోడ్డిగుడ్డులులో తీడిపప్పు, ఆవకాయలో నూచిడి వాసెన లేలకపిండిలో వెల్లులి కడ బూరలలో పలాచసాలా. యిట్లే ఒకటా? ఒకవిధమా? వందలావేలా, ఇన్ని చిత్రకల్పన లెందులకు? జుట్టున వోరూరు టకు-గట్టున గడుపు నిండుటకు-బట్టునఁ జేయటకు. ఇన్ని పనికిమా లివస్తూవులు నరముల కుదేకము గలిగించు నిన్ని గాటువస్తువులు గిట్టునఁ గన్నీరు కలిగించు నిన్ని కారపువస్తువులు రోగములు కలి గించుట కాశ్చర్యమేమి? నీకుఁ గలిగిన కన్నీళ్ళాసందముచే వచ్చినవి కావనుట స్పష్టమేకదా? ఏడ్చుచేవచ్చినవి యెట్టిగి యుండియు నింక నాయెడుచే యేమనవలె? ఆస్వభావమయిన యాగాటునకు-ఆబాధకు-ఆపొంగునకు-ఆజ్వరమునకు-ఆజ్వల్లు నకు ఆగొట్టునకు నీబుద్ధినికేమముచేత నీవలవాటుపడియుంటివి. కావున నీకాయెడ్చు బాడ నలవాటుయినది. ఆచారమయినది. సహజముకూడ నైనది. నెంతతాభ్యాసమువలన నేడు మేడుపుగాఁ దోచుటలేదు ఎన్నిబాధలయినఁ బడి యెన్నియెడ్చులైన నేడ్చి చేయవలసినదేమి? గొంతుమడిఱకుఁ దినవలయును. అంతకంటే శేమి. నీ? అదియెనరువారి నే యన్నివస్త్రాలుచిన్నెలు. కాంతా లోలుఁడు కత్త త్యాగహారకముగా గంజాయి యుండనో నల్ల మందునో చేసికొనిన యెడల నా తిని మీ రేమను చున్నారు? తుచ్చుడనుచున్నారు. చిత్రకాల్పకు క్కయ ను చున్నారు. వాడట్టివాడైనప్పుడు అధిక రుచికొఱకు నత్యా హారముకొరకు మెంతిమెరుగులో నావూద్ద కలిపినవాడుమాత్ర మెండఁజేయులో రొయ్యపప్పు కలిపినవాడు మాత్ర మెండఁజే? పకాడిలో గ్రహ కలిపినవాడుమాత్ర మెండఁజే? వాడెండఁజే పిండికూడ ట్టివాడే. వారి సుఖాధికత కొఱకు (Núcio vanica) వేసికొన్నవాఁ డెట్టివాడో పె సరట్ల పలాపులో వెల్లులిపసాలా వేసికొన్నవాఁ డెట్టివాడే వెల్లులిపాయలు నూరికాల్చు రామకొనునెడలఁ గాళ్లు పొక్కు లెక్కినవి గదా అవి కడుపులోనికి వెళ్లిన పిమ్మట నీ ముగము చూచి నీ తండ్రి బిల్లకచ్చుఁ జూచి నీ తాతకుండలములు చూచి నీకు రోగము కలిగింపకుండ మారకుండు ననుకొంటివా? ఆశన విషయకకల్పనా వైచిత్ర్యవే నారోగ్యము జనులలో ముఖ్యము గా సిద్ధించుచున్నది. ఇవి మనము బుద్ధిపూర్వకముగ దెచ్చుకొను చున్నది కాని యది రంపలవచ్చినది కాదు.

తరువాత ఏదోవృత్తి చేసికొనకుండ మనుజునకు జీవయా త్ర గడదునా? ఈవృత్తులలో న సేకములు రోగములు జేయునవి. మట్టుపనివానికి గూన, గుట్టపు సవాయనకు మూలకంఠ, మాఁటినికి గుండెనడ, తాలుచెట్టు-వారికితయ, ఉక్కుంత గాయకున కుబ సము, వణిజున కండవారము, మోటారునడుపువానికి నేత్రోష్ణ, వైద్యునకు సాంక్రామిక వ్యాధి, కవిత్వము చే ప్పు వానికి, బిచ్చి వాచిపనివాని కండరకుసు సము, మఱి యొక నికి మఱి యొకటి యుం: దఱుగా సిద్ధించును. ఇదిగాక ప్రభువుల యెదుట చాలసేపు నిలువఁబడి వారి నెలపులేకుండ పదలుట కంకాళ మెంతిమాత్రములేని భటులకు మాత్ర పురీష విస్తర్జము లావ్యక్తకయినపుడు లేకపోవుటవలన గర్భాశయ రోగములు కార్యపురోగములు నాంత్రికాశ రోగ ములు మూత్రకోశ రోగములు కలుగును. రాజుగారి వదాన్యత చే దనకు సిద్ధించిన వస్త్రములు కంఠాణములు కాంచనము వొక్క సువర్ణములో నెగిరిపోవును గాని తన లోభమునఁ దనకు సిద్ధించిన కీళ్ల వారము మాత్ర కృష్ణము మందాగ్ని చచ్చిన దాఁక నిలిచి యుండును. నీవు రాజవేలలో సంపాదించు కొనినది ఋజుమూడి సాలలేకాదు. వెన్నుమూడి రాచపుండు కూడను.

ఇక మఱియొకటి. మేజువాటిల మూలమున సర్కునుల మూలమున నాటకముల మూలమున సినిమామూలమునఁ బడుచు భార్యల మూలమున రాత్రులు చాలసేపు మేలుకొని యుండు వారికి రోగముల కభ్యంతరమేమి? కన్ను మూయవలసినప్పుడు తెఱచినను రోగమే తెలువవలసినపుడు మూసినను రోగమే. కంటితోఁ బిట్టలా మాత్రము గట్టిదనుటకు సందేహమా!

తరువాత సాంక్రామిక వ్యాధులనుగూర్చి రకంఠ వైపు వలసియున్నది. ఇవి స్ఫోటకము విహూచి గ్రహణి ఆంత్రజ్వరము మొదలగునవి. చేతులు పరిశుభ్రముగాఁ గడుగుకొనక పోవుట వలన నెన్ని సాంక్రామిక రోగములైన సంభవించుచున్నవి. చేతు లిట్టె చుట్టె నీటి పాత్రలోఁ బెట్టి కడుగుకొనిన లాభము లేదు. ధారావంతమైన నీటితో గట్టిఁ గడుగుకొనవలయును. గోళ్లనందు లెత ఛాందసముఁ గడుగుకొనిన న. తమంచది. మొకలు గోళ్లు లేకమైన బెనగ నీకుండఁ దలుచుఁ దీసివేయిం చుకొను ముండవలయును. సందేహస్పదమైన వస్తువును గూడఁ

దాకాగూడదు. కన్నము చాలక తాకుట కట్టకీం చు నెడల నాచేతులతో దలగాని పెదవులుగాని వస్త్రములు గాని తాకుటకే వెంటనే చేతులను గడుగు కొనవలయును. చేతులను గడగ కొనుటకుం దిండి కంటే గుంపుడు కాను కంటే బడకు ధమైన మట్టి ఒహు ప్రశస్తము. దోషము వాక్కులనుకొని తన యం దిమిప్పుకొనుటలో నుట్టవంటిది మఱియుక్కటి లేదు. స మస్తదోష భోగ్యత్య గుణము మట్టిలో నున్నది. మనవారి వృ త్తికా స్వాసములు నిర్లక్షములు కావు. నీటి కాకి మున్నులు కావు మట్టితో నిప్పుడేకక వ్యాధులు కుదుర్చుచున్నాయ. ఈ యంశమును గూర్చి యిప్పు డింతకంటే నక్కట లేదు. సా క్రా మిక వ్యాధుల కలని జననాశమున కంతకును ముఱికిచేతులే మూల కారణము. అపరిశుద్ధ సాద్రము లాచరించుచున్న జననాశన మన్నివర్తతమలైన జేయజాలవు. అనీకంపములైన జేయ జాలవు. ఏదియో యొక్క సాంక్రామిక రోగమునకు గూర్చి రవంతి యోజితము. ప్రైసాయడ్ జ్వరమును (అంత్రవ్యాయు) గూర్చి యోజితము. ఈజ్వరము సాధారణముగా వృ క్షిన్న ప్రవేశమైన పిచ్చుల సారంభమై అనగా జ్ఞాన నెల చివర వారం భమై అక్టోబరు చివర కజవండును. అన్ని విధములైన యంటు రోగము లకదియే ప్రధాన సమయము. ఈ జ్వరముకూడ మట్టి వలెనే యన్న పానాదుల మూలమున గర్వసాధారణముగా వ్యా పించును. పాలు పిదుటకును గూర్చి బహు శ్రద్ధహీనపరలయు ను. పాలు పిదుకు వాడు తన చేతులను మట్టియో నేడెయో పెట్టి ధారోదకమున హుజాగ్రతగా గడుగుకొనిన పిచ్చుటగాని పిచ్చు కుట నారంభించుచుండును. ఈ జ్వరసంబ ధమైన నూత్న క్షమి పాలలో బహు శీఘ్రముగా వ్యాప్తి చెందును. పాలువైక బరి శుభ్రముగా నున్నను దానిలో వివక్రములు ఒహుశీఘ్రముగా నుండి ప్రాణములకపాయకములై యుండునప్పుడు, ఒక గొప్ప వైద్యుండు పరిశోధించి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "ఒహుపరిశుభ్రమైన పాలలో 78 నూత్నక్షమిలున్నవి. అవియిరువది వాల్లు చులలో 60000 అయినవి. 48 గంటలలో నవి 1000000 అయినవి. ఏడు దినములలో 48000000 అయినవి. అంగళ్లలోని మిశాయి మొదలగు పదార్థములు గాని వీధుల వెంట నవస్త్రబడు పెసర పుణులు నావిడలు మొదలగు వస్తువులుగాని రుచిమాడం గూడదు. సకలదా తాకనైన గూడదు. అనెనులు భుజించు చున్న యన్నాశ్రములలో నొకని అడ్డకాని, యొకని వెంట కాని యొసేసిక కాని యెంతమాత్రమును స్పృశింపగూడదు. అచ్చటనున్న పుస్తకములుకాని కాగితములుకాని తాకగూడదు. అట్టి మోటాయబ డ్డుగాని బ్రామబ డ్డుగాని స్పృశింపరాదు. గొప్పగొప్ప పావులలోని మేడమె ట్లెక్కవలసి వచ్చినప్పుడు మెట్టపక్కనున్న కటకటాలు తగులకుండు వానిమీద బ్రమా దవశమున జేయవలెనంద బట్టచెంగైన వానికి దాకనియకుం డ నెక్కవలయును. ఇన్నిమాటలే? ఈచేయబట్టుకొని యా చేయి కడుగుకొనవలయును. అచేయి ముట్టుకొనియీచేయి కడు గుకొనవలయును. ఈవిషయములం దెంత భద్రముగ బ్రవర్తించు రో యంత జేయవలెను. ఈ కాసనము లుల్ల ఘించువాడు సం ఘమున కల్లద్రోహి. దేశమునకల్ల ద్రోహి. ఒక్కని యబాగ్ర త్ర మూలమున నొక్క పట్టణము నాశనము కాంచును. ఒకని యన్నములో బహుళముకలిపివాని ద్వీపాంతరక్షయో మరణితుయో యగుచున్నది. పాపాణము పెట్టినవాని పాపము వలన నొక్కప్రాణమే పోవుచున్నది కాని పశుభి నిందని చేతులుగల వాని పాపమువలన బడివేలపాణములైన బోవు చున్నది. ఇది యెంత మహాపాపమో యోజింపుడు. దీనికేమి శిక్షయన్నది? ఏమియు లేదు. ఇక్కడ లేనంతమాత్రమున నక్కడలేదని యెవరు చెప్పాలను? సందేశ. వైద మైన వస్తు వేదము స్పృశింపనేకూడదు. అనేక కుటుంబపాపణ భురిణు లగు మహారాజులు సాయుధుల స్పృశింపనేకూడదని చెప్పుదురు. ఇది యెంత దివ్యకాసనమో, దీనిలో నెంత గంభీరాధమున్నదో! ఎంత ప్రకృతికాస్త్ర రహస్యమున్నదో! డబ్బుకంటే డేశ సం చారి ప్రపంచమునగలదా? స్పృశింపు వాని తలక్రింద దిండువు పుగఁ జెట్టిన యాపాదు సోదె చప్పు మాదిగవాని చేతివీరాయ గా నేడె తామరగల కొమటివాని గల్ల పెట్టెలోబడి యట నుండి పాదపూజా దక్షిణపూజముగా బహుమానగారి చేత బడి యాతనియొద్ద గుర్తరొగమునై మునుపుచున్నను మిన్ను నేర్పకుండరదన రొంటినుబడి చుటనుండి యంతకంటే నేవ్యా మైన మఱియుక్కవోటికివోయి యొక్క దినమునైన గాలు నిలువక దిమ్మదిరుగు డబ్బు మాటెన్న దిమ్మదనముగా బ్రదుక వలసిన యనేక సహస్రగుటుంబ పోషణచేయగ నవసరపుని హస్తమున బడవచ్చునా? సుమస్త సాంక్రామిక రోగములను వృద్ధిచేయుటలో దైవసంతి పనికిపాటి పదార్థము ప్రవచ

మున మఱియుకటియోడి అట్టి డబ్బు నెవరినైన దాన మీగు వలసి వచ్చినప్పుడు దాదాపూర్వముగ నేల యాయవలయునో యిప్పుడు తెలిసినదా? నలనిపాపము లాతని ధనము నాశ్ర యించియుండునని పెద్దలు చెప్పినమాట నిర్లక్షమైనదికాదు గదా? ధారావంతమైన యుధకమునక జేతులు కడుగుకొనకుండు నే పనియుం జేయగూడదని యిదికాటక జెప్పియుంటిని. వనమ సాధారణముగా కుటచేయు నోకరు లెంత యపరిశుద్ధ లో యెంత ముఱికివాలో యెంత యెడ్డవాలో యెంత దుర్గ భ ఘాయవ్యూహో చెప్పవలయునా? వంటయి డ్డు నడ్డన సాలలకుం గొంతచాటుగ నుండుటచే నోకరుల నందుకొన్న భాగ్యవంతు లు బడుదాచున్నారు. కాని వాటిభేదముతో వారము దినముల లో బహుపదింపకలినననుట చేమైన సంశయామా? దాకంగా బడు చేపను తాత్వికై నుండుకొని నట్టి వంటవాండ్రను మన్ను గొప్పైపించుతోడ ఒడ దొమించిన పిదపగాని వారి కంట కాలుగానిక బోనీయడమో? గొళ్లగా మట్టి యంచుకొన్న 0000 ను గోదాకలో వారము దినములు నానబెట్టిన పిచ్చుటగాని ప్రాయ్యయెద్దవ రానీయగూడదే ఇద్దలు సా హేయము చేసి యొక పల్లెలములోని వంటకమును భుజించిన పిచ్చుట వారికంట వాం ద్రాపల్లెలములను వంటదిల్లోనికి దీసి కొనిపోయిరి. అపల్లెలములను గడిగి వేటికొకపదార్థము వానిలో నుంపకలినయన్నది. "జిల్లీలావ" అని యింతలో ముసలిమాను లు కేకవైచిరి. ఆ పల్లెలములను మంచితీర్చునక గడిగి యార్చి వాలో నూతన పదార్థములను బెట్టుటకు కృషిచాలక తులుకులైన నాపల్లెలములలో నమిని గుడ్డతోడబడి కొత్త వంటకముల వానిలోనుంచి తీసికొనిపోయిరి. హాహ! ఎంతదానిక కృత్యమో! ఎంతకంటే మహాభారత్వములు మీ వంటయిం డిలో జరుగుచున్నవి. చెప్పందగు సరికదా! కృత్యంపనైన దగ దు అట్టివారివలన నాం బ్రవర్తవ్యాధి వృద్ధిమై వ్యాపించుననుట కేమైన సంశయామా? దాధ్యత ప్రయతన నొకరచే వండించు కొనుటకంటే కృత్రిమచే వండించుకొనుట సర్వోత్తము కా దా? వారైనను నున్నానై యత్యంత జాగ్రూకతతోడ జేతు లను గడుగుకొని వంట చేయవలయును. పచనకాలము దాచేతు లతోనే కనుపును స్పృశించిన నైకరే దిరుగ జేతులను భద్ర ముగ గడగొనవల యును. పుణ్యస్త్రీలకు దణయ కరస్నాన మున కవకాశములేని హేతువున వింతపుత్రలే పలు వంటచేయు ట యాచారమై ది. నోకరులచే గాక భాగ్యచేతనే తమలపా టలు చిట్టించుకొనవలయును. ఆమెయొను వానిజుట్టునప్పుడు ప్రేక్షతోడ దలను గోకికొనుండునట్లు చెప్పకలెను. ఎంతభద్రముగ ప్రవర్తించురో అంతమంచిది. ఎంత తిరుగుక జేతులు కడిగి కొం దుతో అంతమంచిది. ప్రాణముతోడ జేనపని. బద్ధకము కలదు. అలత్యము తగదు. అశ్రద్ధ పనికిరాదు.

అంత్రవ్యాయువచ్చి కుదిరినవా రయిదు మొదలుకొని దాదాపూర్వ బదివారముల కఱకు తద్వ్యాధి నికరులకు వ్యా పింపజేయుటకుం జాలియుండును. నూర్గుటిగా నయిదుగురి వ్యాధిని బ్రదికి యున్నంత కాలము కూడ వ్యాపింపక జేయదురు. వారు చచ్చిన పిచ్చుటగాని వారి కీవ్యాధివశక్తిపోదు. అజ్వర మంత భయంకరమైనది. దానివిషయంతి భూమిమైనది. దానిపట్లంత ప్రబలమైనది. నీటిగా మంచుచేతులు ప్రబల కొంపలెంత ముం చుచున్నవో యూహించుకొను సంజీ తెలివి యెవ్వరికో కాని లేదు. మనవైద్యులలో గొందఱు రోగి చేయించి తమచేతిని నేలవై టుక్కుటకునక గొట్టుదురు. ఆ మాత్రమున కే యా నూత్నజీవులు క్రింపక బడిపోవునని వారి నమ్మకము. మఱిగొంద ఱు చేతులుగడిగి కొండులు చేతులు గడిగి కొనుటయే విప్రాచార ము. రెండవది రెండవపక్షము చేతులుగడుగుకొనకుండుక జేయి చూచుచుట్టియు జేయించి చేతులు గడగొననట్టియు వైద్యు డు ప్రత్యక్ష యనుచుండు. కరముల్లిలు తఱుమగా బరిశుద్ధిపఱచు కొను సదాచారము కల్లిదండ్రులు పిల్లలకు అన్నితనమునుండి యే బోధింపవలయును. కొంతకన్నమైన యాచారమయ్యును ప్రాణసంరక్షణముతోడ జేనదగుటచే దాని వారచే దవ్వక యభ్యసించక జేయవలయును. అంత మహాభికావనము కలిగి కన్నులు కాని యొకరినొకరు ముట్టుకొనక వగదు. మనలో నొకరి నొకరు చూచుకొనుట కిద్దరించినప్పుడు చేతులు నోడించుకొని యన్యోన్య నమస్కార మొనరించు కొందురు. ఇట్టి సదాచార ము మనలో నుండగా దాకావ్యులలోని కంచూల మవ్యాధిను సనచారు పనికిలన పోవునై యుండునుచున్నారు. పాశ్చా య్యులలోని యావట్టుపాటుకాస్త్ర యెంత తమాశ్రమునగాదు. పుట్టుపూర్వంబున నొకరినొకరుమో మీ కిప్పుడు తెలియక పోయి. కన్నకొని సదాచారమును పడలుటగొం బుకొను దురాచారముగా వై పడవేసికొనుటలో మనహాసంబ మహాభూ

యలు మత్యుక? ఎంతనపు మనది కొడుగడ. వైవాది కామ భేమపు. ముదిచీకు, వైవాది చేక్షి. ముది య. టకుండ, వైవాది యవంజి కొండ. ఇట్టి దుర్బుద్ధి చేతనే కాదా మొదటిసంపదయ సర్వవిధి సమంజసమైన జాతీయత్యమును జంపుకొంటిమి మన దేశమునకు దగిన మనజాతీక దగిన, మనకాలమునక దగిన, ఒట్టొట్టు మనవారు మనకర్పాటుచేసి యుండగా, గ్రమ్మదలకు ప్రముఖల గాలికి గాలి అవసర కృత్యముల నివహించుకొనుట కత్యంతమైన సులువు అన్నిభయము కలిగిన వెంటనే యట్టె యొక్క యూపుతో నూడదయిటు కవకాశమున్న ఒట్ట కట్టు మనవారు మనకర్పాటుచేసియుండగా John గారిని జూచినపుడు పొంతయరటికాయ పోలికగా బంటుమతో నిద్ర పడిన నిశ్చేతనదగినదో తెలియకుండున్నదే. సంకల్పిరమున కయిదుమాసములు 114 వు దాటి నూటికి దిసి మహామైత్రచే మరగిమంజములో మాడపోవుచున్న నీ కీమజులమీదనుండి కిగించిన తోలుపటకాతో నున్న ప్లాసలు పట్ట మొదలుకొ యను కాసంతయిన చింత గలుక పోవుట నీ ప్రాయులగు మహ యుల మహాపాపముగాని మఱియుకటియో? ఇప్పుడెప్పుడో రవంత ప్రకృతిగారి తిరిగిద కదా కొయ్యతై చాపలకారి. చి మెట్టాదిగించి కాపుదలకొఱకు డమానుచేత వదిలుగాక ట్టి ప్రవాహమున కెదురెట్టుటకు బ్రయత్నింపగా - ఇదేమికర్మ మో! ఇదెంత మహాపాపమో! ఇదెంత ప్రాణహానిక పడక కెక్కడజూచిన దూలుక - ఎక్కడజూచిన వీటులే ప్రా వ్యాకా ప్రావ్యాణ వైరమున దైవ మరణము పడకమార్గాలో బడినప్పుడీ జాతి మనిగిపోవలసినదేకాని యింక డేలుకేమైన నాధారము కలదునున్నదా? సాక్షి గారూ! మీరీ యంత మును గూర్చి యనేకపర్యాయములు ప్రశంసించి యున్నారు. ప్రాసంగికవశమునక జెప్పితిని గాని మీకంటే కెక్కువ సాగను గాక జెప్పాలనని చెప్పియుండలేదు. తమింపుడు.

ఇదిగాక-రోగన ల కారోగ్య కానోల్లంఘనముకంటే వృత్తిభేదములకంటే, కృషిసములకంటే బ్రధానకారణమైనది మనస్సు సంకతించితయే సర్వరోగములక గారణము. భర్త లకు భార్యలను గూర్చి బెంగ, భార్యలకు భర్తలనుగూర్చి వణింతబెంగ; తండ్రికి, గొడుగులదెంగ, కొడుకులకు దండ్ర బెంగ; కొడుకులవిషయమై కొండండబెంగ, మాతలను గూర్చి యల్లరబెంగ; చావకుండనున్న ముసలివారిని గూర్చి బెంగ, చచ్చినవడుచురాండ్రను గూర్చిన బెంగ, అన్నదానితో సంతు ప్తిలేని బెంగ, దేనిం లేదనిబెంగ, అస్తిదానలేనిబెంగ, అప్పు తీర్చలేని బెంగ ఇంక నెందులకో బెంగ. మఱి యింక నెందులకో బెంగ, ఎన్నియని చెప్పగలను. ఇన్ని బెంగాలు గల నీ మనస్సు నాల్గు మాయలంటున్న పూరికొంపలానున దెవరి మందన మండక, యాతీపోను నాతీపోక, రాజరాజ కుమిలికమిలి లోలోపలనే కాలికాలి యొక్కొక్క ప్రక్కనుండి కూలికూలి యేడ్చుచుండగా నీకు బాధ్యుల యాశ్చర్య మేమి? పక్ష వాత మాశ్చర్యమేమి? జ్వరమాశ్చర్యమేమి? జ్వరం మాశ్చర్య మేమి? అక్షిరోగ మాశ్చర్యమేమి? అందవాతమాశ్చర్యమేమి? నీకు జ్వరమువచ్చుటచేత నీవు లంఘనములు చేయుచుండుటలేదు. నీవు లంఘనములుచేసిన హేతువుచే నీకు జ్వరమువచ్చుచున్నది. తెలిసినదా? నీకు మందాన్ని చే నిద్రపట్టకపోవుటలేదు. నిద్ర పట్టకపోవుటచేతనే మందాన్ని రోగము సిద్ధించింది. తెలిసినదా? మీ క్షిరోగముచేత నీవేడ్చుటలేదు. ఎప్పుడు లోలోనే వేడ్చుట చేతనే నీకు మీ క్షిరోగము వచ్చింది తెలిసినదా? మీ రోగ ములు మీరు కుదుర్చుకొనవలసినదే కాని మీరు భగవంతుడైన మాట దక్కునట్లు మండిచులేదు. మీ రోగములకు భగవంతుడైన బ్రహ్మకూత్రములు పనికివచ్చును గాని బాహ్యము బహుకాశ యము పనికిరావు. మీ రోగములు కుదుర్చుకలవారు వేదాం తులుగాని వైద్యులుగారు. అందుకొకమట్ట - పోయిన దినము లేరో పోయినది. ఇప్పుడై లెంపలు వైయకొని యయకాల స్నాన మాచరించి యుపవిష్ట వ్యావ్యము పఠింపుడు. అప్పుడు కాని మీరోగములన్నియు రూపుమానిపోవు. జ్వరమువచ్చి నప్పుడు సన్నిపాత వై వికంటే సున్నుకాతీయ మెక్కువ పని చేయును. కాక చేసినప్పుడు కులాభివృద్ధికుంటే గనే ద్రమో తుణ గాధతుగావకుంటు - ఊ. లెండు. ఇక నుండేహింపకుడు లెలవైచున్న బంగాళో ప. వివేచకు భూమి మట్టుచేసి జేప కాంతుము పింక యుంపుడు. చుట్టలపై టైల సిగరెట్లపెట్టల మూలక బాజువైచి రుద్రాక్షులలు గోమధులు మూలల నుండి వైకేదీయించు. పనికిమాలిన కాస్తే నోర తెలుపుట మాని ప్రాణానూతులునై ముక్కుమూసికొనుచు. ప్రాణి సాచా యుల వలంబించి నీరోగ ద్వీపమున్నుపన్నులై యుం దుండు విధాన్లు. ఏమే కాంతి క్కాంతి క్కాంతి.

క్రీడాభిరామము; శ్రీనాథునికి
దానితోనున్న సంబంధము*

పరిశ్రమ విద్య

చేతిపనులు నేర్చుకొనువారికి ఫోటో గ్రాఫరును, ఆంధ్ర పత్రికా ఆర్టిస్టు అయిన ఎన్. గోపాలస్వామి నాయనిచే ననుభవమును బట్టి వ్రాసిన తెనుగు గ్రంథములు. ఇం దనేక ప్రతిమలు పనులు చేయురీతిని ఉండుటచే నెట్టివారును నితరుల సహాయములేక నేర్వవచ్చును.

భార్యగ్రహణతంత్రము 1 భాగము:— ఇందు ఫోటోలు తీయువిధము, దేవలింగు రీతిచింగు పద్ధతులున్నవి. వెల 3 అణాలు. డిటా 2 వ భాగము 1 వ భాగమున అభ్యాసులకు కఠినము లని విడిచిన బ్రామే దేవలారి, ప్లాజిన్ లైట్ విచిత్ర ఫోటోలు, వేతిగుడ్డలపై ఫోటోలెత్తుట, కంటికి కనబడకయ్యుం డి కావలసిన కనబడునటుల జేయు వివిధతంత్రములున్నవి. వెల 3 అణాలు.

విద్యార్థుల 1 వ భాగము:— లోహముల జేయుట ముద్రాతర సిరాలు, వ్రాతసిరాలు, సబ్బులు, పెంట్లు, రబ్బరు బొంపులు, ఎలక్ట్రిక్ బ్యాటరీలు, బెర్, ఎలక్ట్రిక్ లైటు, లైటు గ్లాసు, ఎచ్చింగ్, కొవ్వొత్తులు, అగ్నిపుల్లలు, మనమే చేసికొన నేర్పును. వెల 8 అ డిటా 2 వ భాగము:— ఫోటోలకు కావలసిన సామానులు, ఎలక్ట్రిక్ క నెక్సులు, శ్రుతిపెట్టెలు, రకం వారి సబ్బులు, వివిధమైన పెంట్లు, సిరాలు, పన్నీరు, అత్తరులు, వార్నిషులు, బ్రెండింగుపనులు ఇంకా అనేకవిధములైన పనులు గలవు. వెల 8 అణాలు.

చిరునామ ఎన్. గోపాల్ అందు కంపెనీ,
7, వినాయక మొదలి వీధి, సామలకూరుపేట, మద్రాసు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుడయొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునపు యముగాని, ఈమాటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయె డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగీకరము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదము, కళత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖిలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జరుగబోవు ప్రతిసంగతిర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, క్రాంత్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, ఆగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యాప్తు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విక రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు ఆగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథ ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూకర్మవిషయద్వార మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-0-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తిగా సిద్ధముగా నున్నది. 300 కేజీలు ఇందు లగ్న స్థూలము, గ్రహస్థూలము, భావస్థూలము, మధ్యస్థూలము, పాదశక్త్య, అప్తశక్త్య, తాత్పర్యగోళముగా నుమాగు 1000 ప్రమాణ స్థానములలోను, విశేషాంశములలోను ద్వంద్వ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభమైన ఆత్మవ్యవస్థముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపను చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్తుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0-0 లు.

అలస్యమైనవో ప్రతులు కొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(గోదావరిజిల్లా)

ఫలవృక్షముల వ్యవసాయము

VI

మామిడి

చెట్లను నాటవలసిన సమయము
నీటిని నిలుపుకొనెడు నల్ల నేలలలోను, రేగడ నేలల లోను, 35 మొదలు 40 అంగుళముల వర్షము కురిసెడి ప్రదేశ ములలో, గొప్పవానలు ముగిసినవెంటనే నాటుట మంచిది. నీటిని నిలుపుకొనని ఎట్టనేలలలో, 50 మొదలు 70 అంగుళముల వాన కురిసెడి ప్రదేశములలో వర్షాకాలారంభమున సహజము నాటవచ్చును. కాబట్టి వర్షాకాలము నాటుటకు మంచిసమ యము. లేదా, నేలలు నీటిని నిలుపుకొనెడి స్వభావ ముండిన బంక నేలలును, నల్లనేలలుగా నుండినయెడలను, వర్షము 50 మొదలు 70 అంగుళములవరకు అధికముగా కురిసే ప్రదేశ ముగా యుండేయెడలను, చలికాలమందు నాటుటే శ్రేష్ఠము.

నాటవలసిన విధము

చెట్ల పరిమాణము, జాతి ననుసరించియు, చెట్లమాదిరి (అంటు మొక్కలు) ననుసరించియు, భేదించును. ఒక్కొక్క తుండునేలలో, ఒకేజాతికి సంబంధించిన ఒకేకపు చెట్లను నాటవలెను. నేల ఎత్తుగానుండి, నీటిని నిలుపుకొనని మాది రిగా నుండి నీరు సోయుటకు కష్టముగా నుండేయెడల దృఢమైన జాతిమామిడి విత్తనములను నలుబదియడుగుల దూరమున వానలు కురియ నారంభించినవెంటనే, నాటవలెను. మామిడిమొక్కకు బలమైన వేర్లుండుటచేత, నాటిన మొదటిసంవత్సరమే ఎండ కాలమందు నీరు పోయకపోయినను, బాగుగనే పెరుగును. మూడు నాలుగు సంవత్సరముల కాలములో, మంచి జాతి మామిడి తో ఆం టు కట్టుటకు అనుకూలముగా నుండును. (అంటు కట్టుటలో అనేక మోస్త రుండును. చెట్టుపట్టు అంటుకట్టుట, ఈసందర్భమున మంచిది. ఈ పద్ధతిని తరువాత విశదపరచెదను.)

చెట్టుపట్టు అంటుకట్టుటచేసెట్లు విశేషముగా కాయలు కాయటయేగాక, పండ్లస్వభావము ఎక్కువబాగుగ నుండును. అంతేగాదు. చెట్టునూడ, ఇతర అంటుకంటే నెమ్మనకాలము జీవించియుండును. ఏలనన వాటివేళ్లు కదల్చబడలేదు. తొట్టలో కట్టుబడిన అంటుబిడయములో, వేళ్లు భారముగా పెరుగ జాలకపోవుటయేగాక, తిరుగ నాటుటవలన వేళ్లు నష్టపడును. చెట్టుపట్టు అంటు కట్టుకలవారు లేని ప్రదేశములలో, సామాన్య అంటే నాటవలసినవచ్చును. ఇరుప్రక్కల 30 యడుగుల దూర ముండునట్లు మామిడిచెట్లను నాటవలెను. కాని పెద్దవిగా పెరిగెడి జాతిని, ఎక్కువదూరమున నాటవలెను. బలమైన నేలలో, నీటిని బాగుగ కట్టి, ఎరువును బాగుగ వేసేయెడల, ఎక్కువ దూరమున నాటవలెను. గోతులు త్రవ్వటకు ముం దుగా రెండుమూడుమార్లు దున్ని, చదరవరచి, మూడడుగుల పొడవు, వెడల్పు, లోతుగా నుండునట్లు త్రవ్వవలెను. రెండో వారములకాలము గాలి పారించి, చెత్తగడ్డి వేసి తగులబెట్ట వలెను. క్రొత్తమట్టిలో కులిక ఆకులను కలిపి గోత్రని నింపి, నీరు పోసి, తరువాత నాటవలెను. క్రొత్తగా నాటిన చెట్లకు పగలంతకు మూర్ధ్వకవిశేషముగా నుండగూడదు. 30 యడు గులదూరమున నాటుటవలన, ప్రథమమున అరటిచెట్లు కూర గాయలు మొదలయినవి చెట్లపళ్లన వైచేయవచ్చును. ఆందు వలన చిన్నమామిడి చెట్లకు కొంతనీడ లభించుటయేగాక, మొదటి మూడు నాలుగు సంవత్సరములను కొంతభాగము పొంద గచ్చును. అరటిచెట్లకు ఎరువు వేయటచేతను నీరు కట్టుటవల నను మామిడిచెట్లు బాగుగ పెరుగును. కూరగాయలను వైచు చేయుటవలన అరటిచెట్లు విహితము వృద్ధి కె వచ్చును. నేలయంతయు, బాగుగ దున్నబడి, ఎరువు వేయబడి, నీరు కట్ట బడుచున్నందున, నేల గుల్లబాటి, వేళ్లు బాగుగ వ్యాపించును. గాసి, కబ్బ, జొన్న, కొత్తి మొదలయిన వైచు చేయగూడదు. చేసినయెడల మామిడిచెట్లకు కావలసిన యాహార మంతయు వై త్యభాగ్యములకు వినియోగపడును.

వ్యాపింపజేయుట.

విత్తనలను, చెట్లకు అంటుకట్టుట చెట్లదగ్గరకు తెచ్చి కట్టుటవలనను, చెట్టుపట్టు అంటుకట్టుటవలనను, మామిడిని వ్యాపింప జేయవచ్చును. శ్రేష్ఠమ మోపండ్లు, అంటులన లభించును. కాని పెంకచెట్లనుండి లభించవు. పెంకచెట్లనుండి లభించుపండ్లు తల్లిచెట్టును పూర్తిగా పోలియుండవు. చెట్టుకు కట్టిన అంటుచెట్ల పండ్లు చెట్టుపట్టుకు కట్టిన నాటికంత పెద్దవి గావు. కాని ఈ చెట్లు అంతకాలము జీవింపజాలవు. అంతవల

మైనవికావు. చెట్టుకుకట్టిన అంటుచెట్లకును, పెంకచెట్లకుగల మంచి గుణము లన్నియు, చెట్టుపట్టుకు కట్టిన అంటు కండును. పండ్ల రుచియుండును వాసనయుండును అంటుచుండు వ్యత్యా సములేదు.

చెట్టుకు కట్టెడు అంటుకును, చెట్టుపట్టుకు కట్టెడు అంటుకును కావలసిన మొక్కలను సిద్ధపఱచు పద్ధతులు రెండి కిని రెండువిధము లయిన మొక్కలు కావలయును.

(1) చెట్టుకు కట్టెడి అంటుకు మొక్కలు.

చిన్న తుండునేలను, తొమ్మిది అంగుళముల లోతు బాగుగ కుళ్లగించి, క్రిందినేలను గట్టిపఱచి, వానలు కురియనార్థ భించిన వెంటనే, దృఢమైన జాతిచెట్లమొక్క బాగుగపండిన పండ్ల పెద్ద బరువైన పెంకలను నాటవలెను. క్రింది నేలను గట్టి పఱచుటకు కారణము, మొక్కలవేళ్లు చాలలోతునకు పోగూడ దనియే. తిరిగి వాన కాలము వచ్చునంతవరకు, కలుపు తీయుచు నీరు పోయించుచుండవలయును. పెంకలను నాటిన మూడునాలుగు నెలలకు, అనగా చలికాల మందు, ప్రతిమొక్కకును, యీ ఎరువు మిశ్రమముతో కొం చెము వేయవలయును:— 50 రతులు గొట్టెల పాతపెంటికలు, 2 రతులు బూడిద, $\frac{1}{4}$ రతి పొటాషియ సత్రికము, మరల వర్షాకాలము వచ్చినపుటికి, ఎక్కువగానుండెడి నీరంతయు గ్రవించిపోటకు పెద్దదండ్రములు గల తొట్టలో, ఒక్కొక్క తొట్టిలో నొక్కొక్కటివరకు మొక్కలను తిరుగనాటవలెను. తొట్టుకు వేసెడి మట్టిని ఈవిధముగా సిద్ధముచేయవలెను:— 2 పొట్లపిట్టనున్న లేకనల్లమున్న; 1 భాగము మల్లినయాయలు, 1 భాగము గొట్టెలపాతపెంటికలు లేదా కుట్టుపుట్టి (పొత్తిది) తొట్టలోతిరుగ నాటువచ్చును, వేళ్లు మోలకులకుండా నాటు వలయును. తెగిన వేళ్లకు పడునైన కత్తితో కుభ్రముగా నరికి వేసినయెడల చిన్న వేళ్లు మొలచును. కుభ్రముగా కోయనియెడల వ్లు పోయి, మొక్కలు వృద్ధిచెందవు. వేళ్లకును ఆకులకును పర స్పర పరిమాణము సరిగా నుండవలెను. వేళ్లు కొన్ని నష్టపడినం దున, ఆకులన్నిటికి ఆహారమును నీటిని ఇయ్యజాలవు. కాబట్టి మొక్కయొక్క కొనయందు ఆరంగుళములవరకు ఆకులనుకొని వేయవలెను. లేనియెడల, ఆకులనుండి నీరు ఆవిరియై పోవు చుండును కాని వేళ్లు కావలసినంతనీటిని పీల్చుకొనాలవు. అందు వలన ఆకులు వడిటి, మొక్కయొక్క శుభివృద్ధికి అటంకపడును. మనశ్శక్తికొలది ప్రకృతికి తోడ్పడవలయును, ఈసందర్భములో మొక్కయొక్క కొనభాగములో కొంతవరకు ఆకులను కొని వేసినయెడల మనవిధి నెరవేర్చుకొనినవార మగుదుము. క్రొత్తగా తొట్టలో నాటుబడిన మొక్కలను ఒక నెలకాలము నీడలోనుంచి వానలు లేనప్పుడు దినమున కొక్కపర్యాయమైనను నీరుపోయి వలెను. మొక్కలు ఒకటి రెండుసంవత్సరముల రయస్సుకలకై కొంచెము లావుగా నుండినవెంటనే చెట్టుకు అంటుకట్టుటకు అనుకూలపడును; లేదా చెట్టుపట్టు అంటు కట్టువలసినయెడల వాటిని స్థిరముగా నాటవలసినచోట్లలో నాటి, మూడు నాలు గేండ్లయినతరువాత ఆలూగున అంటు కట్టవచ్చును.

చెట్టుపట్టుకు అంటుకట్టుటకు మొక్కలు

గొప్పవృక్షములు ముగిసినవెంటనే 40 యడుగుల దూర మున నొక గోత్రము త్రవ్వి, దృఢమైన మామిడిచెట్ల జాతి యొక్క బాగుగ ముగినపండ్ల పెంకలను, పెద్దవిగాను బరు వుగానుండు వాటిని ఏర్పరచి నాటవలెను. గోతులు రెండుగు లలోతును రెండుగులవెడల్పు నుండవలెను. వారముదినములు గడచిన తరువాత, గోతుల నింపుటకు క్రొత్తమట్టు లభించు యెడల, గోతిలోనుండి తీసినమట్టిని వైభాగముట్టి గోతిలో క్రిందిభాగమునను క్రిందిమట్టి ని వైభాగముయను పోయవలెను. కాని ముందుగా కులిక ఆకులతో కలుపవలెను.

(2) చెట్టుకు అంటుకట్టు మార్గము

దీనికి ఒక మొక్కయొక పెద్ద చెట్టును అవసరము. రెండును స్వంతవేళ్ల సహాయముననే యాహారమును సంపా దించుకొనుచుండవలెను. చిన్న మొక్క చోకవారి యనుకొం దము. పెద్దచెట్టు బంగినపల్లి యనుకొండము. చోకవారి మొక్కకు బంగినపల్లి అంటు కట్టవలెను. చోకవారి మొక్క ఒకటిన్నర రెండంగుళముల లావుండవలెను. ఈ మొక్క తొట్టిగానే యుండవలెను. బంగినపల్లి మంచికాతివ డ్ల నిన్నిటవలన బానితో అంటు కట్టవలెను. కాబట్టి ఆ చెట్టుకు, మొక్క కాడయంత లావు గలిగి అంతలేతగాగాని అంతయుండురు గాగాని యుంపని కొమ్మ గ్గును జేరవలెను. రెండికిని అంటుకట్టుటకు, చోకవారి మొక్క పెంకును కొంచెముగా తీసి, ఆరెండిది పెంకుతీసిన భాగములు కలియనట్లుగా అంటుకట్టవలెను. రెండు మూడు నెలలకు అవి రెండును కలిసి ఒకటగుటకు యారంభించు చుండగా,

.....

మోహినీతైలము - వెండుకలను పెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—5తులములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే నెం. 6, తంబు శెట్టిపీథి, మద్రాసు. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబయి.

ప్రసిద్ధవైద్యగ్రంథములు 25-6-22వరకు మాత్రమే సగమువెలులు

1. ప్రసిద్ధ ఆంగ్లేయ ఔషధయోగములు.

“...ఈ పుస్తకము సాయమున ఏమాత్రము ప్రాథమిక ఆంగ్లేయ వైద్యజ్ఞానముగల వారైనను తమంత తాము ఔషధములను సిద్ధముచేసికొన గలరని నమ్మెనము.” ఆంధ్రపత్రిక.

అసలు వెల రూ. 1.0-0; సగమువెల రూ. 0-8-0

(104)

2 శ్రీగాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యదర్శని.

ప్రకృతి చికిత్సను గూర్చిన జగత్ప్రసిద్ధ గ్రంథము
అసలు వెల రూ. 0-12-0; సగమువెల రూ. 0-6-0. పోస్టుకర్చులు వేరైయుండును.

సేతుబ్రదర్లు, మైలాపూరు, మదరాసు.

శ్రీమాన్ వైద్యరత్న డి. గోపాలాచార్యగారిచే

శ్రేగు, కలరామున్నగు ఘోర వ్యాధులకును అతిమూత్రము, మధుమేహము, సెగరోగము, మూలము, మదమార్చులు, ముట్టుకుట్టు, క్షయము, ఉబ్బసము, దగ్గు, శూలనొప్పి, మున్నగు వ్యాధులకును తగిన ఆయుర్వేద ఔషధములును

గర్భిణీ శ్రీలకును, తదితర శ్రీలకును, పురుషులకును, ఆరోగ్యదాయకములగు లేహములు, సిరప్సులు, తైలములు వగైరా ఆయుర్వేద వివేచనములు ఇందు గలవు. క్యాటలాగు ఉచితముగా నంపబడును.

సాహిత్యపరిచయ

తెలిగ్రాఫ్ అక్షరము: } ఆయుర్వేదాశ్రమం,
“పండిట్” మద్రాసు. } నెం. 41, ఆచారప్ప వీధి, మద్రాసు.

మార్గోన బిల్లు

శేషశిల్పిలోనుండు వంచి వైద్యగుణములు యందులో గలవు. సర్వోగ మన్నికొని ఇది చాలావందల దీనిని వాడుటచే ఎట్టి చర్మవ్యాధియు రాదు. శేషనూనెనుండి తయారు చేయబడినది ముడికిని పూర్తిగా పోగొట్టును కాబట్టి, ఇతరవాసన సబ్బులకంటె ఇది మంచి గుణమిచ్చును. ఇందులోను మంచి సువాసనగలదు. ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగినది.

ఇందులో జంతువుల క్రొవ్వు కలియుటలేదు. హిందూదేశమును హిందువులచేతయే తయారు చేయబడుచున్నది.

THE CALCUTTA CHEMICAL COMPANY LTD. FACTORY BALLYGUNGE, CALCUTTA.

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ (లిమిటెడ్) ఫ్యాక్టరీ, బల్లిగంజి కలకత్తా.

ఈ క్రింది వాసనలకు యొద్దకూడ వోరకును!

- (1) మెసర్సు శ్రీ కృష్ణాబ్రదర్లు, 323 తంబు శెట్టిపీథి, మదరాసు.
- (2) మిస్టర్స్. టి. ఎన్. రావు 19, డబ్ల్యూ. ఏ టెంపిల్రోడ్డు బసవన గుడిపోర్టు, బెంగళూరుసిటీ.
- (3) మెసర్సు, పి. సర్వేశ్వరరావు, అందుసర్సు రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ షర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు పోర్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. డి. సి. ఎమ్

గారిచే స్థాపించబడినది.

ఒక అణాసాంపును పంపినవారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆంగ్ల, ఉర్దూ, అరవభాషలలో క్యాటలాగులు గలవు.

(3166)

మేము స్వతహాగా తయారుచేసిన ఐయోడైడ్ సరసపరిల్లా

రక్తమును బాగుగా శుభ్రపరచి వృద్ధిచేయును. మొటిమలు, మచ్చలు, పాత్రతణుములు, వరుపులు, గండ మాలలు, కఫము మున్నగు వ్యాధులు గలవారు దీనిని వాడిన రక్తమును బాగుగా శుభ్రపరచి బలమును గలిగించును.

సరసపరిల్లా అన్ని తెగలవారిచే చాలాకాలమునుండి వాడబడుచున్నది. చాలాశ్రేష్ఠమైనట్టియు, నమ్మకమైనట్టియు ఔషధమని నిరూపించబడినది. ఆ నేక యోగ్యతా పత్రికల నిచ్చియున్నాడు. క్రమముగా చేర్చినవో దానివలన గలుగు గుణము ఆశ్చర్యకృతము. అట్లుచేర్చుటకుమంచి చతురత, జాగ్రత్త అవసరము.

మా స్వంత సరసపరిల్లా శ్రేష్ఠమైన సామగ్రిలనుండి తయారుచేయబడినది. వైద్యులచే ఆమోదించబడిన ఎల్లోడాక్ సిల్లింగ్ యూ, డ్రిక్లీ ఆమ్, మాన్ డ్రేక్, సెన్నా, వికారెస్, సాస్ట్రాసు మున్నగువాటితో చేర్చబడినది.

మా సరసపరిల్లా అనేక వైద్యులచే వాడబడి, ఫ్యామిలీ బడినది. ప్రస్తుత కాలములో తయారగుచున్న బూటకపు ఔషధములకంటె గాక మంచి గుణము నిచ్చును.

50 మోతాదులు గల బుడ్డి 1-కి రూ. 8.

ఐయోడైడ్ ఆఫ్ పొటాషియం, లోహము.

Sri Krishnan Bros.,

Chemists & Opticians

Post Box No 166 Madras.

3301
ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి
పి. కే. పి. సి. వారి

ఈ వివరములను శిల్పిలకు పాలను వృద్ధిచేసి కఠిన పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు గండని. పత్తము లేని దుడిగల రసాయనము. వార్షిక్ మిల్లియన్ బుడ్డో పనిలేన పిల్లలు, కల్లులు సుఖపడుదురు. బలహీనులగు పిల్లలకిచ్చి జబ్బులు నోయి దేశాప్తు లగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0 (8847) ని. పి. తో కలసి రూ. 2.

మావద్ద నుప్రసిద్ధులగు ఆయుర్వేద ఔషధములు విక్రమము. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

POLINES

18 సంవత్సరముల నుండి చాలాప్రసిద్ధి చెందినది.

ఔషధము గళియో మొదలగు అన్నివిధములైన ములకు గ్యాగంటిగా చెప్పబడినది. ఇది గుప్తప్రసవ వినమూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అపును. అందుకు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒకసేసామందు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రూ. 3-7-0 రెండింటికి రూ. 6-10-0 మాడింటికి రూ. 9-12-0 మాత్రమే.

[3453] ఉత్తములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యవితము

D. polines & Co.

Chemists, No. 5 Hanuman Roy Lane

Calcutta

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

సెక్యూరటీ కేసు

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

క్రతి 1-కి రూ. 0-14-0.

పండిత మదనమోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

క్రతి 1-కి రూ. 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అంబాలా,

392, ఎన్. క్లనేడు, చెన్నపురి.

తలదీసిపోయిన వావిళ్ల, మదరాసు.

(1487-8-17)

తామర తైలము

తామర, తీట, దుంగ మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది దబ్బీ 1-కి 0-6-0 మాత్రము.
అనేక రోగములనుండి యున్న తామర నాలుకైదు సారులు
కాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు.
వీనిని రాచిన మంటయుండిన. చర్మము నలు పెక్కదు
అమృతాంజనము దీనితో. మదరాసు బొంబాయి.

దంత చూర్ణము

వెల దబ్బీ 1-కి 0-2-0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటువలన చిగుళ్లనుండి
రక్తము ప్రవించుచుండును. నోట దుర్బంధములేక యుండును.
అమృతాంజనం దీనితో, బొంబాయి మదరాసు.

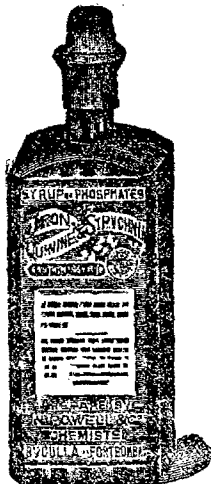
వెంటుకలె అందము

ఈ క్రింద వెంటుకలె అందములు శరీరకాస్త్రమునకును, శరీర చికిత్సకును సంబంధించినవి మా కైద్యులచే
రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినది.

మా బొంబాయి తయారుచేయు శాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల నెల్ల
ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తుసామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్ర
ప్రకారము, భూ తద్వముగూడ గూడ పరిశీలయబడును. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు
తయారు రగును కావున యీ బొంబాయి పారిశుధ్యతయున్న, నమృతమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యొన్న సిరపు

సిరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిక్ కాంపోండు క్విన్సెను యెట్ ప్రీక్సియా
ఈ సిరపు డాక్టరు యొన్న పద్ధతి ననుసరించి విరసాఫాస్ఫేటులు, క్విన్సె, స్పిక్సియా
యిచ్చియుండెడి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.
ఈ బొంబాయి అతి ఉష్ణ ప్రదేశములోగాని యిండియాలో సుండుటవలన గలుగు దుర్బలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహింసాభావమును దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
మంతటను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్యవృక్షము.
వెల దబ్బీ రు 2-8-0 మిడియన్ వైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమికల్స్ వుడ్డు

ఇది విరక, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు
కుర్చముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిషుగాను
చెప్పిన పాల్గొనకారము తయారుకాబడినది.
ఇది ఫిల్లరు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషధము. రుచిచానుండును. మంచినీర
కృత్రిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.
వెద్దవైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియన్ రు 1-0-0, చిన్నవైజు 10 అణాలు.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

వెంటుకలె అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలె దుర్బలత్వతో ఉడి రాకముననే త్వరపడుదు.
ఉడికచుట్టు మొదట వెట్టిగొట్టెదల వెంటుకలె పాడైపోవును.
అంతవరకు రానియ్యవద్దు.
నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది రెజర్వరు చేయబడినది.
వెంటుకలె కెట్టి రోగ మున్నను, శిరో మాంద్య మున్నను,
యిది దివ్యవృక్షము.
వెంటుకలె చిట్టాట గాని, గజ్జికి గాని యుండదు.
మీ వెంటుకలె మరల యెప్పుటి మెత్తనమును గల్గి పట్టు
వలె నుండి మెరయించుండును.
ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.
వెంటుకలె యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.
కామినీయా తలనూనె నిన్ను శక్తివృద్ధిప్రునిగ చేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి 2-కి రూపాయి. బి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
జిక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి లమ్బాజా రందరికీదగును, నరకు లమ్బా
కానినట్లును గూడ దొరకును, శేఖన్న,
సోం రు కెంటు:—

ఆంగ్లీయిండియా డ్రగ్స్ అండు

కెమికల్స్ కంపెనీ,

155 బొంబాయి, బొంబాయి.

ఓరియంటల్ గవర్న

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మా నేతరు:— హెచ్. ఎస్విన్ జోన్ను.

ఫస్టును యు 5,46,00,000 వైగానే యున్నది.
1920-వ సంవత్సరము నందు

వరుంజడి 91,06,338-0-11

ఇప్పుడు జరుగుచున్న అమ్యాయ
లెన్సుల మొత్తము 15,44,24,590-11-3

మునుపటికంటె ఇప్పుడు పాలిన

డాక్టరు బాన్సిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీకి తరచున ననిశేయుటతో ఏజెంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండ
వలయును. భరణపత్తు చెల్లించవలయును.

భరణపత్తు భరణములకు గూడ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాయుడు. 673

Apply to:—
F. E. Vaid Eaq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

ఆంధ్ర గవర్నమెంట్

ప్రచీన ప్రసిద్ధి మెందిన (219)

హిందూస్థానముందు స్థాపితమయియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

అతంగనిగ్రహ బోషధాలయము శిరో వ్రాయు
వాండ్లకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి పరిణామ ఒక
గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు నహా శోకకనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

లోకలో ఏజెంట్లు ఇండియన్ ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్
వైవాజురు రోడ్డు

అతంగనిగ్రహ బోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేది.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాం

బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన

అనందముగా నుండుటయే గాక, అల్సర్లు, వాయువు, జలుబు,

జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, పేగు,

విషజ్వరములు, నీటివోషములు, పండ్లనోషములు, మొదలగు

అనే విధములగు వ్యాధుల కిది వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును.

వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-0; దజ్జా సీసాలు రు. 2-8-0

బి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.

బి.సి.పి. అండు కొ, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిడేపి, నెల్లూరుజి.

వనోషధనరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టు
యందు శేరెన్నిక గాంచినది. భరణ 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనాను తపాలాఖర్చు
ఉచితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము బి. డి. సావంత్
నెం 144 నననవాడి, బొంబాయి